

Dnr 2024/4283

Skogsstyrelsens årsredovisning 2024

© Skogsstyrelsen 2024

Dnr 2024/4283

Processansvarig

Frank Lantz

Processförvaltare

Lars-Erik Tärnåsen

Styrgrupp

Maria Fåhreaus

Jimmy Lundblad

Anna-Karin Mähler

Ibrahim Patel

Cecilia Spansk

Karin Östberg

Omslag

MostPhotos

Innehåll

Med förmåga och vilja	8
1 Året i korthet	10
Några väsentliga händelser under 2024	10
Fortsatta svängningar i ekonomiska förutsättningar har påverkat verksamhetsresultaten	10
Rättsutvecklingen medför fortsatta utmaningar	10
Ställningstagande rörande registrering av nyckelbiotoper	11
Fortsatt utveckling i jämställdhetsfrågor	11
Reviderad strategi för formellt skydd av skog	11
Skogsskadearbetet går vidare	12
Utveckling av det internationella arbetet	12
2 Ledning och styrning	14
Skogspolitiken och vårt uppdrag	14
Agenda 2030	15
Nationella skogsprogrammet	15
Ledning och styrning	15
Vision och verksamhetsidé	15
Verksamhetsstrategi och önskade effekter i skogen	15
Verktyg för ledning och styrning på kort och lång sikt	16
Miljöledningsarbete	16
Jämställdhetsintegrering	17
Informationssäkerhet	17
Intern styrning och kontroll	18
Lokalsamverkan	19
Kompetensförsörjning	19
3 Tillståndet i skogen	21
Minskade skogsskador	21
Samhällsbehovet	21
Tillståndet i skogen	21
Mer produktiva skogar	23
Samhällsbehovet	23
Tillståndet i skogen	23
Mer varierade skogar	26
Samhällsbehovet	26
Tillståndet i skogen	26
Förbättrad miljöhänsyn	27

Samhällsbehov _____	27
Tillståndet i skogen _____	28
Utvecklat skydd och ökad skötsel av miljövärden _____	30
Samhällsbehovet _____	30
Tillståndet i skogen _____	30
Stärkta upplevelsevärden i skogen _____	31
Samhällsbehovet _____	31
Tillståndet i skogen _____	32
Skogsbrukets klimatnytta och klimatanpassning _____	32
Samhällsbehovet _____	32
Tillståndet i skogen _____	32
4 Mål och resultat _____	35
Redovisning resultat effekter i skogen _____	35
Effekter i skogen _____	36
Minskade skogsskador _____	36
Mer produktiva skogar _____	39
Mer varierade skogar _____	40
Förbättrad miljöhänsyn _____	42
Utvecklat skydd och ökad skötsel av miljövärden _____	44
Stärkta upplevelsevärden i skogen _____	46
Så lyckas vi _____	48
Tillitsbaserat ledarskap och medarbetarskap _____	48
Stärkt kompetensförsörjning _____	49
Utvecklade arbetssätt _____	49
I samverkan och nära kund _____	50
Nyttja digitaliseringens möjligheter _____	50
5 Policyutveckling _____	52
Återrapporteringskrav och regeringsuppdrag 2024 – en bruttolista _____	52
Uppdrag från regleringsbrevet 2024 som främst rör policyutveckling _____	58
Nationellt skogsprogram _____	58
Förebygga, övervaka och bekämpa skogsskador _____	58
Underlag för kostnadseffektivt genomförande av förnybartdirektivet _____	58
Regelförenkling _____	58
Härjedalsförhandlingar _____	58
Forest Europe _____	59
Övriga uppdrag som främst rör policyutveckling _____	59
Verka för klimatanpassning enligt förordningen om myndigheters klimatanpassningsarbete _____	59
Bistå Miljömålsrådet i arbetet med att identifiera effektiva samarbeten och åtgärder _____	61

	Ta fram förslag till reviderade referensarealer för de utpekade livsmiljötyper som år 2025 ska rapporteras enligt artikel 17 i art- och habitatdirektivet	62
	Internationell verksamhet	62
	Stöd till Regeringskansliet	62
	Internationell samverkan	63
	Övriga policyfrågor	64
	Uppföljning av miljö kvalitetsmålet Levande skogar	64
	Regional utveckling	64
	Stöd till skogsutredningen	64
	Remisser	65
	Internt initierade utredningar	65
	Världsskogskongressen IUFRO	66
	Dialog och samverkan	66
6	Rådgivning	69
	Rådgivning och kunskapsförmedling till skogsbrukare	69
	Hur vi når våra målgrupper	70
	Rådgivning inom landsbygdsprogrammet	70
	Former för rådgivning	70
	Rådgivning och kunskapsförmedling utifrån effektmål	71
	Rådgivning för minskade skogsskador	71
	Rådgivning för mer produktiva skogar	72
	Rådgivning för mer varierade skogar	72
	Rådgivning för förbättrad miljöhänsyn	72
	Rådgivning för skydd och skötsel av miljövärden	72
	Rådgivning för stärkta upplevelsevärden i skogen	73
	Samverkan med Skogen i skolan	73
	Mina sidor	73
	E-tjänsternas användning och räckvidd	73
7	Kommunikation	75
	Kommunikationsarbetet under året	75
	Kommunikationen bidrar till effektmålen	76
	Jämställdhet i kommunikationen	76
8	Områdesskydd	78
	Biotopskyddsområde och naturvårdsavtal – bildande av formellt skydd	78
	Intrångsersättningar i enlighet med 19 § i skogsvårdslagen	80
	Översyn av den nationella strategin för formellt skydd av skog	80
	Åtgärdsprogram vitryggig hackspett	82
	Övrig förvaltning av biotopskyddsområden och naturvårdsavtal	82

9	Ekonomiska stöd	84
	Stöd inom den strategiska planen för den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027	85
	Landsbygdsprogrammet 2014–2022	86
	Skogens miljövärden – LBP 2014–2022	86
	Stöd för kompetensutveckling, kurser och information, inom hållbart skogsbruk, LBP 2014–2022	86
	Stöd för kompetensutveckling, rådgivning, LBP 2014–2022	87
	Stöd för samarbete inom miljö LBP 2014–2022	87
	Nationella stöd	88
	Stöd till natur- och kulturmiljövårdsåtgärder (Nokås) samt ädellövskogsbruk	88
	Handläggningstid och kostnader för handläggning	89
	Könsuppdelad statistik	91
	Återvätningsavtal	92
10	Ärendehandläggning och tillsyn	95
	Handläggning och tillsyn påverkas av pågående rättsutveckling	95
	Ärendehandläggning	96
	Handläggning av avverkningsärenden	96
	Handläggning av ansökningar om avverkning i fjällnära skog	97
	Handläggningstider och kostnader för handläggning	97
	E-tjänster för skogliga ärenden	98
	Tillsyn	99
	Samlad tillsynsplan	99
11	Statistik och datainsamling	104
	Officiell statistik	104
	Register	104
	Enkäter	105
	Inventeringar	105
	Övrig statistik, datainsamling och förvaltning	106
	Övrig statistik och datainsamling	106
	Utveckling av statistiken	107
	Utveckling av nya former av datainsamling	107
	Förvaltning av nyckelbiotopsregistret	107
12	Geodataförsörjning	109
	Geodata som stöd i verksamheten	109
	Externa tjänster	109
	Utveckling	110
	Regeringsuppdrag	110
	Övrig utveckling	111

13 Uppdragsverksamhet	113
Effekter i skogen	113
Skogliga tjänster	113
Åtgärdsplan för ökad uppdragsverksamhet	113
Myndighetssamverkan	114
Skogsstyrelsens kunder och efterfrågade produkter	114
Verksamhetsvolym och ekonomiskt resultat	114
Arbetsmarknadsuppdrag	115
14 Finansiell redovisning och övrig information	116
Ekonomiskt resultat i sammanfattning	116
Kommentarer till utfall	116
Förvaltningsanslag 1:1	116
Anslag 1:2	117
Avgiftsfinansierad verksamhet	117
Resultaträkning	118
Balansräkning	118
Övrig information av väsentlig betydelse	119
Skogsstyrelsens medarbetare	119
Sjukfrånvaro	120
Verksamhetens omfattning	120
Resultaträkning	124
Balansräkning	125
Anslagsredovisning	127
Sammanställning över väsentliga uppgifter	129
Tilläggsupplysningar och noter	130

Med förmåga och vilja

2024 blev ett mycket aktivt år för Skogsstyrelsen, med verksamhet som är viktig för svensk skogssektor, klimat och biologisk mångfald. Skogen som arena är präglad av fortsatta utmaningar och Skogsstyrelsen är en kraftfull aktör.

Året har präglats av omvärldens många förändringar med direkt eller indirekt koppling till skogen. Hit hör pågående rättsutveckling och utredningar som kraftigt kan påverka Skogsstyrelsens arbete, som exempelvis artskyddsutredningen, Miljömålsberedningen och skogsutredningen. Skogsstyrelsen har bidragit med expertis och har levererat ett omfattande material till skogsutredningen. Vi ser med stort intresse fram emot resultaten. Samtidigt behöver vi komma ihåg att utredningar redovisar förslag, inte direkta beslut. Tills vi vet vad framtiden innebär, arbetar vi vidare enligt de regler och lagar som är beslutade av riksdag och regering. Samtidigt behöver vi ständigt vara öppna för att utveckla våra arbetsätt.

En viktig uppgift för oss är att bistå Regeringskansliet i EU- och internationell verksamhet. Enligt förslag från EU-kommissionen kommer avskogningsförordningen att börja tillämpas den 30 december 2025. Skogsstyrelsen är behörig myndighet för denna förordning. Arbetet har under året främst handlat om kommunikation med olika aktörer, likaså samverkan med andra myndigheter och EU-kommissionen. På uppdrag har vi tillsammans med Jordbruksverket och Livsmedelsverket inrättat en arbetsgrupp för tillämpningen av avskogningsförordningen.

Skogsstyrelsen har fått i uppdrag att under två år stödja Regeringskansliet i Sveriges ordförandeskap i Forest Europe. En av uppgifterna blir att tillsammans med övriga ingående länder ta fram State of Europe's Forests – en rapport om tillståndet i Europas skogar.

Skogsstyrelsen deltar i många former av samverkan kring forskning och utveckling. I somras arrangerade International Union of Forest Research Organisations (IUFRO) en skogsvetenskaplig världskongress i Stockholm med Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) som värd. Skogsstyrelsen stöttade i arrangemanget och medverkade, bland annat rörande användning av AI i arbetet med skogsskador samt tog del i olika aktiviteter om jämställdhet.

Att vara skogsägare i Sverige innebär stor frihet att sköta sin skog efter egen vilja, så länge det följer lagstiftningen. Med eget ansvar, rätt kunskaper och medvetna beslut ger skogsägandet både glädje och möjligheter. Åtskilliga markägare och yrkesverksamma inom skogssektorn tog under 2024 del av Skogsstyrelsens information och rådgivning. Det har bland annat skett inom satsningen Miljösmart skogsbruk, finansierat via Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling.

Andelen biotopskyddsområden och naturvårdsavtal bildade till följd av markägares intresseanmälningar ökar. Det ligger i linje med budskapet i den nationella strategin för formellt skydd av skog. Skogsstyrelsen har tillsammans

med Naturvårdsverket reviderat strategin som bygger på att initiativet till skydd främst ska komma från markägarna.

Skogsstyrelsen har sedan 2021 i uppdrag att återvåta dikad torvmark med syftet att minska klimatpåverkan. Markägare som tecknar avtal om detta får då ersättning och åtgärden utförd utan kostnad. Under 2024 blev den avtalade arealen fördubblad jämfört med 2023. Det är min förhoppning att markägares engagemang och vår verksamhet ger ett fortsatt viktigt bidrag i nationell och internationell omställning mot en klimatmässigt hållbar markanvändning.

Faktiskt är 2024 också ett år då vi gemensamt och med hjälp av gynnsamma väderförutsättningar fick se en radikal minskning av granbarkborrarnas framfart. Äntligen!

Ibland är det en lättnad att lägga ett år bakom sig, åtminstone i vissa avseenden. Så blev det med 2024, ett år då förändringens vindar blåste upp till storm för Skogsstyrelsens medarbetare. Bakgrunden var att satsningar från tidigare års budgetpropositioner, totalt 80 miljoner kronor, skulle avslutas under åren 2023–2025. Trots fortsatta anpassningar behövde myndigheten inleda en omställningsprocess som hotade att leda till stora personalneddragningar. Detta samtidigt som efterfrågan på myndighetens kunskap var fortsatt stor. Situationen skapade stor oro bland medarbetarna. I september kom regeringens budgetproposition som aviserade ökade anslag och vi övergick istället till att rusta för nya, stora uppdrag. Jag är imponerad av hur enskilda medarbetare och myndigheten som helhet hanterat årets svängningar.

Jag är stolt och glad över de samlade framgångar som Skogsstyrelsen, tillsammans med markägare och sektorn i övrigt, har bidragit till under 2024. Det känns som att vi står väl rustade för 2025. I Skogsstyrelsen finns både kunskaper och engagemang för den svenska skogen. Häri ligger en stor styrka, för även om skogen växer långsamt kan utmaningar komma plötsligt.

Jönköping 2025-02-14

Herman Sundqvist
Generaldirektör, Skogsstyrelsen

1 Året i korthet

I detta kapitel redovisas en kort överblick över väsentliga händelser, leveranser och nyckeltal som varit av särskild betydelse för Skogsstyrelsens verksamhet under 2024.

Några väsentliga händelser under 2024

Fortsatta svängningar i ekonomiska förutsättningar har påverkat verksamhetsresultaten

Redan under 2023 påbörjades en inbromsning av Skogsstyrelsens verksamhet till följd av att satsningar från tidigare års budgetpropositioner på närmare 80 mnkr skulle avslutas under åren 2023–2025. Detta präglade även verksamhetsåret 2024, främst genom att ersättningsrekryteringar inte gjordes när tjänster blev vakanta. Trots detta bedömde ledningen att det fanns behov av att inleda en omställningsprocess under våren 2024, vilket under sommaren resulterade i ett beslut om att antalet anställda skulle behöva minska med 97 personer.

Genom regeringens budgetproposition i september förändrades förutsättningarna, då nya satsningar på cirka 45 mnkr aviserades för Skogsstyrelsens verksamhet inför 2025. Den påbörjade omställningsprocessen avbröts i oktober utan att medarbetare behövde sägas upp. Antalet medarbetare på myndigheten har minskat med 76 personer under året, varav 24 i tidsbegränsade arbetsmarknadsprojekt och 52 i resterande delar av verksamheten. De prioriteringar som behövt göras under året har påverkat flera delar av verksamheten, till exempel i form av minskad tillsynsverksamhet och lägre omfattning än tidigare år i arbetet med områdesskydd.

Utifrån verksamhetsstrategin arbetar Skogsstyrelsen mot sex effektmål. För ett av dessa ("Mer varierade skogar") bedömer vi att utvecklingen av myndighetens arbete under året har varit god. För tre effektmål ("Minskade skogsskador", "Förbättrad miljöhänsyn" samt "Stärkta upplevelsevärden i skogen") bedöms utvecklingen ha varit tillfredsställande, medan utvecklingen av myndighetens arbete bedöms som inte tillfredsställande för två effektmål ("Mer produktiva skogar" samt "Utvecklat skydd och ökad skötsel av miljövärden").

Skogsstyrelsen började i slutet av november 2024 förbereda nyrekrytering av ett trettiotal medarbetare.

Rättsutvecklingen medför fortsatta utmaningar

Även under 2024 påverkades Skogsstyrelsens arbete av att skogsfrågorna behöver hanteras i såväl skogsvårdslagstiftningen som miljöbalken. En konsekvens av detta är att myndighetens ställningstagande i ett ärende kan komma att prövas i två olika domstolsslag samtidigt; mark- och miljödomstolarna respektive förvaltningsdomstolen. Vår erfarenhet är att utslagen inte alltid ger enhetlig vägledning.

Under oktober månad kom en principiellt viktig dom då Mark- och miljööverdomstolen konstaterade att en avverkningsanmälan inte går att överklaga innan de sex veckor har passerat som myndigheten har på sig att granska anmälan¹. I lägre instans hade en mark- och miljödomstol tidigare bedömt att myndighetens digitala urval, som lett till att ärenden inte valts ut för manuell handläggning, hade inneburit att Skogsstyrelsen fattat beslut om att inte vidta någon åtgärd.

Till följd av de osäkra ekonomiska förutsättningarna har ytterligare prioriteringar behövt göras i ärendehanteringens då antalet årsarbetskrafter som jobbat inom tillsynsverksamheten minskade med cirka tio procent jämfört med 2023.

Ställningstagande rörande registrering av nyckelbiotoper

I början av januari fastställde Högsta förvaltningsdomstolen att Skogsstyrelsens registrering av en nyckelbiotop inte anses utgöra ett överklagbart beslut². Förvaltningsrätten och Kammarrätten hade tidigare kommit fram till att registreringarna hade gjorts utan författningsstöd och undanröjde därför registreringarna. Skogsstyrelsen överklagade Kammarrättens dom och Högsta förvaltningsdomstolen konstaterar att registreringen av en nyckelbiotop utgör en dokumentation av en inventering som saknar självständig rättsföljd. Sedd för sig, anses den ha klart begränsade effekter och ett beslut om att registrera en nyckelbiotop anses därmed inte utgöra ett beslut som är av en sådan karaktär att det är överklagbart.

Fortsatt utveckling i jämställdhetsfrågor

Under våren 2024 beslutade skogssektorns jämställdhetsråd om en gemensam målbild för en jämställd skogssektor med konkreta åtgärder och satsningar. Skogsstyrelsen bemannar tillsammans med Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) jämställdhetsrådets kansli. Rådet beslutade också om ett antal indikatorer rörande könsfördelning, arbetsgrupper för fortsatt utvecklingsarbete och gemensamma åtaganden för kompetenshöjande åtgärder. Skogsstyrelsen kommer framöver arbeta med att samla in och analysera de gemensamma indikatorer som ska följas. Under försommaren beslutade generaldirektören också om en intern policy för jämställdhetsintegrering vid Skogsstyrelsen.

Reviderad strategi för formellt skydd av skog

Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen reviderade under året den nationella strategin för formellt skydd av skog³. Strategin beslutades i december och omfattar nu även fjällnära skog. Strategin beskriver ett arbetssätt som bidrar till stärkt äganderättsperspektiv, med en ambition om att skyddsvärda skogar inte avverkas utan bevaras. Frivillighet är utgångspunkten vid formellt skydd och initiativen till att skydda skog förväntas komma från markägarna. Urval och prioritering av områden är inriktat på de mest skyddsvärda skogarna, så att nationella och internationella mål om att bevara biologisk mångfald nås på ett kostnadseffektivt sätt.

¹ Mark- och miljööverdomstolen, mål M 2950-24

² Högsta förvaltningsdomstolen, mål 7527-22

³ Nationell strategi för formellt skydd av skog, Naturvårdsverket rapport 7168

Skogsskadearbetet går vidare

Sedan 2020 har Skogsstyrelsen haft i uppdrag från regeringen att förebygga, övervaka och bekämpa skogsskador. Under 2024 färdigställde Skogsstyrelsen bland annat en ny inventeringsmetod för granbarkborreskador och satsade på rådgivning om vilt och skogsskötsel för ökade fodermängder. Ett antal fältguider om insekts- och svampskadegörare färdigställdes och skötselråd för att bekämpa eller förebygga skador från olika skadegörare har sammanställts. En AI-modell för att hitta dödad granskog i satellitbilder har också utvecklats.

Årets inventering av granbarkborreskador visar att det långa utbrottet av granbarkborreangrepp som startade 2018 i Götaland och Svealand är över. Skadorna har nu gått ned med över 95 procent jämfört med toppåret 2021⁴.

Utveckling av det internationella arbetet

Skogsstyrelsens internationella arbete har fortsatt att utvecklas under året. Stöd har lämnats till Regeringskansliet genom bland annat underlag till ställningstaganden samt förberedelser inför, och genomförande av, möten som rör internationella frågor. Skogsstyrelsen fick under 2024 rollen som behörig myndighet för EU:s avskogningsförordning och har också fått i uppdrag att förbereda ordförandeskapet i Forest Europe 2025-2026.

Inom övrig internationell samverkan har myndigheten bland annat jobbat med utbildningsprogram i Asien och Afrika i projektet LoCoFoRest och genomfört projektet DigiFor för att utbyta kunskaper med andra länder på temat digitalisering och skog.

⁴ [Rekordangreppen av granbarkborren över - kraftig minskning visar inventering - Skogsstyrelsen](#)

Tabell 1:1 Väsentliga prestationer

Väsentliga prestationer	2024	2023	2022
Areal som skyddats via områdesskydd, för mer information se kapitel 8 "Områdesskydd"	711 hektar	1 020 hektar	1 241 hektar
Antal levererade statistikprodukter officiell statistik, för mer information, se kapitel 11, "Statistik och datainsamling"	14 st	14 st	14 st
Antal deltagare som nåtts av rådgivningsinsatser, för mer information se kapitel 6, "Rådgivning"	14 579 st	12 670 st	11 081 st
Summa utbetalda ersättningar för stöden Ädellövsskogsbruk och Nokås, för mer information se kapitel 9, "Ekonomiska stöd"	34 491 tkr	32 919 tkr	25 467 tkr
Antal förbud och förelägganden om miljöhänsyn och hänsyn till rennäringen (30-31§§ SvL samt MB), för mer information se kapitel 10, "Ärendehandläggning och tillsyn"	752 st	976 st	894 st
Antal genomförda hänsynsuppföljningar efter avverkning, för mer information se kapitel 11, "Statistik och datainsamling"	608 st	616 st	505 st
Belopp tecknade avtal naturvårdande skötsel, för mer information se kapitel 8 "Områdesskydd"	15 754 tkr	21 769 tkr	22 714 tkr
Antal slutförda regeringsuppdrag, för mer information se kapitel 5, "Policynutveckling"	3 st	13 st	6 st
Areal tecknade återvätningsavtal, för mer information se kapitel 9, "Ekonomiska stöd" *	490 hektar	244 hektar	178 hektar

* Utfallet 2022 är korrigerat jämfört tidigare års årsredovisningar, på grund av ändrad definition av vilka avtal som räknas i nyckeltalet.

Tabell 1:2 Verksamhetens volym

Verksamhetens intäkter	tkr
Intäkter av anslag	975 708
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	96 574
Intäkter av bidrag	130 954
Finansiella intäkter	1 983
Summa Verksamhetens intäkter	1 205 219

Verksamhetens kostnader	tkr
Kostnader för personal	539 750
Kostnader för lokaler	44 582
Övriga driftskostnader	585 493
Finansiella kostnader	5 959
Avskrivningar och nedskrivningar	28 906
Summa Verksamhetens kostnader	1 204 690

Antal årsarbetskrafter	698
- kvinnor	312
- män	386

Läs mer om Skogsstyrelsens ekonomiska resultat i kapitel 14, "Finansiell redovisning och övrig information".

2 Ledning och styrning

Som myndighet inom skogssektorn ska Skogsstyrelsen verka för genomförandet av de skogspolitiska målen.

Skogspolitiken och vårt uppdrag

Skogsstyrelsen är förvaltningsmyndighet under regeringen och har i uppgift att verka för att landets skogar sköts på ett sådant sätt att de skogspolitiska mål som beslutats av riksdagen kan uppnås. De skogspolitiska styrmedlen inkluderar bland annat kunskapsförmedling/rådgivning, tillsyn, inventeringar, ekonomiskt stöd och uppdragsverksamhet.

Skogsstyrelsens verksamhet regleras i grunden av myndighetsförordningen (2007:515), förordning (2009:1393) med instruktion för Skogsstyrelsen samt regleringsbrev för 2024⁵.

Den gällande skogspolitiken, *En ny skogspolitik*⁶, beslutades 1993 och prövades och fastställdes 2008 genom propositionen *En skogspolitik i takt med tiden*⁷ samt bekräftades under våren 2022 av riksdagen vid beslutet om bifall till propositionen *Stärkt äganderätt, flexibla skyddsformer och ökade incitament för naturvården i skogen med frivillighet som grund*⁸.

De skogspolitiska målen utgörs sedan 1993 av ett produktionsmål och ett miljömål. Målen är jämställda.

Skogen påverkas i allt högre grad av andra politikområden, till exempel energipolitiken, arbetsmarknadspolitiken, miljöpolitiken och klimatpolitiken. Dessutom får rättsutvecklingen och EU-processer inom ramen för ”den gröna given”⁹ allt större påverkan.

I *En skogspolitik i takt med tiden* slås också fast att de två målen och det delade ansvaret mellan samhället och skogsägarna förutsätter en tydligt definierad och långsiktig äganderätt.

Myndigheten ska verka för att det generationsmål för miljöarbetet och de miljö kvalitetsmål som riksdagen har fastställt nås och vid behov föreslå åtgärder för miljöarbetets utveckling. Skogsstyrelsen ansvarar även för att samordna uppföljning, utvärdering och rapportering av miljö kvalitetsmålet *Levande skogar*.

Skogsstyrelsen ska också samordna genomförande, utveckling, uppföljning och rapportering av de delar av målet för friluftslivspolitiken som avser tillgång till natur för friluftsliv på skogsmark.

⁵ Landsbygds- och infrastrukturdepartementet LI2023/03898, LI2023/03853, LI2023/03357 och LI2023/01947

⁶ Proposition 1992/93:226

⁷ Proposition 2007/08:108

⁸ Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2021/22: MJU18

⁹ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_sv

Agenda 2030

Agenda 2030¹⁰ och de 17 globala målen för hållbar utveckling är en utgångspunkt för hela myndighetens uppdrag. Våra målsättningar kopplade till hållbarhet är de skogliga effekter som vi anger i vår verksamhetsstrategi. Utöver vårt skogspolitiska uppdrag finns en rad andra samhällsmål som vi ska beakta och integrera när vi genomför vårt uppdrag.

Nationella skogsprogrammet

Skogsstyrelsen ska bidra till genomförandet av det nationella skogsprogrammet.

Ledning och styrning

Skogsstyrelsen leds av en generaldirektör och har en styrelse. Till styrelsen finns en internrevision knuten. Myndigheten är organiserad i tre regioner och två avdelningar. Regionerna är indelade i distrikt och avdelningarna i enheter. I myndighetens ledningsgrupp finns generaldirektören och företrädare för avdelningar, regioner samt processerna för juridik, kommunikation, HR och ekonomi. Vid årsskiftet 2024–2025 hade Skogsstyrelsen 70 kontor fördelade över hela landet.

Vision och verksamhetsidé

Skogsstyrelsens styrelse beslutar om myndighetens vision och verksamhetsidé.

Vår vision är *Skog till nytta för alla*.

Verksamhetsidén lyder:

- *Vi arbetar för att skogens alla värden ska bidra till de globala målen för hållbar utveckling.*
- *Vi driver på för en omställning till ett biobaserat samhälle genom ökad skogsproduktion med levande skogar.*
- *Vi är en öppen och utvecklingsinriktad kunskapsmyndighet som arbetar i bred samverkan.*

Verksamhetsstrategi och önskade effekter i skogen

Strategin beskriver hur Skogsstyrelsen ska fullfölja uppdraget och hur vi arbetar för att nå myndighetens vision och verksamhetsidé. Utifrån myndighetens uppdrag, de skogspolitiska målen, vår verksamhetsidé och Agenda 2030 beskriver verksamhetsstrategin sex långsiktiga mål i form av effekter i skogen. Dessa är:

- Minskade skogsskador
- Mer produktiva skogar
- Mer varierade skogar
- Förbättrad miljöhänsyn
- Utvecklat skydd och ökad skötsel av miljövärden
- Stärkta upplevelsevärden i skogen

Skogsstyrelsen har i verksamheten också fokuserat på fem utvecklingsområden, ”Så lyckas vi”, för att driva förändring mot de skogliga effekterna. Se vidare kapitel 4, ”Mål och resultat”.

¹⁰ Sveriges genomförande av Agenda 2030, prop. 2019/20:188

Skogsstyrelsens styrelse beslutade i oktober 2023 om en ny verksamhetsstrategi med ett femårsperspektiv. Denna verksamhetsstrategi gäller från 2024.

Verktyg för ledning och styrning på kort och lång sikt

Skogsstyrelsens verksamhet planeras och följs upp genom en målstyrningsmodell. Målstyrningen utgår från verksamhetsstrategin och riktas mot de effekter i skogen som listats ovan och beskrivs närmare i kapitel 4, ”Mål och resultat”.

Miljöledningsarbete

Skogsstyrelsens verksamhet genererar direkt miljöpåverkan såsom utsläpp, främst i samband med tjänsteresor och energiförbrukning i våra lokaler. Vi arbetar systematiskt för att minska koldioxidutsläppen. Vår resepolicy säger att distansmöten alltid ska prövas som första alternativ innan tjänsteresa genomförs. Upphandling av nya bilar sker enligt gällande miljökrav¹¹. Diesebilarna tankas till cirka 50 procent med HVO-bränsle. Förbrukningen av diesel och bensin har minskat med cirka 10 procent per mil och år under de senaste tre åren. Andelen el- och laddhybrider vid senaste två årens inköp av bilar är över 90 procent. Att det inte är 100 procent beror på att nätet med laddstationer är begränsat, främst i Norrlands inland.

Skogsstyrelsens utsläpp från flygresor har ökat under de senaste två åren, främst på grund av medverkan i pågående SIDA-projekt i Afrika och Asien. Fram till och med 2022 har Skogsstyrelsens utsläpp från flygresor legat på en lägre nivå jämfört med 2023–2024. Orsaken till detta är medverkan i pågående internationella projekt. Totalt har utsläppen från flygresor ökat med cirka 50 procent mellan 2022 och 2024. Om vi bortser från utsläpp som kopplar till dessa projekt, hade myndighetens utsläpp från flygresor legat något lägre 2024 jämfört med 2022.

Minskade kontorsytor medför att mindre energi behövs för uppvärmning. Ytan per medarbetare har minskat med cirka 35 procent sedan 2020 och vi arbetar vidare med att fortsätta minska kontorsytan över tid.

Förordningen om miljöledning i statliga myndigheter är styrande för miljöledningen¹². Skogsstyrelsen rapporterar i februari varje år till Naturvårdsverket hur vi har integrerat miljöledningsarbetet i vår planering och uppföljning¹³. Resultaten av vårt arbete med betydande direkt miljöpåverkan, utsläpp av koldioxid och elförbrukning redovisas också liksom hur vi använder IT för att effektivisera vårt arbete.

Skogsstyrelsen är certifierad enligt miljöledningsstandarden ISO 14001:2015 och granskas årligen av extern miljörevisor. 2024 års revision avslutades utan några avvikelser. Skogsstyrelsen har också en intern miljörevision som gör en årlig

¹¹ Förordning (2020:486) (ändringar SFS 2023:69) om miljö- och trafiksäkerhetskrav för myndigheters bilar

¹² Förordningen (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter

¹³ Miljöledning i staten 2023, dnr 2024/588

revision utifrån ISO 14001. Den interna miljörevisionen för 2024 resulterade inte heller i några avvikelser.

Jämställdhetsintegrering

2024 beslutade Skogsstyrelsen om en jämställdhetspolicy. Den beskriver myndighetens viktigaste redskap för att bidra till jämställdhetsutvecklingen internt. Policyn är ett stöd för att sätta mål, planera och följa upp jämställdhet i verksamheten.

Jämställdhetsarbetet drivs i ordinarie förvaltning där ett jämställdhetsteam samordnar och stöttar verksamhetens arbete. Under 2024 har vi analyserat hur myndighetens resurser kommer kvinnor och män till del, se kapitel 6 ”Rådgivning” och kapitel 9 ”Ekonomiska stöd”. Analyserna väntas leda till tydligare uppföljningsbara mål för bland annat processerna rådgivning och ekonomiska stöd. Under året har vi deltagit i Jämställdhetsmyndighetens erfarenhetsutbyte *JiM+* där vi tillsammans med Naturvårdsverket och Energimyndigheten utvecklat vårt arbete med konsekvensanalyser.

Skogsstyrelsen samordnar, tillsammans med Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), Skogssektorns jämställdhetsråd som ger förutsättningar för en bred samverkan för jämställdhet i hela sektorn. Vid årets rådsmöte togs flera beslut som omsatts i konkreta aktiviteter, såsom kunskapshöjande insatser för naturbruksgymnasier och yrkesverksamma.

Informationssäkerhet

Skogsstyrelsens arbete med informationssäkerhet utgår från de krav som ställs i föreskrifter från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), ISO 27001:2022 och ISO 27002:2022. Handlingsplanen för 2024 omfattade aktiviteter inom informationssäkerhet, it-säkerhet och dataskydd då dessa områden hänger ihop. De tidigare påbörjade utbildningsprogrammen för informationssäkerhet och it-säkerhet samt dataskydd har fortsatt och ett särskilt utbildningspaket för utvecklare har köpts in. Skogsstyrelsen har upphandlat en cybersäkerhetspartner med en SIEM-tjänst (Security Information and Event Management) för kontinuerlig övervakning och hantering av cyberattacker och andra onormala händelser i våra nätverk. Vi har också gjort en genomlysning av hanteringen av skyddade personuppgifter och tydliggjort informationsägarrollen. Uppdatering av vår handbok ”*Ledningssystem för informationssäkerhet*” inklusive översyn av övriga styrande dokument och policyer på området har fortgått under året.

I förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap framgår att alla myndigheter ska göra en risk och sårbarhetsanalys (RSA) som ska uppdateras minst vartannat år. Under 2024 påbörjades arbetet med att uppdatera Skogsstyrelsens RSA men den hann inte färdigställas under året. Bland annat finns oklarheter kring om, och i så fall vilken, samhällsviktig verksamhet som finns inom Skogsstyrelsens ansvarsområde. Skogsstyrelsen är ingen beredskapsmyndighet och omfattas därför inte av kravet att varje jämnt årtal redovisa en risk- och sårbarhetsbedömning (RSB). Skogsstyrelsen har under 2024 fortsatt analysera vad förändringarna i den nya förordningen om statliga

myndigheters beredskap innebär för myndigheten¹⁴. Vi har en dialog med MSB om Skogsstyrelsen bedriver samhällsviktig verksamhet och hur den kommande cybersäkerhetslagen kan komma att påverka detta.

Intern styrning och kontroll

Som en del i den årliga verksamhetsplaneringen genomför Skogsstyrelsen en riskanalys, enligt en metod¹⁵ som också används i arbetet med projekt, systemförvaltning och utveckling av våra verksamhetsprocesser.

Uppföljning av åtgärder och eventuell omvärdering av risker sker vid tertiärluppföljningarna på såväl nationell som region- och avdelningsnivå. Liksom föregående år var flertalet av de risker som var högst värderade inför 2024 kopplade till den ökande komplexiteten i tillsynsverksamheten samt till informationssäkerhet. Även risker rörande kompetensförsörjning och nyckelpersonberoenden var högt värderade under 2024.

Exempel på åtgärder som vidtogs under 2024:

- Utökade resurser i form av investeringar, bemanning och utbildning inom informationssäkerhet
- Fortsatt utökad samarbete mellan Skogsstyrelsens distrikt och enheter för att hantera ärendeinflödet inom tillsynsverksamheten
- Kompetensväxling och omfördelning av resurser rörande kritiska nyckelkompetenser.
- Fortsatt arbete med att utveckla och samordna styrningen av Skogsstyrelsens utvecklingsprojekt och systemförvaltningar.

Andra riskområden som vi särskilt hanterat under året är till exempel arbetsmiljöaspekterna vid förändringar i verksamhetens volym och inriktning samt förmågan att hantera risker för oegentligheter.

Som ett led i arbetet med intern styrning och kontroll följer myndigheten varje månad upp de viktigaste nyckeltalen och leveranserna i verksamheten. Tertiärlvis görs även en fördjupad uppföljning med analys av arbetet som bidrar till våra skogliga effektmål. Tertiärlvis genomförs också, förutom uppföljningen av riskanalyser, en så kallad "ledningens genomgång" som omfattar uppföljning av informationssäkerhetsarbetet samt de krav som ställs på myndigheten utifrån vårt miljöledningssystem. Som ett stöd för utvecklingen av Skogsstyrelsens verksamhet finns ett system för omhändertagande av avvikelser, förbättringsförslag och externa synpunkter. Omhändertagandet av dessa ärenden är ett av de så kallade kontrollområden som har följts i den månadsvisa uppföljningen. Under 2024 inkom 257 ärenden i systemet.

I det utbildningsprogram som Skogsstyrelsen tillhandahåller för sina medarbetare ingår bland annat utbildning i grundläggande förvaltningsrätt. Utbildningen ger en grundläggande kunskap om de regelverk som syftar till att motverka bland annat

¹⁴ Förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap

¹⁵ Rutin - Riskhantering, dnr. 2022/4074

korruption och annan otillbörlig påverkan, samt information om hur man går till väga om man misstänker korruption eller andra oegentligheter. Totalt har närmare 600 medarbetare på Skogsstyrelsen gått utbildningen, varav cirka 25 stycken under 2024. En fördjupningsutbildning erbjuds också om ”Tryggt beslutsfattande”, som drygt 40 medarbetare gått under 2024.

Sedan några år finns en visselblåsarfunktion vid Skogsstyrelsen, som tar emot både interna och externa anmälningar. Under 2024 inkom sex ärenden till funktionen. I tre av dessa fall har bedömningen gjorts att ärendet inte är av ett sådant slag att det ska hanteras av visselblåsarfunktionen. I de övriga tre fallen har anmälan varit så knapphändig att det inte har kunnat bedömas om ärendet ska hanteras av funktionen.

Internrevisionen har under året granskat den interna kontrollmiljön vid Skogsstyrelsen och har identifierat behov av fortsatt arbete inom flera områden, rörande bland annat god förvaltningskultur och hantering av allmän handling. Förutom internrevisionens arbete och de granskningar som Riksrevisionen utför, så granskas Skogsstyrelsen årligen såväl internt som av externa aktörer utifrån kraven i miljöledningsstandarden ISO 14001: 2015 (se avsnittet om Miljöledning) och PEFC-standarden PEFC SWE TD V.

I samband med beslut om årsredovisningen gör Skogsstyrelsens styrelse en bedömning av den interna styrningen och kontrollen utifrån en intern rapport. I rapporten ingår en fördjupad genomgång av det arbete som beskrivits ovan, bland annat redovisning av genomförda uppföljningar och granskningar i verksamheten, revisionsrapporter från externa och interna revisioner samt samlade intryck och bedömningar från utförd riskhantering.

Lokalsamverkan

Skogsstyrelsen har under året bedrivit en försöksverksamhet i samverkan med Havs- och vattenmyndigheten, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor och Naturvårdsverket. Syftet med försöket är att under en testperiod ge myndigheternas medarbetare tillgång till en arbetsplats på orter där den egna myndigheten normalt inte har eget kontor. Inga ekonomiska transaktioner sker mellan myndigheterna under perioden.

Under hösten undertecknades en överenskommelse om en tvåårig förlängning av försöksverksamheten.

Kompetensförsörjning

Strategisk kompetensförsörjning

Som nämnts i kapitel 1 har Skogsstyrelsen sedan februari 2023 haft stor restriktivitet när det gäller rekrytering. Vi har fram till och med senhösten 2024 sällan återbesatt de vakanser som uppstått när medarbetares anställningar avslutats. En fördjupad analys av myndighetens nuvarande kompetenser har blivit allt viktigare.

För att stärka den strategiska kompetensförsörjningen, började Skogsstyrelsen under 2024 att utveckla en myndighetsgemensam kompetensutvecklingsplan. Arbetet ska resultera i ett etablerat arbetssätt för framtagande av kommande kompetensutvecklingsaktiviteter på myndigheten. Arbetsmaterialet kommer att beskriva nödvändiga utvecklingsaktiviteter kopplat till organisatoriska roller. En beslutad kompetensutvecklingsplan kommer att finnas inför verksamhetsåret 2026.

Omställningsarbete ur ett kompetensperspektiv

Tidigt under 2024 gjorde myndigheten bedömningen att vår ekonomi framöver skulle minska till följd av att särskilda satsningar på bland annat skogsskador upphörde. Under perioden 2023 till 2025 beräknades budgeten få en väsentlig minskning. Detta resulterade i ett beslut om verksamhetsförändring, vilket startade en omfattande omställningsprocess.

Under omställningsprocessen valde 31 medarbetare att avsluta sina anställningar på egen begäran, vilket medförde utmaningar att geografiskt och kompetensmässigt hitta ändamålsenliga bemanningslösningar. Vidare har ytterligare ett drygt tjugotal medarbetare under året gått i pension och inte ersatts. Detta gör att vi sammantaget har en personalminskning under året med 52 medarbetare med kärn- och ledningskompetens.

Det har påbörjats ett arbete med att anpassa myndighetens verksamhet och kompetenser inför framtiden. Det finns verksamhet som har mindre omfattning än tidigare, exempelvis inom skogsskador, eller försvinner helt, exempelvis landsbygdsprogrammet. Samtidigt har vi fått tillskjutna medel för pågående rättsutveckling och internationellt arbete, vilket föranlett en kompetensväxling till dessa kompetensområden.

3 Tillståndet i skogen

Samhällets efterfrågan på skogens nyttor fortsätter öka. Skogsstyrelsen följer kontinuerligt upp tillståndet i den svenska skogen.

Skogsstyrelsens verksamhetsstrategi anger sex skogliga effekter, se även kapitel 4. Vi utgår från dessa i vår redovisning av de indikatorer regeringen efterfrågar:

- Minskade skogsskador. Här redovisas skydd mot skadeinsekter med mera, tabell 3:1.
- Mer produktiva skogar. Här redovisas tillväxt, avverkning och skogsbruksåtgärder, tabell 3:2a och 3:2b och figur 3:1.
- Mer varierade skogar, tabell 3:3a och 3:3b.
- Förbättrad miljöhänsyn. Här redovisas miljöhänsyn i skogsbruket, tabell 3:4 och figur 3:2.
- Utvecklat skydd och ökad skötsel av miljövärden. Här redovisas skydd och bevarande av skog, tabell 3:5.
- Stärkta upplevelsevärden i skogen.

Vidare redovisas skogsbrukets klimatnytta i avsnittet Skogsbrukets klimatnytta och klimatanpassning, tabell 3:6.

Minskade skogsskador

Samhällsbehovet

Skogsskador är en stor utmaning som kan medföra stor påverkan på samhällsekonomi och biologisk mångfald. Den pågående klimatförändringen bedöms förvärra situationen.

Tillståndet i skogen

Klövvilt

Resultatet¹⁶ av älgbetesinventeringen (Äbin) 2024 visar att andelen viltbetesskadad ungtall nationellt ligger kvar på elva procent. Se tabell 3:1. Den främsta orsaken till skadenivån är ett för högt betestryck i förhållande till tillgängligt foder. Fodermängden i form av ungskogsareal ligger relativt konstant. En ökande älgstam är dock att vänta kommande år eftersom avskjutningen har minskat i många områden de senaste tre åren¹⁷. När man bryter ner data på förvaltningsområden finns ett flertal områden där skadesituationen på tall och status för rönn, asp, sälg och ek successivt förbättrats som en följd av att älgstammen minskat och att mängden tall i många områden har ökat¹⁸.

¹⁶ [Abin Rapport \(skogsstyrelsen.se\)](#) ÄBIN (Älgbetesinventering) kapitel 2 (årsskador)

¹⁷ [www.viltdata.se](#) – avskjutning av älg de senaste tre åren. Skärmdump 2024-12-05

¹⁸ Wallgren, M., Kalén, C., Felton, A-M., Franklin, O. & Broman, E. 2024 Betesskadorna – Vad händer i skog? Vad händer i statistiken? Skogforsk Arbetsrapport 1224-2024.

Granbarkborre

Årets inventering av granbarkborreskador visar att det långa utbrottet av granbarkborreangrepp som startade 2018 i Götaland och Svealand är över. Skadorna har nu gått ned med över 95 procent jämfört med toppåret 2021. Cirka 0,3 miljoner kubikmeter stående gran har dödats av granbarkborren 2024 enligt den inventering som Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) gjort på uppdrag av Skogsstyrelsen i delar av Götaland och Svealand. Det kan jämföras med 2023 då drygt 2 miljoner kubikmeter skadades och 2021 då skadorna låg på över 8 miljoner kubikmeter. Totalt har drygt 34 miljoner m³sk dödats av granbarkborre efter utbrottet år 2018. Inventeringsmetoderna och vilka geografier som inventerats skiljer sig något mellan åren och därför är inte siffrorna helt jämförbara. Områdena med störst skador under åren har inventerats vid varje tillfälle. Årets inventering visade också att 77 procent av årets barkborredödade träd stod kvar vid inventeringen på hösten, vilket är i nivå med förra året.¹⁹

Tabell 3:1 Indikatorer för minskade skogsskador

Indikator	2024	2023	2022
Volym granbarkborreskadade träd - Götaland, milj. m ³ sk	0,28	1,3	1,3
Volym granbarkborreskadade träd - Svealand, milj. m ³ sk	0,03	0,9	3,8
Andelen tallstammar med årsskada i ungskog - Hela landet, %	11	11	11
Andel granstammar med årsskada i ungskog - Hela landet, %	1,0	0,9	0,9
Andel tallstammar utan viltskador - Hela landet, % ^{1*}	65	66	64

* Viltskador anges som medelvärde för de tre senaste inventeringarna varför de skiljer sig från uppgifterna i Skogsstyrelsens årsredovisning 2023 då enskilda år användes.

Rotticka och andra skadegörare

Vid sidan av skador orsakade av vilt och granbarkborre är svampskador orsakade av rottickan och törskatesvamp de som har störst ekonomisk påverkan. Rotticka är den allvarligaste skadesvampen i landet, speciellt i södra Sverige och orsakar skador för omkring 1 miljard kronor per år²⁰. Rottickan bedöms vara ett underskattat problem i södra Norrland framför allt i de kalkrika områdena i Jämtlands län²¹.

Kombinationen av skador orsakade av klövvilt och skadesvampar, främst törskatesvamp, är ett problem i ungskogarna i de fyra nordligaste länen. Inventeringar visar att 28 procent av tallstammarna i detta område har betydande skador med denna kombination²². Datasimuleringar av skadorna talar för förlorad virkesproduktion i storleksordningen 7 miljoner m³sk årligen²³.

¹⁹ Skogsstyrelsen 2024. Pressmeddelande ” Granbarkborrens rekordangrepp över - kraftig minskning visar inventering” 2024-12-10

²⁰ Thor, M., Ståhl, G & Stenlid, J. 2004. Räkna med rotröta – nytt hjälpmedel för skoglig planering. Resultat från Skogforsk nr 13.

²¹ Muntl. Jonas Rönnberg, SLU

²² Wulff, Walheim och Roberge, 2022. Inventering av skador på ungskog 2022 i Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland och Jämtlands län. Institutionen för skoglig resurshållning, SLU.

²³ Professor Urban Nilsson, SLU (muntl.)

Mer produktiva skogar

Samhällsbehovet

Ett förändrat klimat och ett ökat framtida tryck på den skogliga resursen för att klara omställningen till en biobaserad ekonomi gör att åtgärder behövs. Skogen kan leverera betydande kvantiteter fossilfri energi och material och på så vis bidra till att begränsa klimatförändringen.

En ökad hållbar tillväxt i skogen är viktig för den svenska skogsnäringens framtida konkurrenskraft och bidrar positivt i den regionala utvecklingen.

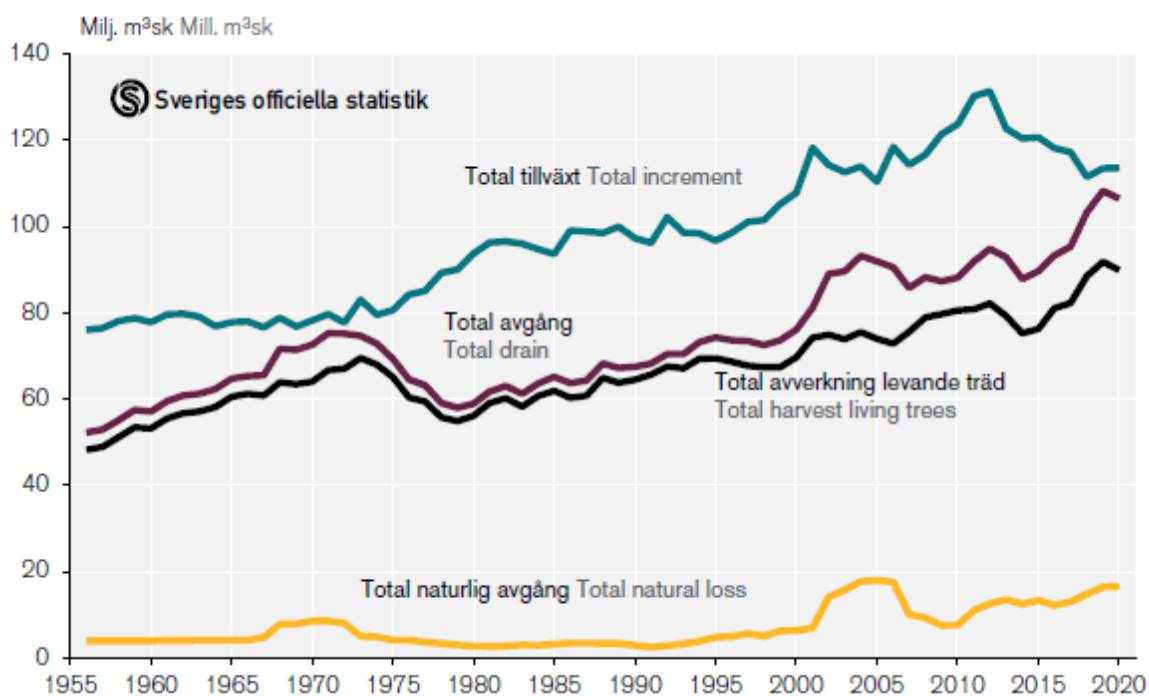
Tillståndet i skogen

Skogens tillväxt

Förändring av det totala virkesförrådet i Sverige avspeglar skogens upptag av koldioxid. För att ersätta fossilbaserade produkter och energislag och för att lagra kol i långlivade produkter samt för sysselsättning och ekonomisk tillväxt inom skogssektorn, har tillgången på skogsråvara en betydande roll. Trenden med en betydligt långsammare virkesförrådsupbyggnad från de två senaste skattningarna fortsätter även för den senaste femårsperioden. Det gäller både med avseende på all skogsmark i Sverige och för den del av skogsresursen som är tillgänglig för virkesförsörjning på produktiv skogsmark utanför formellt skyddade områden.

Femårsmedelvärdet för avverkning ligger fortsatt kvar på en hög nivå jämfört med tidigare femårsmedelvärden och även den naturliga avgången i form av olika skogsskador är fortsatt hög. Ökningen av skogsskador har dock planat ut. För att avverkningarna fortsatt ska kunna ligga kvar på ungefär samma nivå, samtidigt som virkesförrådet byggs upp, krävs att naturlig avgång minskar samt att förändringar i tillväxtförhållanden inte sätter ned trädens tillväxt. Det totala virkesförrådet av levande träd på all skogsmark i Sverige 2019–2023 var 3 601 miljoner m³sk, vilket var en ökning med 5 miljoner m³sk jämfört med 2018–2022.

Tillväxten på produktiv skogsmark utanför formellt skyddade områden 2018–2022, var 109,1 miljoner m³sk, vilket är något högre än för de två närmast föregående femårsmedelvärdena (106,9 miljoner 2016-2020 respektive 108,8 miljoner 2017-2021), men lägre än för perioden 2008-2017, se figur 3:1. Avverkningen var något lägre, 88,7 miljoner m³sk (90,5 miljoner 2019), vilket fortfarande är på en hög nivå. Den naturliga avgången är på samma nivå som vid förra skattningen; 16 miljoner m³sk (15,8 miljoner 2019). Nettotillväxten var 4,5 miljoner m³sk, vilket är något högre än föregående skattning.

Figur 3:1 Utveckling av tillväxt, naturlig avgång och avverkning 1956-2022. Avser produktiv skogsmark, utanför formellt skyddade områden enligt 2022 års gränser. Glidande 5-årsmedelvärden. Redovisat årtal avser mittår; 2020 = 2018-2022. Riksskogstaxeringen 1956-2020 (tabell 3:30).

Skogens förnygring

Förnygring med trädslag som är anpassade för ståndorten är en viktig del i att etablera vitala skogar. Förnygring med gran på torra och magra marker har varit ett problem under lång tid, och utgör en stor risk för inte minst klimatrelaterade skador på gran. Sedan 2022 anger Skogsstyrelsens allmänna råd²⁴ gran som olämpligt trädslag på torra, svaga och mycket svaga marker. Andelen tallungskog på mager mark har enligt Äbin²⁵ ökat från 74 procent 2016 till 82 procent 2023, vilket är en positiv utveckling.

Andelen naturlig förnygring har minskat från cirka 20 procent per år 2010 till cirka sju procent år 2022 samtidigt som planteringen har ökat med 13 procentenheter. Andelen sådd var som mest kring fem procent men har under samma tid sjunkit till tre procent och andelen utan åtgärd har legat stadigt kring två procent de senaste sex åren²⁶. I likhet med de senaste 20 åren utgjorde tall och gran över 95 procent av plantorna som levererades för plantering. Även andelen contortaplantor har legat stabilt (kring två procent) under senare år medan leveransen av björk- och lärkplantor tenderar att öka, om än från jämförelsevis låga nivåer.

²⁴ Allmänna råd till föreskrift 2.5 om val av förnygringsmaterial för ståndorten

²⁵ Andel ungskog på mager mark förnygrad med tall enligt Äbin.

²⁶ Sveriges officiella statistik 2024-01-15. Förnygringar

Föryngringsmaterialet vid skogsodling (plantering och sådd) är till största delen förädlad och kommer huvudsakligen från fröodlingar. För tall, gran och björk hämtades över 90 procent av plantproducenternas frö från fröodlingar. Finska fröodlingar stod för 56 procent av det förädlade björkfröet medan svenska fröodlingar levererade 82 procent av granfröet och 96 procent av tallfröet²⁷. 2023 års resultat av återväxternas kvalitet visar att andelen godkända föryngringar ökar något från förra årets nivå som var den lägsta på tio år, se tabell 3:2a. Sommartorkan 2018 misstänks fortsatt vara en bidragande orsak till sämre resultat i statistiken (treårsmedelvärden) från återväxttaxeringarna åren 2021, 2022 och 2023.

Tabell 3:2a Indikatorer för mer produktiva skogar- föryngring, redovisas som treårsmedelvärde. Andel ungskog redovisas som årstal.

Indikator	2023	2022	2021
Andel föryngringar som bedömts godkända enligt skogsvårdslagens krav - Hela landet, %	81	81	84
Andel ungskog på mager mark som är föryngrad med tall - hela landet	82	81	78

Skogens skötsel

Arealen röjd ungskog fluktuerar en del mellan olika år. År 2021 (femårsmedelvärde säsongerna 2018/19–2022/23) röjdes cirka 248 000 hektar, tabell 3:2 b. Det motsvarar cirka en och en halv gång den årliga slutavverkade arealen 2010–2015, vilket kan anses vara en rimlig nivå (cirka en och en halv röjning utförs under en omloppstid). Arealen med akut röjningsbehov på produktiv skogsmark²⁸ sjönk från cirka 1,4 miljoner hektar (2013–2017) till cirka 1,2 miljoner hektar (2017–2021) och fortsätter att minska till cirka 1,1 miljoner hektar för femårsperioden 2019-2023. Arealen akut röjningsbehov kan förväntas fortsätta sjunka om arealen röjd ungskog upprätthålls på nuvarande nivå. Såväl arealen gallrad skog som utgallrad volym har visat en nedåtgående trend under perioden 2008 till 2022²⁹. Det är svårt att säkert fastställa orsaken till att gallringsandelen sjunkit. Det kan bland annat bero på förändringar i åldersklassfördelning, men även på relationen mellan gallringskostnad och virkespriser vilket styr markägarens rotnetto.

Gödning av skogsmark sjönk kraftigt 2022 till 9 900 hektar och var 2023 fortsatt låg, 14 900 hektar³⁰. Detta kan jämföras med i genomsnitt ungefär 40 000 hektar för åren 2019–2021. Minskningen beror på kraftigt höjda priser på mineralgödsel på grund av kriget i Ukraina.

²⁷ [Förädlingsgrad. Sveriges officiella statistik](#), skärmdump 2024-01-15

²⁸ SLU Riksskogstaxeringen.

²⁹ Skogsdata 2024, Tabell 4.3, Riksskogstaxeringen 2024

³⁰ Skogsstyrelsens statistik, Skärmdump skogsgödning 241213

Tabell 3:2b Indikatorer för mer produktiva skogar- skogens skötsel ³¹

Indikator	2019	2018	2017
Röjning, 1000 ha, femårsmedeltal (Riksskogstaxeringen)	264	272	271
Slutavverkning, 1000 ha, femårsmedeltal (Riksskogstaxeringen)	251	231	209

Tabellen anger femårsmedeltal där årtalet avser det mittersta året. Från och med 2023 redovisar vi utvecklingen för röjning och slutavverkning utifrån riksskogstaxeringens officiella statistik.

Mer varierade skogar

Samhällsbehovet

Variationsrika skogar behövs för att möta ett förändrat klimat, förebygga skador samt för att bevara och utveckla skogens många värden.

Tillståndet i skogen

Grön infrastruktur

Variationen i skogslandskapet kan och behöver öka vad gäller exempelvis trädslagsblandning, åldersfördelning och inte minst förekomst av gamla skogar och substrat som död ved och gamla träd som många arter är beroende av. Att bibehålla och förstärka en funktionell grön infrastruktur, det vill säga sammanhängande livsmiljöer för olika arter, är viktigt för att bevara och utveckla biologisk mångfald³².

Hyggesfritt och variationsrikt skogsbruk

Idag används hyggesfria metoder på cirka tre till fyra procent av den brukade skogsarealen. Se tabell 3:3. Nivån har varit ungefär densamma de år vi mätt arealen. Flera aktörer erbjuder hyggesfria alternativ för skötsel av skogar på uppdrag. Lövskogar och blandskogar är mindre vanliga i den brukade skogen. Se tabell 3:3b. I Götaland är var tionde hektar av den brukade skogen en lövskog, vilket är mer än i resten av landet. Skogsstyrelsen ser ett ökat intresse inom skogssektorn för variation i skogen, såväl för förnygring med förädlad björk och andra trädslag som alternativa sköselformer, inte minst som ett sätt att möta klimatförändringen.

Rönn, asp, sälg och ek samt andra löv- och ädellövträd

Förnygring av lövträdslag begränsas till stor del av viltbete, särskilt de mest begärliga trädslagen rönn, asp, sälg och ek. Rönn, asp, sälg och ädellövträd är ovanliga i den brukade skogen, vilket förutom betetrycket beror på att skogsbruket prioriterat barrträd. Andelen provytor med stammar av rönn, asp, sälg och ek som är högre än närliggande barrträd och därför har gynnsam status (vilka har en höjd som gör att de kan utvecklas till fullstora träd) mäts i samband med älgbetesinventeringen (Äbin). Utvecklingen står stilla nationellt, se tabell 3:3a. Endast på åtta procent av de inventerade ytorna finns det sådana stammar av rönn, asp, sälg och ek. I flera län, främst i Götaland, sker en förbättring av status för rönn, asp, sälg och ek³³. Det visar mätningar i ungskog i samband med att älgbetesinventeringen (Äbin) genomförs.

³¹ Skogsdata 2024, Tabell 4.3, Riksskogstaxeringen 2024

³² Skogsstyrelsen. 2022. Levande skogar – fördjupad utvärdering 2023. Rapport 2022/12.

Skogsstyrelsen, Jönköping.

³³ Wallgren, M., Kalén, C., Felton, A-M., Franklin, O. & Broman, E. 2024 Betesskadorna – Vad händer i skog? Vad händer i statistiken? Skogforsk Arbetsrapport 1224-2024.

Skogsbruk i renskötseområdet

En traditionell renskötsel, där tillgången till lavbete är en grundpelare, är viktig för bevarande och utveckling av samisk kultur. Sammantaget minskar lavbetet³⁴. Den samlade påverkan, av infrastruktur, vindkraftparker, gruvor, med mera på skogslandskapet gör att intressekonflikten med samisk kultur ökar vid markanvändning. Skogsbruk påverkar den största arealen, men är också en markanvändning där det går att göra anpassningar som gynnar renskötseln. Dessa anpassningar kan dock påverka skogens tillväxt negativt. Täta skogar kan ge mycket virke men lite lav och tvärtom. Klimatförändringen ökar behovet av alternativa betesmarker för renskötseln för att renarna ska hitta mat alla vintrar.

Certifieringen driver på variationen

Skogsstyrelsen ser att marknadens certifieringar av skogsbruk driver variationen i skogen. Certifieringens krav på avsättningar, hyggesfritt skogsbruk och andel lövskog bidrar till den positiva utveckling vi ser. Samplanering av skogsbruksåtgärder med renskötseln har ökat möjligheten till att inte bara fokusera på aktuella avverkningar utan även skötselåtgärder som röjning och gallring för att öka tillgången till lav.

Tabell 3:3a Indikatorer för mer varierat skogsbruk

Mer varierat skogsbruk	2024	2023	2022
Areal hyggesfritt skogsbruk, 1000 ha	-*	778,3	719,8
Andel av inventerade ytor där RASE (rönn, asp, sälg och ek) hade gynnsam status - Hela landet, %	-*	8	8

* Uppgift för 2024 är inte framtaget ännu, kommer i årsstatistik i början av 2025.

Tabell 3:3b Indikatorer för mer varierat skogsbruk – lövskog

Mer varierat skogsbruk – lövskog	2021	2020	2019
Andel blandskog (mer än 35 % och mindre än 65 % lövträd) på produktiv skogsmark utanför formella skydd - Hela landet, %	7,1	7,1	7,1
Andel lövskog (lövträd 65 % eller mer samt mindre än 45 % ädla lövträd) på produktiv skogsmark utanför formella skydd för - Hela landet, %	6,4	6,5	6,5
Andel ädellövskog (lövträd 65 % eller mer samt 45 % eller mer ädla lövträd) på produktiv skogsmark utanför formella skydd - Hela landet, %	0,9	1,0*	0,9

Tabellen anger femårsmedeltal där årtalet avser det mittersta året.

* Siffran är korrigerad sedan årsredovisning 2023.

Förbättrad miljöhänsyn

Samhällsbehov

Miljöhänsyn vid skogsbruksåtgärder är tillsammans med formellt skydd och frivilliga avsättningar en viktig komponent i den svenska skogsbruksmodellen. En god miljöhänsyn bidrar till bevarande och utveckling av såväl många

³⁴ Muntl. Sandström 2023. Analys av lavbete 2020 föredragat vid möte med Centrala samrådsgruppen skogsbruk-rennärning februari 2023. En jämförelse av utvecklingen sedan 1986. Ytterligare lavbete har försvunnit och i stort sett inget har vuxit till. Per Sandström, SLU

ekosystemtjänster som kulturmiljövärden, skogens upplevelsevärden och biologisk mångfald.

Tillståndet i skogen

Naturvärden

Mängden död ved efter avverkning visar en minskande trend medan lämnade hänsynsträd är i stort sett oförändrat. Se tabell 3:4. Den hänsyn som genomförs vid skogliga åtgärder och planering ger positiva effekter, men de är inte tillräckliga³⁵ då vi ser att ekosystemtjänster knutna till landskapsnivån snarare än det enskilda beståndet fortsätter att påverkas negativt. Vi ser också att kultur- och naturvärden fortsatt skadas. Skogsstyrelsen ser en ökad efterfrågan från skogsbruket gällande vägledning kopplat till fridlysta arter och bedömning av höga naturvärden. Naturskogsrester och andra skogar med lång kontinuitet fortsätter att avverkas³⁶ (se även kap 8), vilket leder till en förlust av naturvärden som inte kan återskapas inom överskådlig tid^{37, 38}.

Kulturvärden

Skogsstyrelsens hänsynsuppföljning av kulturmiljöer 2024 visade att där föryngringsavverkning skett hade 10 procent av de kända kulturlämningarna skada eller grov skada. Det är i nivå med de senaste årens resultat. Inventeringen berör både övriga kulturhistoriska lämningar enligt skogsvårdslagen och fornlämningar enligt kulturmiljölagen. I de fall länsstyrelsen har skrivit ett beslut om tillstånd till ingrepp i fornlämning bedöms även fornlämningsområdet³⁹. 38 procent av fornlämningsområdena var skadade eller grovt skadade till följd av skogsbruksåtgärder där länsstyrelsens beslut inte följts. De senaste åren har skador på fornlämningsområdena legat mellan 30 och 40 procent⁴⁰.

Vattenkvalitet

Årets hänsynsuppföljning visar att 35 procent av sträckan strandlinje inom avverkningstrakter har kantzonen avverkat⁴¹. I fjol var motsvarande siffra 29 procent. En kantzon mot vatten har stor betydelse för att skydda vattnet från läckage från skogsbruksåtgärden vilket påverkar vattenkvaliteten. Den har också betydelse för mångfalden i och intill vattendraget.

Tabell 3:4 Indikatorer på förbättrad miljöhänsyn

³⁵ Naturvårdsverket 2023. Fördjupad utvärdering av Sveriges miljömål 2023. Rapport 7088. Sid. 10. ISBN 978-91-620-7088-5, ISSN 0282-7298.

³⁶ Skogsstyrelsen. 2022. Levande skogar – fördjupad utvärdering 2023. Rapport 2022/12. Skogsstyrelsen, Jönköping.

³⁷ Naturvårdsverket 2024. Årlig uppföljning av Sveriges nationella miljömål 2024. Ärendenummer: NV-0795523

³⁸ Skogsstyrelsen Rapport 2022/12. Levande skogar Fördjupad utvärdering 2023

³⁹ Till alla fornlämningar hör ett fornlämningsområde. Fornlämningsområdet är en del av fornlämningen och har samma skydd som själva lämningen. Länsstyrelsen bedömer fornlämningsområdets utbredning i samband med samrådsärenden och tillståndsärenden enligt 2 kap. kulturmiljölagen (1988:950).

⁴⁰ Sveriges officiella statistik. Statistik om Kulturmiljöhänsyn vid föryngringsavverkning, Skogsstyrelsen.se 2024-12-17, [Kulturmiljöhänsyn vid föryngringsavverkning - Skogsstyrelsen](#)

⁴¹ Sveriges officiella statistik. Andel strandlinje i procent som saknar lämnad hänsyn vid föryngringsavverkning, tresäsongsmedelvärde, Hänsyn_strandlinje Skärmdump 2025-01-30

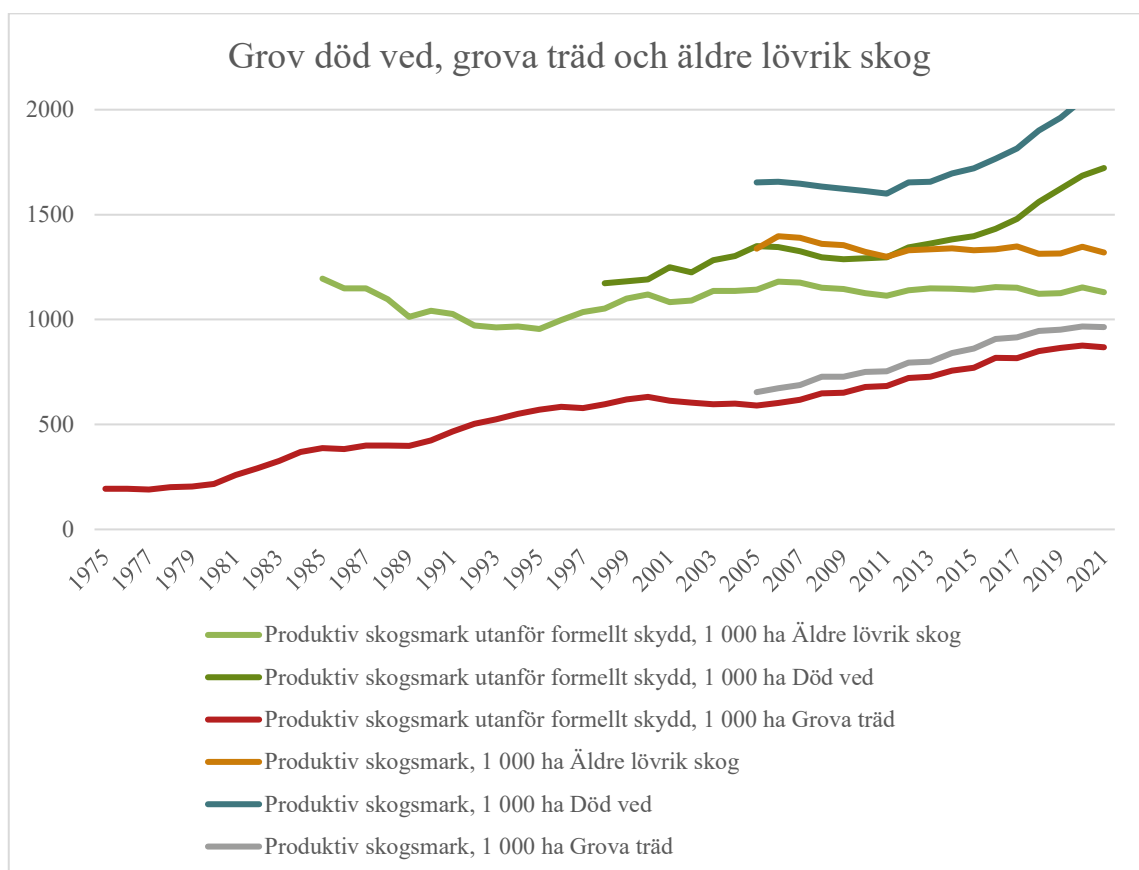
Indikatorer på förbättrad miljöhänsyn	2024	2023	2022
Lämnad volym död ved uppmätt 5-7 år efter föryngringsavverkning - Hela landet, m3sk/ha	-*	4,6	4,9
Antal lämnade hänsynsträd uppmätt 5-7 år efter föryngringsavverkning - Hela landet, träd/ha	-*	4,2	4
Andel skadade och grovt skadade kulturlämningar vid föryngringsavverkning - Hela landet, %	10	12**	11

* De två första indikatorernas resultat i tabell 3:4 finns inte framtaget ännu, kommer i årsstatistik i början av 2025.

** Korrigerad från 11% sedan 2023.

Skogliga strukturer viktiga för biologisk mångfald

Arealen produktiv skogsmark med minst 60 träd per hektar som är minst 45 cm i diameter har ökat på nationell nivå de senaste decennierna, precis som arealen med mer än 20 kubikmeter död ved, se figur 3:1. Äldre lövrik skog har under perioden en minskande trend i norra Sverige. På nationell nivå är trenden neutral.

Figur 3:2 Strukturer i skogslandskapet - Grov död ved, grova träd samt äldre lövrik skog (1000 ha)⁴². Med grov död ved avses vedsubstrat som är 20 cm eller mer i diameter. Arealen avser produktiv skogsmark med mer än 20 kubikmeter per hektar av sådan död ved. Med grova träd avses för tall, gran och ädellöv, träd som är 45 cm eller mer i diameter. För övriga lövträd gäller minst 35 cm i diameter. Arealen avser produktiv skogsmark med minst 60 sådana träd per hektar.

⁴² SLU 2023. Sveriges miljömål, Miljömålet Levande skogar, strukturer i skogslandskapet. Riksskogstaxeringen, SLU. (<https://www.sverigesmiljomal.se/miljomalen/levande-skogar/strukturer-i-skogslandskapet>) 2024-11-05

Med äldre lövrik skog avses skog som i medeltal är äldre än 80 år i boreal region och äldre än 60 år i boreonemoral och nemoral region samt där minst 3/10 av grundytan utgörs av lövträd.

Skogsbruk och rödlistade arter

Många arter har försvunnit från enskilda län. En arts ekologiska funktion upphör dock långt innan arten är helt utgången från den aktuella regionen. Det finns en positiv utveckling för vissa skogslevande rödlistade arter. Trots att det finns en del positiva signaler är utvecklingen sammantaget negativ för de skogslevande arter som starkt missgynnas av trakthyggesbruk. Andelen utgångna arter är högst i länen Blekinge, Skåne, Halland, och Kronoberg. Av de bofasta barrskogslevande hotade arter som påverkas negativt av trakthyggesbruk har Jämtland, Dalarna, Norrbotten, Västernorrland samt Västerbotten högst antal. Hotade arter är ofta för sällsynta för att fångas upp av dagens allmänna övervakningsprogram.^{43,44}

Utvecklat skydd och ökad skötsel av miljövärden

Samhällsbehovet

Formellt skydd och frivilliga avsättningar samt naturvårdande skötsel av skyddsvärda skogar är viktiga förutsättningar för att bevara och utveckla skogens många värden. Det gäller särskilt biologisk mångfald, det biologiska kulturarvet, andra kulturmiljövärden samt friluftslivet.

Återvätning av torvmarker i skogsmark bidrar i regel till att minska utsläppen av växthusgaser och stärker den biologiska mångfalden.

Tillståndet i skogen

En utförlig beskrivning av tillståndet vad gäller skydd och skötsel av miljövärden i skogen återfinns i Skogsstyrelsens årliga uppföljning av miljömålet Levande skogar⁴⁵.

EU:s inverkan på skydd och skötsel av skogens miljövärden

I EU:s strategi för biologisk mångfald för 2030 finns åtaganden om att rättsligt skydda minst 30 procent av EU:s landyta och ge strikt skydd till en tredjedel av denna areal, inklusive alla återstående urskogar och naturskogar. EU:s naturrestaureringsförordning, som trädde i kraft i augusti 2024, ställer krav på åtgärder för restaurering av EU-naturtyper, både vad gäller deras areal och tillstånd. I detta sammanhang räknas både skydd och naturvårdande skötsel som viktiga restaureringsåtgärder. Arbete för att se hur detta ska uttolkas för svenska förhållanden pågår.

Skyddad skog och skogar med höga miljövärden

Det finns ett fortsatt behov av att undanta skogsmiljöer med höga naturvärden från brukande⁴⁶. Under 2021 ökade arealen frivilligt avsatt skog och formellt skyddad skogsmark sammanlagt med 73 500 hektar, under 2022 med 80 300 hektar och

⁴³ Naturvårdsverket 2024. Årlig uppföljning av Sveriges nationella miljömål 2024. Ärendenummer: NV-0795523

⁴⁴ Skogsstyrelsen Rapport 2022/12. Levande skogar Fördjupad utvärdering 2023

⁴⁵ Naturvårdsverket 2024. Årlig uppföljning av Sveriges nationella miljömål 2024. Ärendenummer: NV-0795523

⁴⁶Naturvårdsverket. 2020 Sveriges arter och naturtyper i EU:s art och habitatdirektiv. ISBN 978-91-620-6914-8. Naturvårdsverket, Stockholm.

under 2023 ökade den med 56 600 hektar⁴⁷. Andelen formellt skyddad tätortsnära skog varierar över landet från knappt en procent i norra Sverige till knappt tre procent i södra Sverige⁴⁸.

Naturvårdande skötsel

Det finns ett ökande behov av skötsel för att bibehålla och utveckla värden i skyddade och avsatta skogar^{49, 50}. Under år 2024 har implementering skett av strategin för natur- och kulturvårdande skötsel av skog⁵¹, framtagen av Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen i samverkan med aktörer i skogen på uppdrag av miljömålsrådet. De hinder för genomförande av naturvårdande skötsel som identifierats behöver fortsatt fokus för att strategins mål ska kunna uppnås. Åtgärder som finns i strategin kommer vara en viktig del i att uppfylla restaureringsförordningens krav⁵².

Tabell 3:5 Indikatorer för utvecklat skydd

Indikatorer	2024	2023	2022
Ackumulerad areal frivilliga avsättningar på produktiv skogsmark -Hela landet, 1000 ha	1 338*	1 360	1 308
Areal formellt skyddad skogsmark (utan överlapp) -Hela landet, 1000 ha, SCB	2 477	2 398	2 370
Areal formellt skyddad produktiv skogsmark (utan överlapp) -Hela landet, 1000 ha, SCB	1 406	1 349	1 328

Skogsstyrelsens arbete med områdesskydd under 2024 beskrivs närmare i kapitel 8.

* Minskningen mellan 2022 och 2023 (22 200 hektar) beror främst på att de nu omfattas av formellt skydd (Framför allt genom Naturvårdsverkets avtal med Sveaskog⁵³).

Stärkta upplevelsevärden i skogen

Samhällsbehovet

Skogens upplevelsevärden är betydelsefulla för livskvalitet, hälsa och naturturism. Attraktiva skogslandskap är en viktig resurs för företagande och boende.

⁴⁷ SCB Statistikmyndighet. 2024. Formellt skyddad skogsmark och frivilliga avsättningar 2020-2023. Sveriges officiella statistik.

⁴⁸ Skogsstyrelsen. 2024. Statistikområde Tätortsnära skog. Skogsstyrelsens officiella statistik. Skogsstyrelsen, Jönköping.

⁴⁹ Naturvårdsverket 2021. Prioriterad åtgärdsplan för Natura 2000 år 2021–2027. Naturvårdsverket. 2021.

⁵⁰ Skogsstyrelsen 2021. Behov av naturvårdande skötsel i skogar med biotopskydd och naturvårdsavtal. Rapport 2021/5

⁵¹ Naturvårdsverket 2023. Natur- och kulturvårdande skötsel av skog – Nationell strategi för skötsel av formellt skyddade och frivilligt avsatta skogar till 2030. Rapport 7122, Naturvårdsverket, 2023.

⁵² Se klimatavsnittet nedan om återvätning

⁵³ SCB 2023. Formellt skyddad skogsmark, frivilliga avsättningar, hänsynsytor samt improduktiv skogsmark 2023 MI 41 Rapport 2024:02

Tillståndet i skogen

Skogen är en av de viktigaste miljöerna för friluftsliv⁵⁴ och den tätortsnära skogen är särskilt välbesökt eftersom den finns nära där många människor bor och rör sig. Uppföljningen av friluftslivsmålen 2023 visar att grundförutsättningarna för friluftslivet har försämrats, särskilt i och kring tätorter. Detta då tillgång till natur och tillgängligheten till den har en neutral eller negativ utveckling. Under covid-19-pandemin var det många som hittade ut i naturen och denna trend tycks bestå till viss del⁵⁵.

Variation i skogslandskapet, gamla och stora träd, och närhet till vatten är några viktiga aspekter som positivt bidrar till att göra skogar attraktiva för upplevelser.⁵⁶ Skogar nära tätorter innehåller fem gånger fler kända kultur- och fornlämningar, mer lövskog och fler grova träd än skogar längre bort från tätorten. Inom 300 meter från tätort finns det mer än dubbelt så mycket löv- och blandskog jämfört med skog längre bort. Undantaget är norra Norrland där andelen är lika stor eller lägre.⁵⁷ Föryngringsavverkningar, körskador⁵⁸ och bristande hänsyn till vattendrag⁵⁹ kan lokalt ha stor negativ påverkan på skogens upplevelsevärden, liksom klimatförändringar och ökade skogsskador⁶⁰.

Skogsbrukets klimatnytta och klimatanpassning

Samhällsbehovet

Skogen bidrar både med träråvara som substituerar klimatskadliga material och energislag och som resurs i kolinlagringen. I ett föränderligt klimat finns det ett behov av att anpassa skogsbruket för att förebygga, mildra eller minska konsekvenserna av ett förändrat klimat, såväl för skogsbruket självt som för andra samhällsvärden som vägar och annan infrastruktur, skogens biologiska mångfald, renskötseln och andra sociala och kulturella värden som påverkas av skogsbruket.

Tillståndet i skogen

Klimatförändringen märks allt tydligare i Sverige⁶¹ inklusive i skogsbruket, bland annat i form av ökade klimatrelaterade skador. Torrsummarens 2018 medförde en lägre tillväxt som höll i sig i flera år. Dessutom gav den upphov till en flerårig hög

⁵⁴ Kulturutskottets uppföljning av delar av den svenska friluftspolitiken 2021. Rapport från riksdagen 2021/22:RFR9. [Uppföljning av delar av den svenska friluftslivspolitiken \(Rapport från riksdagen 2021/22:RFR9\) | Sveriges riksdag \(2023-11-16\)](#)

⁵⁵ Naturvårdsverket 2023. Uppföljning av målen för friluftspolitiken 2023. Rapport 7123, Naturvårdsverket 2023.

⁵⁶ Skogsstyrelsen (2023) Skogens rekreativvärden – En förstudie med förslag på indikatorer. Rapport 2023/8.

⁵⁷ Skogsstyrelsen (2024) Ny statistik: Fem gånger fler kända kulturlämningar i tätortsnära skogar. Pressmeddelande 2024-12-05.

⁵⁸ Hannerz m.fl. (2016). Skogsskötsel för friluftsliv och rekreation. Skogsskötselserien nr 15. Skogsstyrelsen.

⁵⁹ Skogsstyrelsen (2022) Levande skogar – fördjupad utvärdering 2023. Rapport 2022/12.

⁶⁰ Skogsstyrelsen (2022) Skogsskador i Sverige 2021. Rapport 2022/06.

⁶¹ Schimanke S., Joelsson M., Andersson S., Thomas Carlund, Lennart Wern, Sverker Hellström, E Kjellström, 2022, **Observerad klimatförändring i Sverige 1860–2021**, SMHI rapport 2022, Klimatologi nr 69, 89 sidor. SMHI har sammanställt den nya normalperioden för 1991–2020, och visar att medeltemperaturen stigit med 1,1 grad och årsnederbörden i medel stigit med 8 %, jämfört med 1961–1990.

skadenivå av granbarkborre⁶². Detta, samt minskad förekomst av tjäle, bidrar troligtvis till fortsatta problem med stormfällning⁶³. Vidare ökar problemen med rotröta i Norrland⁶⁴. Parallellt ökar risken för ras och skred⁶⁵, vilket orsakar skador på vägar och annan infrastruktur.

Under 2023 motsvarade Sveriges utsläpp av växthusgaser 44 miljoner ton koldioxidekvivalenter⁶⁶, exklusive upptag och utsläpp från markanvändning (LULUCF). Nettoupptaget av kol i skog och skogsmark skattades till 39 miljoner ton koldioxidekvivalenter för år 2022, vilket är lägre än genomsnittet för de senaste 30 åren (48 miljoner ton)⁶⁷. Orsakerna till minskningen i nettoupptaget är en minskning av nettoupptaget i trädbiomassa vilket är en konsekvens av minskad tillväxt, högre skadenivåer samt hög avverkning. Upptaget i trädbiomassa halverades under period 2018–2022 jämfört med den tidigare femårsperioden 2013–2017 (från 32 till 17 miljoner ton koldioxidekvivalenter per år). Under samma period har upptaget ökat i dött organiskt material (från 6 till 10 miljoner ton per år) och har varit relativt stabil i marken (18 miljoner ton per år). Således utgör kolinlagring i marken den största delen av upptaget på skogsmark idag, se tabell 3:6. Utsläppen av koldioxid från all dränerad organogen mark bedöms minska nettoinlagringen av kol i landet med cirka 9 miljoner ton koldioxid⁶⁸.

Återvätning bidrar med ökad tillgång på blöt mark och är därmed även en klimatanpassning som är positiv för den biologiska mångfalden. Viss ytterligare klimatanpassning pågår, exempelvis i form av ökad användning av tall på torr mark och blandskog och förbättringar av kapaciteten och kompetensen kring att förebygga och släcka skogsbränder. Åtgärder för klimatanpassning i form av ökad andel blandskog och användning av fler trädslag minskar avverkningsmöjligheterna något, men de motverkar samtidigt riskerna för utbredda kostsamma skadeangrepp. Andra områden som behöver åtgärder för att åstadkomma en bättre klimatanpassning är

- bekämpning av rotröta,
- motverkande av körskador och erosionshändelser,
- klövviltsförvaltning,
- utformande av hyggeskanter och
- hänsyn till renskötseln och mångfalden⁶⁹.

⁶² Skogsstyrelsen, 2024, Skogsskador i Sverige 2023, rapport 2024/06.

<https://www.skogsstyrelsen.se/globalassets/om-oss/rapporter/rapporter-2023/rapport-2023-04-skogsskaderapport-2022.pdf>

⁶³ Skogsstyrelsen, nyhet (hämtad 2023-11-21)

<https://www.skogsstyrelsen.se/pressmeddelanden/ReadArticle?id=3360604>

⁶⁴ Skogsstyrelsen (hämtad 2021-11-21) <https://skogsstyrelsen.se/om-oss/var-verksamhet/projekt/multiskadad-ungskog/>

⁶⁵ Skogsstyrelsen 2021. Skogsbruksåtgärder och skador på samhällsfunktioner – Analys av situationen idag och i ett framtida klimat samt åtgärdsförslag. Skogsstyrelsen rapport 2021/09.

⁶⁶ Växthusgaser utsläpp och upptag. Hämtat från Naturvårdsverket 2024-11-18

⁶⁷ Kollager i skog, Dataunderlag LULUCF från Inst f mark och miljö, SLU.

⁶⁸ Kollager i skog, Dataunderlag LULUCF från Inst f mark och miljö, SLU.

⁶⁹ Skogsstyrelsen 2025. Uppföljning av klimatanpassning och effekter i skogen. SKS Rapp 2025/1 (utkast).

Tabell 3.6 Kollager i skog (kt CO2-ekvivalenter)

Kollager i skog	2022	2021	2020
Kolpooler i skogsmark (kt CO2-ekvivalenter)	-38 760	-38 755	-39 425
Levande biomassa	-17 001	-17 145	-17 338
Dött organiskt material (död ved inklusive stubbar, grov förna, årsförna, humuslagret)	-9 920	-9 795	-10 205
Mineraljord	-18 477	-18 485	-18 496
Dränerad organogen mark	-5 343	-5 365	-5 333

Tabellen anger femårsmedeltal där årtalet avser det mittersta året.

4 Mål och resultat

Skogsstyrelsens verksamhetsstrategi har legat till grund för planering och uppföljning 2024. Inför verksamhetsåret reviderades verksamhetsstrategin. Den har ett femårigt perspektiv och sträcker sig till och med 2028. I verksamhetsstrategin finns sex identifierade effekter i skogen som myndigheten valt att arbeta mot samt fem utvecklingsområden som är grundläggande för vår förmåga att utföra vårt uppdrag hållbart och effektivt.

För respektive effekt och utvecklingsområde finns beskrivet ett *varför* och ett *hur* som ska stödja myndigheten i planering, genomförande och uppföljning av verksamheten. Det övergripande tillståndet i skogen följs genom långsiktiga indikatorer som redovisas i sin helhet i kapitel 3, "Tillståndet i skogen". Den utveckling i skogen som beskrivs i kapitel 3 påverkas av många faktorer utöver Skogsstyrelsens arbete. Där kan nämnas andra aktörers prestationer och övriga omständigheter såsom väderförhållanden som samtliga slutligen påverkar det övergripande tillståndet i skogen.

Redovisning resultat effekter i skogen

I det här kapitlet redovisar Skogsstyrelsen resultatet av myndighetens arbete mot de sex effekterna i skogen i verksamhetsstrategin. Resultaten redovisas i ett avsnitt per effekt. Respektive avsnitt inleds med en sammanfattande resultatbedömning. Den baseras på en sammanvägning av myndighetens prestationer och förflyttning för att nå de långsiktiga effekter i skogen som anges i verksamhetsstrategin. Utvecklingen i skogen kan vara positiv även om Skogsstyrelsens prestationer under året inte varit tillfredsställande och vice versa. Vi skapar en logik från planering, genomförande och uppföljning genom att bygga vår verksamhetsplan med grund i verksamhetsstrategin. För varje effekt anger vi i verksamhetsplanen ett antal aktiviteter som bedöms bidra till effekten. Verksamhetsplanen är grunden för bedömningen av våra prestationer. Vi styr, planerar, genomför och följer upp våra prestationer i myndigheten löpande under verksamhetsåret. Vi följer, där så är möjligt, upp myndighetens prestationer genom verksamhetsnära indikatorer. Även interna utvärderingar används som underlag för helhetsbedömningen av resultatet. Bedömningarna görs utifrån tre nivåer:

- **God:** Myndighetens arbete mot långsiktiga mål uppnår ett gott resultat där myndigheten ser en klar förbättring, eller generellt håller en hög nivå. Myndigheten ser endast ett fåtal behov av förbättringar, och strävar efter att bibehålla ett gott resultat.
- **Tillfredsställande:** Myndighetens arbete mot långsiktiga mål bedöms ha uppnått ett acceptabelt resultat, men fler behov av utveckling finns.
- **Inte tillfredsställande:** Myndighetens arbete mot långsiktiga mål bedöms inte ha uppnått tillfredsställande resultat och har behov av omfattande utveckling.

I respektive avsnitt beskrivs ett antal exempel på prestationer som Skogsstyrelsen genomfört under 2024. Mer utförliga beskrivningar av genomförda aktiviteter återfinns i kapitel 5–13.

Effekter i skogen

Detta är myndighetens sex identifierade effekter som vi genom vår verksamhet bidrar till.

- Minskade skogsskador
- Mer produktiva skogar
- Mer varierade skogar
- Förbättrad miljöhänsyn
- Utvecklat skydd och ökad skötsel av miljövärden
- Stärkta upplevelsevärden i skogen

Inför verksamhetsåret 2024 påbörjade Skogsstyrelsen ett arbete för att utveckla en verksamhetslogik med effektkedjor. Vi utgår från den metodik för verksamhetslogik som Ekonomistyrningsverket förordar⁷⁰. Under året har vi planerat och följt upp verksamheten mot effektmålen med bland annat stöd av framtagna effektkedjor. Effektmålen har följts upp tertialvis med en ambition att alltmer styra och följa upp mot kvalitativa mått och ett lärande. Sedan 2021 har Skogsstyrelsen ett antal indikatorer som ska stödja oss i bedömningen av hur våra insatser bidrar till önskad effekt. Dessa är i nuvarande utformning övergripande och följer tillståndet i skogen i stort. Med anledning av den reviderade verksamhetsstrategin planerar vi att genomföra en översyn av dessa för att säkra att de fortfarande är relevanta och bedöma om det finns behov av att komplettera med ytterligare indikatorer. Långsiktiga indikatorer för att följa utveckling i skogen redovisas i sin helhet i kapitel 3, ”Tillståndet i skogen”.

Minskade skogsskador

Vi utvecklar Skogsstyrelsens och sektorns medvetenhet och kapacitet för att hantera och förebygga skogsskador.

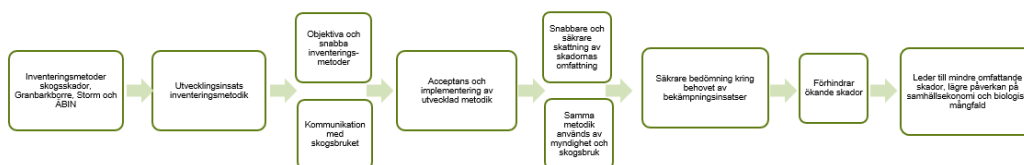

Bild 4:1. Ett exempel på en effektkedja kopplat till effektmålet ”Minskade skogsskador”.

⁷⁰ Ekonomistyrningsverket. Verksamhetslogik. 2023-02-23.

<https://forum.esv.se/styrning/resultatstyrning/resultatredovisning/verksamhetslogik/#ancor-0>
(Hämtad 2024-11-08)

Samlad bedömning av resultatet

Skogsstyrelsen bedömer att utvecklingen av vårt arbete inom området ”Minskade skogsskador” är tillfredsställande. Vi har under året fortsatt vår interna kompetensuppbyggnad kring framförallt svamp- och insektsrelaterade skador. Vi har även ökat våra insatser vad gäller informationsspridning och tillfällen för kompetenshöjning för skogsägare och yrkesverksamma. Vi bedömer att det fortsatt finns behov av att öka kunskapen om metoder och skötsel för att förebygga och bekämpa olika skadegörare. Under året har vi färdigställt en ny metodik för att snabbt kunna inventera och skatta volym av granbarkborreangripen skog. Ambitionen är att under 2025 fortsätta sprida information om utvecklad metodik i sektorn. Vi har även under de senaste två åren testat och påbörjat en utveckling av metodik för inventering av stormskador med hjälp av drönare. Där bedömer vi att det finns behov av stöd och samverkan med SLU innan utvecklingsinsatserna kan slutföras. Vi har inom ramen för skogsskadearbetet fortsatt testa och utveckla AI-baserade modeller för att effektivt kunna identifiera och övervaka skogsskador.

Urval av genomförda aktiviteter

I regleringsbrevet för 2024 anges att ”Skogsstyrelsen ska förebygga och övervaka skogsskador orsakade av stormar, bränder, torka, växtskadegörare och klövvilt mm. Skogsstyrelsen ska samordna berörda myndigheters arbete med att bekämpa granbarkborre samt samverka med berörda intressenter.” Uppdraget redovisas även till Regeringskansliet i en separat rapport⁷¹. I detta avsnitt redovisas ett urval av genomförda aktiviteter under året.

Sedan år 2022 har myndigheten bedrivit ett utvecklingsarbete som rör uppskattning av volymen granborreskadad respektive stormfälld skog. Målsättningen har varit att ta fram nya och moderna inventeringsmetoder som kan användas för att inom 2–3 veckor objektivt kunna uppskatta granbarkborredödad volym respektive stormfälld skog. Under 2024 har en inventeringsmetod för uppskattning av granbarkborreskador färdigställts. Däremot återstår det att färdigställa rutin för inventering av stormskador med drönare samt fortsatt bearbetning av datamaterial som samlats in. Det finns en rad utmaningar i att skapa en statistiskt säker metodik, både i form av tekniska svårigheter och kopplat till subjektiva bedömningar.

Utvecklingsarbetet som utförts kring inventering av älgbetesskador (Äbin) handlar om att förtydliga och göra inventeringen mer transparent och förståelig. Modellen för rapportering har uppdaterats under året. Vi har även med hjälp av SLU genomfört en utvärdering av den statistiska designen av Äbin. Resultatet av utvärderingen har analyserats med slutsatsen att vi inte genomför några förändringar i utlottningsmetodiken. I samband med att resultaten från Äbin presenterades genomfördes ett antal informationsträffar med syfte att beskriva metodik och uttolkning av resultatet. Myndigheten bedömer att detta bidragit till en ökad transparens och förståelse.

⁷¹ Skogsstyrelsen, Avrapportering av Skogsstyrelsens uppdrag att förebygga, övervaka och bekämpa skogsskador, Diariernr. 2024/2783, 2024-09-18, [Avrapportering av Skogsstyrelsens uppdrag att förebygga, övervaka och bekämpa skogsskador](#) (Hämtad 2024-12-04)

I samverkan med företag och organisationer inom sektorn har vi fortsatt att följa utvecklingen av populationen granbarkborre under 2024. Där har vi övervakat svärmning av granbarkborre på ett 20-tal platser, framför allt i södra Sverige. Under 2024 kompletterades svärmningsövervakningen med information kring förutsättningar om svärmning baserad på temperaturdata från Copernicus⁷². Resultatet har löpande publicerats på Skogsstyrelsens webbplats. Svärmningsövervakningen ger en möjlighet att bedöma och förutse risk för angrepp samt sätta in rätt åtgärder vid rätt tillfälle.

Skogsstyrelsen har fortsatt satsat på kompetensuppbyggnad genom att främst kompetensutveckla skadesamordnare och sakkunniga på svamp- och insektsskador i nära samarbete med SLU Skogsskadecentrum. Bedömningen är att detta leder till en ökad medvetenhet och förmåga att i ett tidigt skede upptäcka skogsskador. Tillsammans med SLU Skogsskadecentrum har vi även sammanställt 2023 års skogsskador i en rapport som ger en bild av Sveriges skogsskador⁷³. Uppgifterna baseras på faktiska effekter såsom observationer, inventeringar och andra undersökningar som genomförts under året.

Skogsstyrelsen har ökat informationen externt om olika skadegörare och hur de kan bekämpas eller förebyggas. En speciell satsning har gjorts i södra Norrland där vi fokuserat på att lyfta rotröta som ett växande problem och en följd av pågående klimatförändringar.

Skogsstyrelsen har under året fortsatt att utveckla AI-modeller för att på ett snabbt och effektivt sätt upptäcka förändringar i skogen som orsakats av olika skadegörare. De senaste årens arbete inom området har resulterat i en demoapplikation som presenterades vid IUFRO-konferensen⁷⁴ i juni. Applikationen som demonstrerades visade hur man med en utvecklad AI-modell hittar dödad granskog, oftast orsakad av granbarkborre. Utmaningen är dock fortfarande att hitta årsangripna granar i ett tidigt skede, se mer i kapitel 12, ”Geodataförsörjning”.

Skogsstyrelsen har även jobbat med drönarbilder och ortofoton för att upptäcka skogsskador. Projektet har bland annat levererat AI-genererade skikt med döda granar i ortofoton från 2017 till och med 2023. Skikten används i rådgivningsverksamheten och finns tillgängliga på Skogsdatalabbets webbplats samt i Skogsstyrelsens öppna karttjänst. Vi bedömer att de tjänster som vi utvecklat inom AI gör det enklare för skogsägare och övrig skogssektor att snabbt och smidigt kunna bilda sig en uppfattning om hur skadebilden för ett specifikt geografiskt område ser ut.

⁷² Copernicus är EU:s jordobservationsprogram. Erbjuder informationstjänster baserade på jordobservationsdata via satellit och fältdata. Programmet samordnas och förvaltas av EU-kommissionen.

⁷³ Skogsstyrelsen, Skogsskador i Sverige 2023, Rapport 2024/06, [Rapport 2024-06 Skogsskador i Sverige 2023](#) (Hämtad 2024-12-04)

⁷⁴ IUFRO (International Union of Forest Research Organisations) är en stor internationellt obunden organisation för forskare och intressenter inom skog, klimat och miljö, som har konferens vart femte år och lockar cirka 5000 deltagare från alla delar av världen.

Mer produktiva skogar

Vi bidrar till att åtgärder genomförs för att säkra en bibehållen och ökad hållbar tillväxt i skogen.

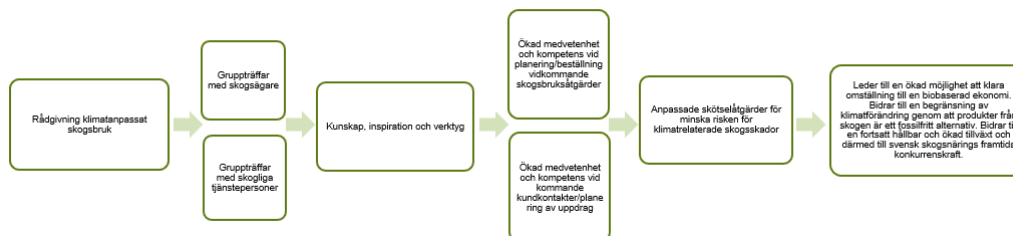

Bild 4:2 Ett exempel på en effektkedja kopplat till effektmålet ”Mer produktiva skogar”.

Samlad bedömning av resultatet

Skogsstyrelsen bedömer att utvecklingen av vårt arbete inom området ”Mer produktiva skogar” inte är tillfredsställande. Myndigheten har under året haft ett behov av att omprioritera resurser och aktiviteter mot annan verksamhet som bedöms ha högre prioritet inom vårt uppdrag. Vi har genomfört ett antal rådgivningsaktiviteter kring teman som klimatanpassad skötsel men i lägre omfattning än vad vi önskat. Inom stödet för kompetensutveckling har vi inte kunnat handlägga och besluta ansökningar till utlysningen ”Skogsbruk i ett förändrat klimat” i den takt som vi tidigare planerat för.

Urval av genomförda aktiviteter

Skogsstyrelsen har under året genomfört ett antal rådgivningsaktiviteter i form av digitala och fysiska träffar, samt webbkurser. Detta i syfte att bidra till att begränsa klimatförändringen och visa hur skogliga skötselåtgärder kan klimatanpassas för att minska risken för framtida skador. Dessa har riktats både mot enskilda skogsägare och skogliga tjänstepersoner. Bedömningen är att genomförda insatser bidrar till kompetenshöjning och inspiration som leder till medvetna val och skötselstrategier vid kommande skogsbruksåtgärder.

Skogsstyrelsen producerar officiell statistik och annan statistik inom vårt ansvarsområde. Den används vid uppföljningar av bland annat de skogspolitiska målen. Datainsamling sker på en rad olika sätt, via register, enkäter eller inventeringar i fält. Sammantaget bedömer vi att detta ger både oss själva och övriga intressenter ett bra kunskapsunderlag för beslut kring behov av insatser.

Skogsstyrelsen bidrar till säkrad kvalitet och att diversifierade skogsodlingsmaterial används vid återbeskogning. Detta sker inom ramen för myndighetens tillsyn och kontroll av produktion och marknadsföring av förädlad skogsfrö. Aktiviteterna inom tillsyn bidrar till att säkra lagefterlevnad och tillvaratagande av markens produktionsförmåga, se mer i kapitel 10, ”Ärendehandläggning och tillsyn”.

Vi har under året erbjudit ett antal tillfällen för att stärka den interna kompetensen kring rennäring och skogsbruk, både i form av kortare informationstillfällen öppna för alla medarbetare och tillfällen till fördjupad kunskap genom webbutbildning som också erbjudits externt. Resultat från en genomförd förstudie från 2024 kring förändrade arbetssätt inom skogsbruk och renskötsel bidrar till ökad medvetenhet och kompetens⁷⁵.

Genom den strategiska planen för en gemensam jordbrukspolitik inom EU (CAP) hanterar Skogsstyrelsen projektstöd för kompetensutveckling inom hållbart skogsbruk. Målsättningen är att detta ska bidra till en ökad kompetens inom ett antal områden såsom exempelvis klimat, miljö och förnybar energi. Under året har vi utlyst 15 miljoner kronor för projekt som anordnar kompetensutveckling inom ämnet skogsbruk i ett förändrat klimat. Intresset har varit stort och vi har mottagit projektansökningar som med god marginal överstiger tillgängliga medel. Myndigheten har inte kunnat handlägga ansökningarna såsom planerat. Åtgärder pågår för att under 2025 öka handläggningskapaciteten, se mer i kapitel 9, ”Ekonomiska stöd”.

Myndigheten bidrar på flera sätt till att höja kompetensen och ge förutsättningar till ett förbättrat vägnät med fokus på skogsbilvägar. Inom myndighetens uppdragsverksamhet utför vi uppdrag åt enskilda väghållare, Lantmäteriet och skogsbruket. Vi är en av få aktörer på marknaden och våra tjänster är efterfrågade. Vi bedömer att detta bidrar till ökad tillgänglighet på skogsråvara, ökad skogsproduktion och bättre miljöhänsyn och klimatanpassning. Detta bidrar i sin tur till en förbättrad hushållning av samhällets och naturens resurser. Bedömningen är att även årets fortsatta arbete med den branschgemensamma strategin för enskilda vägar med fokus på skogsbrukets transporter, bidrar på liknande sätt till denna effekt. Ambitionen är att strategin går ut på remiss under 2025.

Resultat av strategiska effektutvärderingar

Föregående års strategiska effektutvärdering omfattade effekten av myndighetens rådgivningsverksamhet med hjälp av digitala verktyg mot samtliga effektmål i Verksamhetsstrategi 2025. Baserat på den genomförda utvärderingen *Utvärdering av digitala verktyg i Skogsstyrelsens rådgivningsverksamhet*⁷⁶ har myndigheten valt att bland annat anpassat rådgivningskanaler för att nå en bredare målgrupp. Resultatet från effektutvärderingen har bidragit till att myndigheten 2025 har ambitionen att utveckla digital rådgivning ytterligare med utgångspunkten att digitala alternativ utgör den största andelen av myndighetens kostnadsfria rådgivningsverksamhet framgent.

Mer varierade skogar

Vi bidrar till en ökad variation i skogen, främst avseende skogsbrukssätt och trädslagsblandning.

⁷⁵ Skogsstyrelsen, Förbättrat arbetssätt inom skogsbruk-renskötsel, Förslag till handlingsplan, Diariernr 2023/1311

⁷⁶ Skogsstyrelsen, Utvärdering av digitala verktyg i Skogsstyrelsens rådgivningsverksamhet. Rapport 2024/04

Bild 4:3 Ett exempel på en effektkedja kopplat till effektmålet ”Mer varierade skogar”.

Samlad bedömning av resultatet

Skogsstyrelsen bedömer att utvecklingen av vårt arbete inom området ”Mer varierade skogar” är fortsatt god. Vi har under året genomfört ett större antal rådgivningsaktiviteter med bäring mot detta effektmål. Intresset har varit stort att ta del av kompetenshöjande aktiviteter för ökad variation av skötselmetoder. Vi ser en positiv effekt av samverkan i olika grupperingar där vi gemensamt bygger kunskap kring hyggesfria metoder. Vi ser ett fortsatt stort intresse för rådgivning och ekonomiskt stöd vid nyetablering och skötsel av ädellövskog.

Urval av genomförda aktiviteter

Skogsstyrelsen har under året fortsatt att genom olika former av rådgivningsaktiviteter erbjuda skogsägare och skogliga tjänstepersoner möjlighet till kompetenshöjning inom ämnen som bidrar till en ökad variation av skogsskötselmetoder samt ökad trädslagsblandning. Bedömningen är att vi bidrar till att skogsägare gör medvetna val i samband med kommande åtgärder på sin fastighet samt att vi genom ökad breddkompetens hos skogliga aktörer skapar förutsättning för fortsatt god rådgivning vid deras kundkontakter. Slutligen bedömer vi att detta bidrar till en ökad variation i skogen inklusive ökad areal skogsmark som brukas med hyggesfria metoder, se mer i kapitel 6, ”Rådgivning” samt kapitel 3, ”Tillståndet i skogen”.

Kopplat till kunskapsökning kring hyggesfria metoder har vi under året samverkat med lärosäten och organisationer genom medverkan i forskarnätverk, referensgrupper och därtill genomförande av ett antal webinarier och exkursioner. Ett arbete som vi bedömer skapar goda förutsättningar för ökad kunskap och utveckling av hyggesfria skogsbruksmetoder.

Som en del i att bidra till ökad variation i landets skogar har Skogsstyrelsen under året genomfört grupprådgivningar om skötsel av lövskogar. Där har lövskogens betydelse för att möta ett förändrat klimat lyfts och fokus har legat på skötsel och ståndortsanpassning. En stor andel av deltagarna, 95 procent, har i efterföljande utvärdering angett att de fått nya kunskaper som de avser att omsätta i skötseln av egen skog. Bedömningen är att denna satsning kan inspirera till ökad andel lövskog i landskapet, både som rena lövbestånd och som inslag i bestånd med andra trädslag, se mer i kapitel 6, ”Rådgivning”.

Myndigheten stimulerar även utveckling och ökad variation i skogen specifikt kring ädellöv genom rådgivning och ekonomiska stöd. Rådgivande aktiviteter bidrar till kompetenshöjning kring etablering och skötsel av ädellöv samt att markägare med lämpliga objekt söker stöd för åtgärder. Myndigheten har under året utvecklat en digital tjänst vid ansökan om bland annat stöd för ädellövskogsbruk med planerad lansering i början av 2025. Detta bedömer vi

leder till en förenkling för våra kunder i samband med stödansökan, se mer i kapitel 9, ”Ekonomiska stöd”.

Resultat av strategiska effektutvärderingar

Under år 2024 påbörjades en strategisk effektutvärdering som följer upp och utvärderar effekter, arbetssätt och val av indikatorer för myndighetens arbete gentemot effektmålet ”Mer varierat skogsbruk”^{77, 78}. Utvärderingen omfattar Skogsstyrelsens samlade resurser inom arbetet med effektmålet. Utvärderingen kommer att avrapporteras under 2025.

Förbättrad miljöhänsyn

Vi bidrar till att förbättra miljöhänsynen vid skogsbruksåtgärder.

Bild 4:4 Ett exempel på en effektkedja kopplat till effektmålet ”Förbättrad miljöhänsyn”.

Samlad bedömning av resultatet

Skogsstyrelsen bedömer att utvecklingen av vårt arbete inom området ”Förbättrad miljöhänsyn” är tillfredsställande. Vi har fortsatt arbetet med att skapa en bred samsyn kring inriktning och ram för de sektorsgemensamma målbilderna för god miljöhänsyn och upplever att vi under året gjort en positiv förflyttning. Regionalt har vi genomfört uppskattade träffar med aktörer inom sektorn för att dela erfarenheter och kalibrera tolkning av beslutade målbilder. Vi har också genomfört ett stort antal rådgivningsaktiviteter med utgångspunkt i beslutade målbilder och geografiskt anpassade insatser med fokus på hänsyn till hänsynskrävande arter vid genomförandet av skogsbruksåtgärder.

Urval av genomförda aktiviteter

Skogsstyrelsen har under det gångna året fortsatt att i dialog med sektorn söka en samsyn kring inriktning och ram för de sektorsgemensamma målbilderna för god miljöhänsyn. Upplevelsen är att vi närmar oss en gemensam bild kring ramar vilket ger bra förutsättningar för att fortsätta utvecklingen av arbetet. Vi bedömer att de gemensamma målbilderna för god miljöhänsyn bidrar till en mer funktionell och effektiv miljöhänsyn.

Vi har under 2024 genomfört ett antal regionala träffar runt om i landet med målsättningen att tillsammans i fält kalibrera vår tolkning av målbilderna. Övningarna har uppskattats av deltagarna. Under året har tre nya förslag på

⁷⁷ Skogsstyrelsen, Verksamhetsstrategi 2025, Diariennr. 2020/164, 2020-02-13

⁷⁸ Utvärderingen avser effektmålet Mer varierat skogsbruk enligt Skogsstyrelsens verksamhetsstrategi 2019 – 2023, samt hur ekonomiska stöd har bidragit till effektmålet under samma period.

målbilder skickats ut för externa synpunkter. De rör bland annat god miljöhänsyn vid skogsbruksåtgärder kopplat till olika typer av lövbestånd⁷⁹. Dessa planeras att färdigställas under början av 2025.

En stor del av den rådgivningsverksamhet som genomförts under 2024 har koppling till effektmålet ”Förbättrad miljöhänsyn”. Målgrupp för insatserna har varit både enskilda skogsägare samt yrkesverksamma.

Myndigheten genomför årligen ett antal fältinventeringar där resultatet används i produktionen av officiell statistik. Bland annat genomför vi en inventering där vi följer upp kulturmiljöhänsyn vid föryngringsavverkning (HK). Genom att årligen följa upp tagen hänsyn till bland annat kända och registrerade fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar, säkrar vi ett statistiskt säkerställt kunskapsunderlag som kan bidra till ökad medvetenhet och därtill bättre utformad hänsyn i samband med skogsbruksåtgärder, se mer i kapitel 11, ”Statistik och datainsamling”.

Skogsstyrelsens tillsynsverksamhet berör till mycket stor del miljöhänsyn. Verksamheten är omfattande och domineras av objektsvis tillsyn. De senaste årens rättsutveckling har lett till en stor ökning av ärenden som hanteras inom ramen för miljöbalken. I arbetet med systemtillsyn enligt miljöbalken har Skogsstyrelsen under 2024 haft stort fokus på att utveckla arbetsätten och skapa förutsättningar för att på sikt öka systemtillsynens omfattning, detta med utgångspunkt från bland annat resultat från genomförd förstudie 2023⁸⁰. Vi bedömer att vi genom att öka andelen systemtillsyn effektiviserar vårt arbete och bidrar till en ökad och bredare effekt i skogen, se mer i kapitel 10, ”Ärendehandläggning och tillsyn”.

Inom *Åtgärdsprogrammet för vitryggig hackspett* ligger fokus på lövskogsmiljöer, där lövskogarna behöver vara av tillräcklig mängd och kvalitet för att nå programmets mål. Tillsammans med andra aktörer, har Skogsstyrelsen fortsatt arbeta för att öka ett gott genomförande av miljöhänsyn till lövskog på landskapsnivå, som ett värdefullt komplement till frivilliga avsättningar och formella skydd. Arbetet inom åtgärdsprogrammet är ett gott exempel där vår samverkan med andra myndigheter och aktörer bedöms ha stor betydelse för möjligheten till träffsäkert arbete på landskapsnivå, se mer i kapitel 8, ”Områdesskydd”.

Myndigheten har inom uppdragsverksamheten genomfört ett antal utbildningsaktiviteter såsom utbildningar inom natur- och kulturmiljövård vid föryngringsavverkning och skötselåtgärder inom ramen för Skogsbrukets yrkesnämnd (SYN). Utbildningen riktar sig mot yrkeskategorier som planerar, leder eller utför föryngringsavverkning. Det är en grundutbildning som är ett krav enligt PEFC:s entreprenörsstandard. Vi bedömer att vi genom dessa utbildningsinsatser bidrar till en ökad och bättre tagen hänsyn till miljövärden i samband med skogsskötselåtgärder, se mer i kapitel 13, ”Uppdragsverksamhet”.

⁷⁹ Skogsstyrelsen, Målbilder för god miljöhänsyn. [Målbilder för god miljöhänsyn - Skogsstyrelsen](#) (Hämtad 2024-12-16)

⁸⁰ Skogsstyrelsen, Förstudie – utveckling av systemtillsyn. Diariennr. 2023/1008

Resultat av strategiska effektutvärderingar

Under år 2024 avrapporterades den strategiska effektutvärderingen, ”Effekter av tillsyn MB 12:6 för förbättrad miljöhänsyn”⁸¹, en verksamhet som haft en hög förändringshastighet under den tid som effektutvärderingen genomfördes. Flera interna initiativ, såsom förstudier, har genomförts parallellt vars slutsatser stämmer väl överens med effektutvärderingens resultat och slutsatser. Även regeringsuppdrag som genomförts ligger i linje med slutsatser från förstudier och effektutvärderingen. Utvärderingen pekar på myndighetens behov av att öka insatserna gällande förebyggande arbete genom att tillhandahålla och föra ut kunskap som stödjer verksamhetsutövarns analyser inför planerad åtgärd. Resultatet från utvärderingen visar också på den effektivisering som en ökad andel systemtillsyn skulle kunna ge, vilket myndigheten redan nu arbetar med.

Utvecklat skydd och ökad skötsel av miljövärden

Vi bidrar till att skyddsvärda skogar bevaras, att miljövärden utvecklas samt att skötsel av skyddade områden ökar.

Bild 4:5 Ett exempel på en effektkedja kopplat till effektmålet ”Utvecklat skydd och ökad skötsel av miljövärden”.

Samlad bedömning av resultatet

Skogsstyrelsen bedömer att utvecklingen av vårt arbete inom området ”Utvecklat skydd och ökad skötsel av miljövärden” inte är tillfredsställande. Vi ser en positiv utveckling inom flera delområden, exempelvis med en ökande andel av områden som skyddats som en följd av en intresseanmälan gjord av skogsägaren. Vi ser även att vi fortsätter att hålla en hög naturvärdeskvalitet på de arealer som erhållit ett formellt skydd under 2024, samtidigt som vi planerat skötselåtgärder i de områden som har mest akut behov av skötsel. Myndigheten har sedan en tid, ambitionen att successivt öka omfattningen av genomförd naturvårdande skötsel, detta har vi inte lyckats med under året.

Myndigheten har utvecklat organisationen och arbetssätten för att arealen utdikade våtmarker ska minska genom återvätning. Under 2024 ser vi en positiv utveckling men väsentligt lägre än vår målsättning. Vårt arbete med att handlägga inkomna ansökningar om tillstånd till föryngringsavverkning i fjällnära skog och arbetet som följer vid nekat tillstånd är utmanande. Faktorer som påverkar är bland annat de senaste årens inflöde, stora arealer och det relativt snäva tidsfönstret för fältbesök. Vi ser en positiv utveckling där vi under 2024 kunnat komma i kapp och ersätta de markägare som beslutats berättigad ersättning sedan tidigare år. Vi ser ett behov av att fortsätta utveckla arbetssätten och vår förmåga att prognosticera utfall. Vi ser även ett behov av att i ökad utsträckning formellt skydda dessa områden samt verka för att fler markägare väljer att i stället för att

⁸¹ Skogsstyrelsen, Effekter av tillsyn MB 12:6 för förbättrad miljöhänsyn – en strategisk effektutvärdering, Diariennr. 2022/2025

ansöka om tillstånd till avverkning lämnar in en intresseanmälan om formellt skydd.

Urval av genomförda aktiviteter

Vi fortsätter utveckla vårt arbete med frivilligt formellt skydd och frivilliga avsättningar. Under året har myndigheten bland annat, i enlighet med regeringsuppdrag, genomfört en översyn av strategin för formellt skydd. En ny strategi publicerades i slutet av året. Vi har även under 2024 i samverkan med Naturvårdsverket reviderat riktlinjerna för tillämpning av naturvårdsavtal.

Myndigheten har under året i överenskommelse med berörda markägare beslutat om formella skydd motsvarande 124 miljoner kronor vilket ligger i nivå med årets målsättning. Myndigheten har genomfört naturvårdande skötsel motsvarande 16,8 miljoner kronor vilket är lägre än målet för 2024. Vi har sedan ett antal år ambitionen att öka volymen naturvårdande skötsel eftersom behovet är konstaterat stort. Denna ökning har myndigheten inte lyckats med. Vi fortsätter att under 2025 utveckla strategier och arbetssätt för att fullfölja ambitionen, se mer i kapitel 8, "Områdesskydd".

Inflödet av ansökningar om tillstånd till föryngringsavverkning i fjällnära skog har under hela 2020-talet varit högt och framför allt har ansökt areal varit omfattande. Där ser vi en minskande areal under år 2024 samtidigt som vi kan konstatera att den ansökta arealen varierat kraftigt mellan åren.

Belastning av myndighetsanslaget för ersättning till markägaren vid nekade tillstånd till föryngringsavverkning sker samma år som beslutet. Anslagsbelastning under 2024 är cirka 306 miljoner kronor i jämförelse med 2023, då anslagsbelastningen var cirka 359 miljoner kronor. Under det gångna året har cirka 324 miljoner kronor betalats ut efter att en överenskommelse med markägare ingåtts, vilket är en ökning i jämförelse med tidigare år, se mer i kapitel 8, "Områdesskydd". Det finns flera faktorer som påverkar anslagsbelastningen inom detta område, bland annat volymen inkommande ansökningar, värderingen av enskilda ärenden, återtagande av tidigare inlämnade ansökningar samt Skogsstyrelsens egen handläggningskapacitet. Myndighetens förmåga att göra prognoser utifrån dessa faktorer behöver utvecklas ytterligare.

Under 2023 beslutades den myndighetsgemensamma strategin för natur- och kulturvårdande skötsel av skog. Under det gångna året har vi i samverkan med Naturvårdsverket och övriga aktörer genomfört ett stort antal informationsinsatser för att sprida kunskap om strategin både internt och externt. Vi bedömer att detta kan bidra till att vi på sikt ser att merparten av den genomförda skötseln i frivilliga avsättningar och formellt skyddade områden prioriteras i enlighet med den nya strategin. Därtill har vi under året införlivat strategin i våra interna styr- och stödande dokument inom berörd process.

Skogsstyrelsen har under året fortsatt att stimulera till en positiv utveckling inom effektmålet genom vårt ekonomiska stöd för natur- och kulturmiljövårdsåtgärder i skogen, *Nokås*. Stödet stimulerar åtgärder för att sköta och främja värdefulla

natur- och kulturmiljöer i frivilliga avsättningar. Där ser vi en positiv utveckling under året med ett ökande intresse, se mer i kapitel 9, ”Ekonomiska stöd”.

Myndigheten har sedan 2021 ett uppdrag att genomföra åtgärder för att återvåta utdikade våtmarker med syfte att bidra till en stor klimatnytta genom ökad kolinlagring. Under 2024 har vi fortsatt arbeta med att utveckla verksamheten och vi ser en fördubbling av tecknad areal återvättningsavtal i jämförelse med 2023, men omfattningen behöver fortsätta öka kommande år. Vi har under året initierat en utredning för att få kunskap om vad som motiverar och vad som hindrar markägare att teckna återvättningsavtal. Vi ser även över avtalsmodell och ersättningsnivåer, se mer i kapitel 9, ”Ekonomiska stöd”.

Skogsstyrelsen har under året förberett införandet av förordningen för avskogningsfria produkter där vi sedan februari 2024 har rollen som behörig myndighet. I slutet av året beslutade EU-parlamentet att skjuta fram tillämpningen av förordningen till 30 december 2025.

Under året har Naturrestaureringsförordningen⁸² trätt i kraft. Där har vi i samverkan med Naturvårdsverket påbörjat ett arbete med en nationell restaureringsplan, detta inom ramen för ett regeringsuppdrag.

Vi genomför årligen en stor volym inmätning av bildade naturreservat. Arbetet sker inom ramen för vår uppdragsverksamhet och grundar sig på samverkansavtal med Naturvårdsverket. Genom denna verksamhet bidrar vi till att kvalitetssäkra skyddade områdens yttre gräns. Detta minskar i sin tur risken för att skyddade området av misstag påverkas i samband med att exempelvis skogsbruksåtgärder genomförs i nära anslutning till skyddat objekt, se mer i kapitel 13, ”Uppdragsverksamhet”.

Stärkta upplevelsevärden i skogen

Vi bidrar till att värna och utveckla skogens upplevelsevärden.

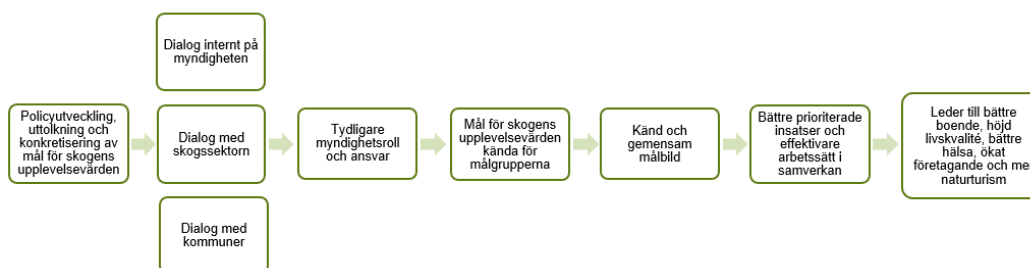

Bild 4:6 Ett exempel på en effektkedja kopplat till effektmålet ”Stärkta upplevelsevärden i skogen”.

Samlad bedömning av resultatet

Skogsstyrelsen bedömer att utvecklingen av vårt arbete inom området ”Stärkta upplevelsevärden i skogen” är tillfredsställande. Vi har fortsatt att i samverkan med externa parter lyfta och stärka mångbruksperspektivet. Vi är part i ett

⁸² Europeiska unionens officiella tidning, L-serien, datum 20240729. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/HTML/?uri=OJ:L_202401991 (Hämtad 2025-01-16)

gemensamt projekt med syfte att bland annat lära mer om drivkrafter, kunskaps- och stödbehov hos mångbruksföretagare. Vi har även, genom vårt arbete med andra myndigheter kring ämnen som kopplar till den tätortsnära skogen och dess möjlighet att på ett positivt sätt bidra till folkhälsan, utvecklat kunskaps- och inspirationsunderlag. Vårt arbete med och bidrag till att tydliggöra grundläggande indikatorer kopplat till friluftsliv och skog, samt statistikproduktion med utgångspunkt i tätortsnära skogar, ger förutsättningar att fånga dessa perspektiv vid samhällsplanering.

Urval av genomförda aktiviteter

Skogsstyrelsen har under året fortsatt stärka perspektivet upplevelsevärden i vår verksamhet, framförallt genom att lyfta mångbruksperspektivet. Under året har vi också i samverkan med ett antal regioner i södra Sverige påbörjat ett projekt med syfte att stärka mångbruksföretagare med skogen som bas. Jämställdhet, nätverkande, långsiktig organisering och ansvar för mångbruksfrågor är nyckelteman.

Vi har under 2024 fortsatt att etablera arenor för frågor kopplat till friluftsliv där fokus under året varit att identifiera indikatorer som stödjer uppföljning av friluftslivsperspektivet kopplat till skog och skogsbruk. Vi bedömer att gemensamma grundläggande indikatorer skapar förutsättningar för en positiv utveckling.

Skogsstyrelsen har i bred samverkan med andra myndigheter under året arbetat med att utveckla kunskaps-, inspirations- och informationsmaterial inom temat ”vardagsnära skog”. Syftet är ge exempelvis skogsägare, förvaltare och entreprenörer inspiration och ökad kunskap hur man kan sköta sin skog med utgångspunkt i upplevelsevärden och folkhälsa. Målet är att publicera materialet under 2025. Vår bedömning är att vi genom detta arbete bidrar positivt till att stärka folkhälsoperspektivet med skogen som arena.

Under året har vi bidragit till att stärka perspektivet kring upplevelsevärden i skogen genom att aktivt delta i bland annat i Miljömålsrådets programområde ”Ramverk för nationell planering”. Vår ingång i ramverket handlar om att brett förstå och bevaka skogens roll inom utveckling och test av arbetssätt och underlag för nationell planering. Även om fokus inte specifikt är skogens sociala värden så finns en stor efterfrågan från samhället på dessa värden.

Vi bidrar med utveckling och spridning av statistik kopplat till tätortsnära skog. Vi bedömer att detta stärker perspektivet kring upplevelsevärden i samband med bland annat samhällsplanering. Under slutet av föregående år presenterades en ny statistikprodukt som följer ett antal parametrar för den tätortsnära skogen. Under 2024 kompletterades denna statistikprodukt med att även inkludera kulturmiljöer, se mer i kapitel 11, ”Statistik och datainsamling”.

Myndigheten har haft som målsättning att identifiera lämpliga indikatorer som stödjer oss i uppföljning och utveckling av verksamhet med bäring mot denna effekt. Detta arbete har under 2024 inte genomförts enligt plan. Vi planerar för ett omtag under 2025.

Så lyckas vi

Våra verktyg för att lyckas nå våra identifierade effekter i skogen och att stärka myndighetens förmåga i en föränderlig värld:

- Tillitsbaserat ledarskap och medarbetarskap
- Stärkt kompetensförsörjning
- Utvecklade arbetsätt
- I samverkan och nära kund
- Nyttja digitaliseringens möjligheter

I avsnitten nedan beskrivs exempel på aktiviteter som genomförts under 2024 och som bedöms bidra till en förflyttning inom respektive mål.

Tillitsbaserat ledarskap och medarbetarskap

Vi är en myndighet som präglas av ett tillitsbaserat ledarskap och medarbetarskap som skapar delaktighet och ansvarstagande och bidrar till ett hållbart arbetsliv för alla.

Urval av genomförda aktiviteter

Under 2023 tog Skogsstyrelsen fram en beskrivning av vad som kännetecknar en önskvärd organisationskultur på arbetsplatsen. Kommunikation, dialog och feedback angavs som viktiga pusselbitar. En handlingsplan med åtgärder togs fram och under 2024 har vi arbetat vidare med dessa. Vi har bland annat tagit fram ett antal digitala utbildningar som stödjer både chefer och medarbetare i sina roller. Vi har även tagit fram ett stödmaterial till chefer för dialog med medarbetare om vårt samtalsklimat, vilket också var ett av myndighetens arbetsmiljömål under 2024.

Vi har fortsatt arbetet med att främja och utveckla ett kommunikativt ledarskap. Samtliga regioner och avdelningar har fått kunskap om hur kommunikativa verktyg kan användas i ledarskapet. Vi bedömer att en satsning på kommunikativt ledarskap och stärkt kommunikativ förmåga i hela organisationen bidrar till ökad tydlighet och bättre förutsättningar för att skapa förståelse, motivation och kraft i genomförandet av myndighetens uppdrag.

Myndigheten har under 2024 påbörjat en översyn av vårt kontorsnät. Ambitionen är att vårt kontorsnät ska bestå av attraktiva arbetsplatser med effektivt nyttjad lokalyta. Förändringsarbetet är långsiktigt och beräknas pågå till år 2030, se mer i kapitel 2, "Ledning och styrning".

Under det gångna året har vi arbetat med grunderna för myndighetens ledaridé. Ambitionen är att under 2025 färdigställa och implementera ledaridén i myndigheten. Därefter ska vi utveckla en medarbetaridé som på motsvarande sätt ska tydliggöra förväntningar på medarbetarskapet i Skogsstyrelsen.

Stärkt kompetensförsörjning

Vår kompetensförsörjning säkrar att vi har tillräcklig och ändamålsenlig kompetens på både kort och lång sikt.

Urval av genomförda aktiviteter

Vi har under 2024 påbörjat ett strategiskt och systematiskt arbete med myndighetens kompetensförsörjning. Vi har fått anpassa takten i arbetet med anledning av att vi under stora delar av året haft en pågående omställningsprocess. Det strategiska arbetet med kompetensförsörjning kommer att utvecklas över flera år framåt, se mer i kapitel 2, ”Ledning och styrning”.

Myndigheten stärker sin kompetens med hänseende till utvecklingen i vår omvärld och specifikt inom EU-relaterade frågor. Detta görs genom ett tätt samarbete mellan flera av myndighetens team med bäring på omvärldsanalys, strategisk kompetensförsörjning samt specifikt kopplat till EU-frågor.

Skogsstyrelsen har under året upphandlat och implementerat ett nytt systemstöd för både intern kompetensutveckling och tillika utbildningsinsatser som vi erbjuder externt. Vi bedömer att det nya systemstödet erbjuder stora möjligheter att effektivisera och stötta myndigheten i vår ambition att utveckla vår kompetensförsörjning.

Utvecklade arbetssätt

Vi utvecklar och tillämpar arbetssätt som ger en ökad flexibilitet och bättre nyttjande av kompetens och erfarenhet. Det ska bidra till att vi effektivt utför vårt uppdrag och blir bättre på att möta osäkerhet och föränderlighet.

Urval av genomförda aktiviteter

Skogsstyrelsen har under stora delar av 2024 genomfört en omställningsprocess. Vi har med god erfarenhet från pandemiåren utvecklat ett arbetssätt där vi veckovis genomför korta informationsmöten med myndighetens chefer. Bedömningen är att vi genom att kontinuerligt genomföra dessa korta informationspass ökat chefernas möjligheter att vara uppdaterade och trygga i lägesbild och budskap, något som sedan gett en positiv följdverkan i hela organisationen.

Vi har under ett antal år testat och utvecklat teambaserat arbetssätt inom delar av våra processer. Tanken med detta är att minska sårbarheten, öka nyttjandet av myndighetens totala kompetensbas, möjliggöra erfarenhetsutbyte och därmed öka lärandet i organisationen. Under året har detta arbete getts en lägre prioritet, mycket beroende av ovan beskrivna omställningsprocess. Vi planerar för att under kommande år summera de lärdomar vi dragit för att därefter gå vidare med nästa steg.

I samverkan och nära kund

Vi samverkar och för dialog för att förstå förutsättningar och behov i samhället, skapa värde med våra kunder och intressenter och genomföra vårt uppdrag effektivt.

Urval av genomförda aktiviteter

Skogsstyrelsen har under året genomfört drygt 25 sektorsdialoger med ledningen för skogsföretag, ideella intresse- och medlemsorganisationer. Dialogerna bidrar bland annat till en helhetsbild och ökad förståelse för våra kunders och intressenters förutsättningar och ger samtidigt en möjlighet till att diskutera aktuella frågor. Sektorsdialogerna är viktiga arenor som ger myndigheten underlag till både lärande och verksamhetsutveckling.

Myndigheten samverkar även med en stor bredd av intressenter inom ett antal fasta forum såsom sektorsråd och skogsskyddskommitté. Det fattas inga beslut i dessa fora utan syftar även här till att bereda specifika frågor, pröva idéer och förslag och öka förståelsen för hur olika intressenter ser på olika frågor, se mer i kapitel 5, "Policyutveckling".

För att fortsätta utveckla samverkan med våra kunder och intressenter har vi under året genomfört en intressent- och kundanalys. Vi bedömer att vi med utgångspunkt i resultatet kan effektivisera myndighetens samverkan med omvärlden. Resultatet och lärdomar arbetas in i myndighetens verksamhet med start 2025.

Skogsstyrelsen samverkar nationellt och internationellt med ideell, privat och offentlig sektor, samt med lärosäten för att genomföra den regionala tillväxtpolitiken. Myndighetens uppgift är att koppla ihop mål och medel inom regional utveckling med skogens och skogsbrukets förutsättningar och möjligheter.

Nyttja digitaliseringens möjligheter

Vi använder digitaliseringens möjligheter för att driva på skogssektorns digitalisering, förbättra för våra kunder och effektivisera vår verksamhet.

Urval av genomförda aktiviteter

Inom regeringsuppdraget "Digitalisering för utveckling av skoglig planering" har Skogsstyrelsen som sektorsmyndighet tagit viktiga steg för att skapa en helhet för en digitaliserad skogssektor. Uppdraget består av två delar, att ta fram "ett ramverk för digitalisering" och "en ny modell för skoglig planering". Uppdraget redovisades den 1 december 2024, se mer i kapitel 12, "Geodataförsörjning".

Under året har vi förstärkt vår omvärldsbevakning vad gäller digitaliseringsarbetet i EU och nationellt. Detta bedömer vi är viktigt för att bidra till att säkra förutsättningar för fortsatt utvecklingsarbete dels ur ett internt perspektiv, dels externt mot våra kunder och intressenter.

Vi har under året fortsatt att leverera kunskaps- och beslutsunderlag för sektorn med utgångspunkt i analyser av satellitbilder, laserdata med mera. Myndigheten har även fortsatt arbetet inom regeringsuppdraget ”Utveckla digitala kunskapsunderlag om skogens natur- och kulturmiljövärden”, ett uppdrag som genomförs i samverkan med Naturvårdsverket. Där har vi under 2024 utvecklat nya metoder samt vidareutvecklat befintliga metoder för att ta fram indikatorer på skogar med höga natur- och kulturmiljövärden. Regeringsuppdraget slutredovisas 2027, se mer i kapitel 12, ”Geodataförsörjning”.

I syfte att utveckla och effektivisera vårt interna arbete har vi bland annat under året utvecklat det digitala systemstödet inom dokumenthantering samt infört ny digital samarbetsplattform. Där ser vi ett behov av att under 2025 säkra grundförutsättningar för myndighetens fortsatta datalagring genom en ”molnstrategi”.

Inför verksamhetsåret 2024 har vi infört och fortsatt utveckla ett systemstöd för ledningsprocesserna, planering och uppföljning. Vi bedömer att denna satsning leder till ökad effektivitet och minskad sårbarhet genom att vi minskar beroendet av singelkompetenser.

Skogsstyrelsen har under året förstärkt IT-säkerheten och informationssäkerhetsarbetet genom ett samarbete med externa samarbetspartner och införande av en övervakningstjänst för att trygga vår infrastruktur. Vi har även fortsatt den breddutbildningen i form av löpande återkommande korta utbildningar (Nanolearning) för samtliga medarbetare. Ett sätt att både kompetensutveckla och att påminna om vikten av att stanna upp, tänka efter, fråga och reagera⁸³, se mer i kapitel 2, ”Ledning och styrning”

⁸³ Enligt STAR-modellen, Stop, Think, Ask, React

5 Policyutveckling

Skogsstyrelsens arbete med policyutveckling handlar i stor utsträckning om att ta fram underlag, analyser, förslag och ställningstaganden i nationella, EU- och internationella policyfrågor. Frågorna rör främst skog, klimat och miljö och hanteras även genom extern samverkan, projekt, utbildningar och program från regional till global nivå.

Detta kapitel beskriver viktiga delar av vårt policyarbete under året. Vi har redovisat det i bland annat olika utredningar, uppföljningar, utvärderingar, PM, rapporter och remissvar.

På kort sikt påverkar policyutvecklingen utfallet bland annat i nationella och internationella policyprocesser och leder ofta till en ökad kunskap i frågan. Detta kan i sin tur påverka skogen, skogsbruket och Skogsstyrelsens verksamhet. På längre sikt syftar policyutvecklingen till att bidra till en ökad uppfyllelse av bland annat skogspolitikens jämställda mål, *Levande skogar*, relevanta mål och delmål i Agenda 2030 samt den europeiska gröna given.

Återrapporteringskrav och regeringsuppdrag 2024 – en bruttolista

Skogsstyrelsens återrapporteringskrav och regeringsuppdrag i regleringsbrevet för 2024 listas i tabell 5:1, liksom i vilket kapitel i årsredovisningen som vi beskriver dessa. Andra uppdrag som vi arbetar med eller har slutfört under året framgår av tabell 5:2.

De återrapporteringskrav och regeringsuppdrag som främst rör policyutveckling redovisas i detta kapitel.

Tabell 5:1a. Återrapporteringskrav i Skogsstyrelsens regleringsbrev för 2024 samt i vilket kapitel i årsredovisningen som de är redovisade

Återrapporteringskrav	Redovisas i kapitel
Generella återrapporteringskrav Skogsstyrelsen ska redovisa indikatorer som beskriver utvecklingen inom skogssektorn.	3, Tillståndet i skogen; 4, Mål och resultat
Skogen i skolan Skogsstyrelsen ska redovisa hur myndigheten har samverkat med föreningen Skogen i skolan.	6, Rådgivning

Tabell 5:1b. Uppdrag i Skogsstyrelsens regleringsbrev för 2024 samt i vilket kapitel i årsredovisningen som de är redovisade

Uppdrag i 2024 års regleringsbrev	Redovisas i kapitel
<p>Nationellt skogsprogram Skogsstyrelsen ska bidra till genomförandet av det nationella skogsprogrammet. Skogsstyrelsen ska redogöra för hur myndighetens verksamhet har bidragit till att uppfylla de fastlagda målen för nationella skogsprogrammet, vilka resurser som avsatts till detta och redovisa en bedömning av vilka resultat som har uppnåtts. Skogsstyrelsen ska i arbetet stödja regionala aktörer och genomföra en årskonferens för skogsprogrammet. Uppdraget ska redovisas senast den 15 februari 2025 till Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet).</p>	5, Policyutveckling
<p>Förebygga, övervaka och bekämpa skogsskador Skogsstyrelsen ska förebygga och övervaka skogsskador orsakade av stormar, bränder, torka, växtskadegörare och klövsvilt m.m. Skogsstyrelsen ska samordna berörda myndigheters arbete med att bekämpa granbarkborre samt samverka med berörda intressenter. Uppdraget ska redovisas senast den 1 oktober 2024 till Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet).</p>	3, Tillståndet i skogen; 4, Mål och resultat; 5, Policy-utveckling
<p>Återvätning av våtmarker Skogsstyrelsen ska genomföra åtgärder för att återväta utdikade våtmarker i skog i enlighet med det tidigare lämnade uppdraget att genomföra åtgärder för att återväta utdikade våtmarker (N2021/01632). Skogsstyrelsen kan genomföra åtgärder för återvätning på statliga aktörers mark utan att skriva avtal. Medel för uppdragets genomförande får rekvideras från anslaget 1:3 Åtgärder för värdefull natur inom utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård. Skogsstyrelsens kostnader för verksamheten ska ha full täckning av rekvirerat anslag. Skogsstyrelsen ska årligen, senast den 15 februari med start 2025, redovisa uppdraget till Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet).</p>	9, Ekonomiska stöd; 4, Mål och resultat

Uppdrag i 2024 års regleringsbrev	Redovisas i kapitel
<p>Underlag för kostnadseffektivt genomförande av förnybartdirektivet</p> <p>Skogsstyrelsen ska i samverkan med Naturvårdsverket lämna förslag till nationell definition av gammal skog ("old growth forest") i skogsvårdslagstiftningen samt klassificeringskriterier för sådan skog och för urskog. Kriterierna ska inte definiera kategorin naturskogar.</p> <p>Skogsstyrelsen ska även ta fram underlag för att uppfylla kriterierna samt lämna förslag på författningsändringar som bedöms nödvändiga för att Sverige ska kunna uppfylla kriterierna för A-land enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (förnybartdirektivet).</p> <p>Definitionen och klassificeringskriterierna ska bidra till ett samhällsekonomiskt effektivt genomförande av det reviderade förnybartdirektivet och avskogningsförordningen och ska avse sådan skog som är av avgörande betydelse för biologisk mångfald och därför särskilt skyddsvärd, det vill säga som ingår i områden som är formellt skyddade eller är prioriterade för formellt skydd.</p> <p>Såvitt gäller urskog ska klassificeringskriterierna utgå från definitionen av urskog i artikel 2.8 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1115 av den 31 maj 2023 om tillhandahållande på unionsmarknaden och export från unionen av vissa råvaror och produkter som är förknippade med avskogning och skogsförstörelse och om upphävande av förordning (EU) nr 995/2010 (avskogningsförordningen). Därutöver ska klassificeringskriterierna för såväl urskog som gammal skog utgå från objektiva förhållanden i naturen, och beakta avsnitten 2.2 och 2.3 i kommissionens frivilliga vägledning (SWD [2023]62 final). Kriterierna ska ta sin utgångspunkt i skyddsvärda skogar med mycket hög beståndsålder (i huvudsak 180 år eller äldre), hög förekomst av gamla träd, död ved, präglas av flerskiktning, naturlig föryngring och som är helt utan eller i det närmaste helt utan betydande mänsklig påverkan. Kriterierna ska utformas på ett sådant sätt att enbart skyddsvärda skogar med höga naturvärden inkluderas i definitionen, för att undvika överimplementering av direktivet.</p> <p>Skogsstyrelsen ska senast den 30 april 2024 lämna en delredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet) med underlag som beskriver befintlig lagstiftning, övervakning, kontroll och andra åtgärder som är relevanta för att uppfylla kriterierna för ett A-land och förslag på författningsändringar som bedöms nödvändiga för att Sverige ska anses uppfylla kriterierna för A-land. Skogsstyrelsen ska senast den 31 augusti 2024 lämna en slutredovisning av uppdraget, inklusive definitionen av gammal skog, till Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet).</p>	5, Policyutveckling

Uppdrag i 2024 års regleringsbrev	Redovisas i kapitel
<p>Regelförenkling Skogsstyrelsen ska stärka och påskynda arbetet med regelförenklingar för att minska företagens regelbörda och administrativa kostnader samt förbättra bemötande och service gentemot företagen. Skogsstyrelsen ska med utgångspunkt i myndighetens pågående förenklingsarbete redovisa hur myndigheten har arbetat med förenkling av föreskrifter och andra regelverk. En delredovisning ska lämnas senast den 15 mars 2025 till Regeringskansliet (Klimat- och näringslivsdepartementet med kopia till Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet). Skogsstyrelsen ska senast den 15 mars 2026 lämna en slutredovisning till Regeringskansliet (Klimat- och näringslivsdepartementet med kopia till Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet). Slutredovisningen ska även innehålla myndighetens förslag om fortsatta insatser inom förenklingsarbetet.</p>	5, Policyutveckling
<p>Härjedalsförhandlingar Skogsstyrelsen ska fortsätta förvalta de avtal som upprättats som ett resultat av Härjedalsförhandlingarna gällande renbete på vinterbetesmarker och åretruntmarker. Skogsstyrelsen ska fortsätta bistå berörda myndigheter i arbetet. Skogsstyrelsen ska senast den 15 september 2024 redovisa sina insatser till Länsstyrelsen i Jämtlands län.</p>	5, Policyutveckling
<p>Forest Europe Skogsstyrelsen ska stödja Regeringskansliet (Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet) med att förbereda och genomföra Sveriges ordförandeskap i Forest Europe. Myndigheten ska under 2024 ta fram processens gemensamma budget och förslag på arbetsprogram inför ordförandeskapet. Myndigheten ska utgöra sekretariat för Forest Europe under Sveriges ordförandetid under perioden 1 januari 2025 t.o.m. den 31 december 2026. Sekretariatets huvudsakliga uppgift är att företräda den pan-europeiska processen utåt och gentemot signatärer och styrgrupp, bidra till att genomföra arbetsprogrammet, förvalta budget, hantera processens kommunikation, planera och genomföra möten och ministerkonferens. Uppdraget ska genomföras i nära dialog med Regeringskansliet (Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet). Myndigheten ska löpande stämma av förslag om inriktning och budget med Regeringskansliet (Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet). Uppdraget ska senast den 28 februari 2027 slutredovisas till Regeringskansliet (Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet).</p>	5, Policyutveckling

Uppdrag i 2024 års regleringsbrev	Redovisas i kapitel
<p>Prognoser Skogsstyrelsen ska redovisa prognoser för 2024–2027 vid nedanstående prognostillfällen. Prognoserna ska kommenteras både i förhållande till föregående prognostillfälle och i förhållande till budgeten. Prognoserna lämnas i informationssystemet Hermes senast den</p> <ul style="list-style-type: none"> – 5 februari, – 23 april, – 26 juli, – 21 oktober. <p>Vidare ska myndigheten, vid ovan nämnda datum, till Regeringskansliet (Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet) särskilt redovisa prognosen för anslag 1:2 Insatser för skogsbruket uppdelat på anslagspost 1 Bidrag till skogsbruket och anslagspost 2 Kostnader för inträngsersättning och vissa civilrättsliga avtal på naturvårdsområdet.</p>	14, Finansiell redovisning
<p>Prognos för beställningsbemyndiganden Myndigheten ska redovisa en prognos för de förslag om beställningsbemyndiganden som lämnats i budgetunderlaget och för de åtaganden som ingåtts med stöd av äldre beställningsbemyndiganden. Prognosen ska lämnas senast den 26 juli 2024 via Statsredovisningssystemet i Hermes och utformas enligt närmare information från Ekonomistyrningsverket.</p>	14, Finansiell redovisning

Tabell 5:2 Övriga pågående och avslutade uppdrag under 2024, uppgifter om redovisning, samt i vilket kapitel i årsredovisningen som de är redovisade

Uppdrag	Lämnat	Redovisas senast	Redovisas i kapitel
Stärka myndighetens och samhällets krisberedskap enligt krisberedskapsförordningen	Förordning (2022:524) om statliga myndigheters beredskap	Risk- och sårbarhetsanalys ska uppdateras minst vartannat år	2, Ledning och styrning
Verka för klimatanpassning enligt förordningen om myndigheters klimatanpassningsarbete	Förordning (2018:1428) om myndigheters klimatanpassningsarbete	Årligen i årsredovisningen och i särskild ordning till SMHI. Handlingsplanen ska upprättas vart femte år, efter uppföljning av densamma och uppdatering av klimat- och sårbarhetsanalys	3, Tillståndet i skogen; 5, Policyutveckling
Bistå Miljömålsrådet i arbetet med att identifiera effektiva samarbeten och åtgärder	7 juni 2018, M2015/00213, M2018/01711, M2018/01715, M2021/01947	Årligen i årsredovisningen? MMR ska redovisa en åtgärdslista årligen 1 mars samt slutredovisa 6 maj 2026.	5, Policyutveckling

Uppdrag	Lämnat	Redovisas senast	Redovisas i kapitel
Inom ramen för det nationella skogsprogrammet, utarbeta en sammanhållen och regelbunden statistik om areal skogsmark	12 juli 2018, N2018/04159; 2 maj 2019, N2019/01826	Årligen senast den 31 juli	11, Statistik och datainsamling
Uppdatera, utveckla och tillhandahålla digitala kunskapsunderlag med skogliga grunddata	28 mars 2019, N2019/01449	Årligen i årsredovisningen	12, Geodataförsörjning
Se över den nationella strategin för formellt skydd av skog. Delat uppdrag med Naturvårdsverket.	9 juni 2022 M2022/0124	31 mars 2025, dessförinnan årligen i årsredovisningen	4, Mål och resultat 8, Områdesskydd
Utveckla digitala kunskapsunderlag om skogens natur- och kulturmiljövärden Delat uppdrag med Naturvårdsverket.	9 juni 2022 N2022/01391	30 juni 2027	12, Geodataförsörjning
Digitalisering för utveckling av skoglig planering	Regleringsbrev för 2022	1 december 2024	4, Mål och resultat 12, Geodataförsörjning
Upprätthålla ett miljöledningssystem som integrerar miljöhänsyn i myndighetens verksamhet	Förordning (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter	Årligen i årsredovisningen	2, Ledning och styrning
Minska utsläppen från tjänsteresor	Regleringsbrev för 2022	Årligen åtminstone t.o.m. 2025 inom ramen för Skogsstyrelsens miljöledningsarbete	2, Ledning och styrning
Minska sårbarheten i samhället och arbeta med beredskap enligt förordningen om statliga myndigheters beredskap	Förordning (2022:524) om statliga myndigheters beredskap	Ej specificerat	2, Ledning och styrning
Inrätta en myndighetsarbetsgrupp för tillämpningen av avskogningsförordningen	30 maj, 2024, LI2023/03603 (delvis); LI2024/01202	31 mars 2026	10, Ärendehandläggning och tillsyn

Uppdrag från regleringsbrevet 2024 som främst rör policyutveckling

Nationellt skogsprogram

Under 2024 har Skogsstyrelsen fortsatt att stödja regionala aktörer genom att medverka i styr- och arbetsgrupper med koppling till det nationella skogsprogrammet. I november genomförde Skogsstyrelsen en årskonferens för skogsprogrammet, i samarbete med Linnéuniversitetet. Konferensen samlade en bredd av intressenter som beslutsfattare, forskare och näringsliv, samt intresse- och ideella organisationer. Totalt 335 personer var anmälda till konferensen, varav 150 personer deltog på plats i Växjö och resterande deltog digitalt. Av de som svarade på utvärderingsenkäten var 53 procent kvinnor, 45 procent män och 2 procent annat/vill ej ange. Nationella skogsprogrammet avrapporteras till Regeringskansliet i februari, 2025.

Förebygga, övervaka och bekämpa skogsskador

Skogsstyrelsen har under året haft ett fortsatt uppdrag att förebygga och övervaka skogsskador, samt att samordna berörda myndigheters arbete med att bekämpa granbarkborre. Uppdraget är avrapporterat till Regeringskansliet.⁸⁴ Störst satsning har skett på skadesamordning, beredskap och kompetensuppbyggnad. I norra Sverige har skadesvampar varit i fokus. Skador av granbarkborre har minskat kraftigt enligt årets inventering (se kapitel 3, ”Tillståndet i skogen”). Höga nivåer av betesskador finns i stort sett i hela Sverige, varför extra fokus har lagts på åtgärder för att åstadkomma en eftersträvd balans mellan klövviltstammar och fodertillgång. Mer information om Skogsstyrelsens åtgärder för att minska skogsskador finns i kapitel 3 och 4.

Underlag för kostnadseffektivt genomförande av förnybartdirektivet

Skogsstyrelsen har tagit fram underlag med förslag på Anpassningar som bedöms behövas för att uppfylla hållbarhetskriterierna i förnybartdirektivet (EU) 2018/2001. Underlaget omfattar bland annat förslag på författningsändringar samt förslag på en definition av gammal skog och kriterier för att klassificera sådan skog och urskog. Uppdraget avrapporterades till Regeringskansliet den 30 augusti 2024.⁸⁵

Regelförenkling

Skogsstyrelsen arbetar med att stärka och påskynda arbetet med regelförenklingar för att minska företagens regelbörda och administrativa kostnader, samt att förbättra bemötande och service gentemot företagen. Arbetet pågår i flera olika av Skogsstyrelsens processer och ska delredovisas den 15 mars 2025.

Härjedalsförhandlingar

Skogsstyrelsen har förvaltat de avtal om renbete som berör tre samebyar i Härjedalen. Avtalet omfattar cirka 2 000 markägare och över 200 000 hektar privatägda skogsfastigheter i Härjedalen.

⁸⁴ Skogsstyrelsen. 2024. Avrapportering av Skogsstyrelsens uppdrag att förebygga, övervaka och bekämpa skogsskador. PM. Dnr 2024/2783.

⁸⁵ Skogsstyrelsen. 2024. Underlag för kostnadseffektivt genomförande av förnybartdirektivet – slutredovisning. Rapport 2024/9.

Forest Europe

Skogsstyrelsen har förberett inför Sveriges ordförandeskap i Forest Europe processen under perioden 2025–2026. Förberedelserna omfattar att ta fram en gemensam budget, ett förslag på ett arbetsprogram under ordförandetiden och andra aktiviteter som att etablera sekretariatet.

Övriga uppdrag som främst rör policyutveckling

Verka för klimatanpassning enligt förordningen om myndigheters klimatanpassningsarbete

Skogsstyrelsens arbete med klimatanpassning utgår från en klimat- och sårbarhetsanalys med en handlingsplan för klimatanpassning. Den inkluderar tre effektmål med tolv preciserade delmål, se tabell 5:3. Vi rapporterar årligen hur arbetet fortskrider i SMHI:s system för klimatanpassning.

Under 2024 påbörjade vi en fördjupad uppföljning för 2019–2024 enligt förordning 2018:1428 om myndigheters klimatanpassningsarbete. Uppföljningen indikerar att mycket arbete återstår innan kapaciteten hos svensk skog och svenskt skogsbruk kan anses vara tillräckligt god för att stå emot och hantera pågående klimatförändringar. En annan indikation är att skogsägare behöver och efterfrågar⁸⁶ mer kunskap för att på bästa sätt ta höjd för kommande skador i skogen. Dessutom efterfrågas ökade kommunikations- och rådgivningsinsatser om långsiktiga anpassningsåtgärder som kan ge en tillfredsställande hållbar skogsproduktion. Gällande rådgivningen bedömer Skogsstyrelsen att den särskilt behöver inriktas på en variation i trädslag och skogsskötselstrategier, att förebygga skador och skapa klimatresiliens, samt att motverka att skogsbruket orsakar erosion, ras och slamströmmar.

Skogsstyrelsens tidigare arbete inom klimatanpassning har även lyfts i *Nationell strategi och regeringens handlingsplan för klimatanpassning*.⁸⁷ Vi har även gett inspel främst via dialoger till pågående klimatanpassningsutredning, SMHI:s och Naturvårdsverkets regeringsuppdrag om ett nytt nationellt system för rapportering av klimatanpassning, samt till pågående skogsutredning. Ett särskilt efterfrågat underlag i dialogerna är Skogsstyrelsens rapport 2023/17 *Analys av regelverk utifrån behov av klimatanpassning i skogen och skogsbruket*.

⁸⁶ Skogsstyrelsen. 2024. Enkät av Landja Marknadsanalys/NUI AB. Dnr 2024/3310.

⁸⁷ Nationell strategi och regeringens handlingsplan för klimatanpassning, Skr 2023/24:97.

Tabell 5:3 Skogsstyrelsens tre övergripande mål för klimatanpassning med tolv underliggande preciserande delmål, samt en bedömning av huruvida delmålen nås eller inte för den första uppföljningsperioden 2019–2024

Effektmål	Delmål	Är delmålet nått
1. Skador begränsas i närtid genom väl fungerande system för övervakning och krisberedskap	1. Mängden insektsdödad skog är i genomsnitt högst 500 000 kubikmeter per år under 2020-talet	Nej. Sedan 2018 har mängden skog dödad av granbarkborre ökat.
	2. Barrskogsdominerad skog stubbehandlas mot rottröta i hög omfattning vid föryngringsavverkning och gallring under vegetationssäsongen	Nej. Låg omfattning i södra Sverige och mycket låg omfattning i norra Sverige.
	3. Den genomsnittliga skogsbrandsarealen är i genomsnitt högst 1 000 hektar per år under 2020-talet; avsiktliga naturvårdsbränningar ingår inte	Ja. För åren 2020–2023.
2. Skador förebyggs långsiktigt och kostnads-effektivt genom att skogen är ståndortsanpassad och stormsäker och har hög grad av variation	4. Andelen tall är minst 80 procent i föryngringar på torr mark i respektive landsdel från och med andra halvan av 2020-talet	Ja och Nej. Ja i södra och norra Norrland, nej i Svealand och Götaland.
	5. Varje år skadas högst fem procent av tallplantorna av viltbete på vanlig mark och högst två procent på marker med låg bonitet	Nej. Inte på nationell nivå.
	6. Blandskogs- och lövskogsandelen bibehålls eller ökar under 2020-talet i samtliga landsdelar jämfört med 2010-talet	Ja och nej. Ja för lövskog i hela landet, ja för blandskog i Svealand och Götaland, men nej för barrblandskog i hela landet.
	7. Det finns väl underbyggda råd om hur man kan skapa stormtåliga hyggeskanter via bestånds-anläggning och skötsel senast år 2024 och en utbredd kännedom om dessa råd bland skogsägare	Nej. Arbete pågår.

Effektmål	Delmål	Är delmålet nått
3. Skogsbruket utvecklas så att skador på miljö och andra samhällsvärden inte ökar över tid	8. Skogsbruket tillämpar planering och teknik så att det blir färre körskador i skogen under 2020-talet än under 2005–2015	Oklart. Statistiska säkerställda resultat från uppföljning saknas.
	9. Alternativ till trakthyggesbruk och noggrant planerad körning tillämpas vid huvuddelen av anmäld avverkning på brant, instabil mark där erosion, ras eller skred kan skada samhällsviktiga funktioner eller vattendrag med registrerade höga miljövärden	Nej. Avverkningen av anmäld och tillståndansökt areal i majoriteten av länen har ökat och ökningarna har skett i speciellt kritiska områden.
	10. Under 2020-talet minskar hyggesarealen per avrinningsområde jämfört med 2010-talet så att vattenrelaterade skador nedströms motverkas	Nej. Sammanhängande kala ytor mindre än 50 hektar har ökat i Götaland och Svealand. I Svealand har även ytor över 100 hektar ökat. I Norrland är areal sammanhängande kala kvar på hög nivå, eller har minskat något.
	11. Skogsbruksåtgärder som har negativ påverkan på vinterbetestillgång och flyttleder för renskötseln minskar och en positiv påverkan via riktad röjning och gallring ökar under 2020-talet jämfört med tidigare	Nej. Inget pekar på en förbättrad röjning eller gallring. Påverkan på vinterbetestillgång eller flyttleder har inte minskat.
	12. Under 2020-talet återställs totalt minst 20 000 hektar dikad skogsmark till våtmark	På gång. Sammantaget har ungefär 3 500 hektar dikad skogsmark återställts aktivt.

Bistå Miljömålsrådet i arbetet med att identifiera effektiva samarbeten och åtgärder

Skogsstyrelsen har under året drivit samverkansåtgärden *Staten går före som skogsägare*. Deltagande organisationer har träffats återkommande under året och enats om ett gemensamt effektmål för 2029. Målet ska bidra till att handlingsplanerna för grön infrastruktur i större utsträckning beaktas vid skoglig planering. Åtgärden avslutades vid årsskiftet 2024/25.

Vi har även medverkat aktivt i programområdena *Ramverk för nationell planering, Hälsa som drivkraft för miljömålen och hållbar utveckling* samt *Kolinlagring och biologisk mångfald i landbaserade ekosystem* och samverkansåtgärden *Utveckling av förslag till mål, indikatorer och beskrivningar för funktionell grön infrastruktur*. Arbetet som utförts i programområden och samverkansåtgärder redovisas i Miljömålsrådets årsrapport som lämnas till regeringen 1 mars 2025.

Ta fram förslag till reviderade referensarealer för de utpekade livsmiljötyper som år 2025 ska rapporteras enligt artikel 17 i art- och habitatdirektivet

Naturvårdsverket fick 2023 uppdraget att, tillsammans med bland annat Skogsstyrelsen, ta fram förslag till reviderade referensarealer för de utpekade livsmiljötyper som år 2025 ska rapporteras enligt artikel 17 i rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter. Referensarealerna har fått en större betydelse i och med EU-kommissionens förslag till förordning om restaurering av natur. I april redovisades reviderade referensarealer som dels är baserade på en analys av ekologiska behov, dels på skattningar av naturtypsarealer vid Sveriges EU-inträde 1995.⁸⁸ Samhällsekonomiska kostnader och nyttor har beräknats för dessa referensarealer.

Internationell verksamhet

Stöd till Regeringskansliet

Skogsstyrelsen har under 2024 gett stöd till Regeringskansliets EU- och internationella verksamhet. Arbetet med framför allt EU-lagstiftning avser analyser, förberedelser, underlag till ställningstaganden, genomförande av möten och nationellt förankringsarbete. Detta gäller även för samarbete i närområdet och globala processer. Agenda 2030 och de 17 globala målen för hållbar utveckling har genomsyrat arbetet.

Flera beslutade EU-initiativ, inklusive strategier och riktlinjer inom den europeiska *gröna given*, har inneburit ett arbete för Skogsstyrelsen med att tolka dessa i en svensk kontext. Resultaten av dessa initiativ kan komma att få stor påverkan för brukandet och bevarandet av den svenska skogen och för myndigheternas roll framöver.

Viktiga EU- och internationella processer där Skogsstyrelsen har bistått Regeringskansliet omfattar:

- EU:s avskogningsförordning, särskilt delar som avser trädprodukter som gett upphov till utarmning av skogar
- EU:s certifieringsramverk för permanent kolin fångning, carbon farming och kollagring i produkter
- EU:s arbete kopplat till förnybartdirektivet (RED III)
- EU:s LULUCF-förordning
- EU:s arbete med naturrestaureringsförordningen
- EU:s förordning om en övervakningsram för resilienta europeiska skogar (skogsövervakning)
- EU:s Östersjöstrategi
- Barents arbetsgrupp för skogssektorn
- Forest Europe, inklusive medverkan i Forest Europes styrkommitté
- FN:s ekonomiska kommission för Europa (UNECE) och dess kommitté för skog och skogsindustri, samt den gemensamma arbetskommittén för skoglig statistik, ekonomi och skogsbruk

⁸⁸ Naturvårdsverket. 2024. Översyn av referensarealer för livsmiljötyper i art- och habitatdirektivet Redovisning av regeringsuppdrag. Ärendenummer: NV-11038-22.

- Arbete med skogsgenetiska resurser inom Nordgen, Euforgen och FAO:s kommission för genetiska resurser (CGRFA)
- Internationellt och EU-relaterat arbete som rör skogsodlingsmaterial, inklusive OECD:s skogsschema, ny EU-förordning om skogsodlingsmaterial, samt EU-kommissionens expertmöte med medlemsstaterna där Sverige stod värd 2024
- FAO:s kommitté för skogsbruk
- Svenska FAO-kommittén
- Konventionen om biologisk mångfald (CBD)
- FN:s klimatkonvention
- Gröna klimatfonden
- OECD:s och IEA:s (International Energy Agency) expertgrupp om klimatförändring (CCXG)
- FN:s skogsforum
- Internationella tropiska timmerorganisationen
- Stöd till förberedelse och genomförande av International Union of Forest Research Organisations World Congress 2024 i Stockholm.

Internationell samverkan

LoCoFoRest

Skogsstyrelsen genomför under 2020–2025 ett Sida-finansierat internationellt utbildningsprogram i Asien och Afrika: Locally Controlled Forest Restoration – A Governance and Market Oriented Approach to Resilient Landscapes (LoCoFoRest). Programmet syftar till att utveckla kapacitet om förutsättningar för socioekonomiskt och ekologiskt hållbar skogsrestaurering och skogsbruk. Fyra länder i Väst- och Centralafrika och fem länder i Östafrika och Asien omfattas av franskspråkiga programomgångar.

Projektet DigiFor

Skogsstyrelsen har genomfört projektet DigiFor med finansiering från Svenska institutet. Våra partners var Skogsmyndigheten i Ukraina, Skogscentralen i Finland och Rigas kommunskogar. Projektet pågick från augusti 2023 till november 2024 och hade två syften: Utbyta kunskap om digitalisering och skog, till exempel hur vi använder fjärranalys och drönare inom skogsbruket i respektive land, och identifiera ämnesområden där vi vill fördjupa vårt samarbete inom ramen för ett nytt, större projekt.

Samverkansavtal med Finland

Skogsstyrelsen och Skogscentralen i Finland har tagit fram en handlingsplan baserat på ett samverkansavtal. Syftet är att ge förutsättningar för direktkontakt inom prioriterade samverkansområden, underlätta informationsutbyte och ge möjligheter till ett fördjupat samarbete.

Övriga policyfrågor

Uppföljning av miljö kvalitetsmålet Levande skogar

Skogsstyrelsen ansvarar för att samordna uppföljning, utvärdering och rapportering av miljö kvalitetsmålet *Levande skogar*. Målet följs årligen upp på länsnivå och nationell nivå.

Den årliga nationella uppföljningen, publicerad i mars 2024, visar att genomförda miljöförbättrande åtgärder också ger positiva effekter i skogen.⁸⁹ Åtgärderna är fortfarande inte tillräckliga för att exempelvis stoppa förlusten av viktiga livsmiljöer i skogslandskapet. Utvecklingen i miljön bedöms därför sammantaget som fortsatt negativ. För att styra mot *Levande skogar* har Skogsstyrelsen olika verktyg, styrmedel och åtgärder att tillgå, däribland rådgivning, formellt skydd, ekonomiska stöd och tillsyn av gällande lagstiftning. Tydligt är att det fortfarande saknas tillräckliga styrmedel för att kunna säkerställa en bevarad biologisk mångfald i skogen och vidmakthålla skogens ekosystemtjänster över tid. Vi publicerade de årliga regionala uppföljningarna i december, med länsvisa bedömningar av utvecklingen och exempel på åtgärder som genomförts av både myndigheter och företag för att bidra till *Levande skogar*.

Under året återupptogs samverkansprocessen *Gröna steg för Levande skogar*. Beslutade gröna steg har arbetats in i målmanualen för *Levande skogar* och ingår därmed som ett underlag till den årliga uppföljningen.

Regional utveckling

Skogsstyrelsen samverkar med ideell, privat och offentlig sektor, samt med lärosäten för att genomföra den regionala tillväxtpolitiken. Myndighetens uppgift är att koppla ihop mål och medel inom regional utveckling med skogens och skogsbrukets förutsättningar och möjligheter. Skogsstyrelsen samverkar med Tillväxtverket i flera av deras nätverk, till exempel Myndighetsnätverket för regional utveckling och landsbygds politik och Analysnätverket. Vi deltar som medlem i Landsbygdsnätverket.

Under året har flera samverkansprojekt som bidrar till de skogspolitiska målen fortsatt eller startat. Skogsstyrelsen har under året varit partner i cirka 20 samarbetsprojekt inom miljö, klimat och skogsbruk, varav flera med EU-finansiering. Några exempel är vattenmiljöprojektet Grip on Life IP, flera projekt om klimatanpassning, till exempel ClimateForest, RISK, och Klimatanpassning med skogsprogrammet i Norrbotten som arena. Samverkan inom regional utveckling sker även med aktörer och myndigheter i andra länder.

Stöd till skogsutredningen

Skogsstyrelsen har enligt en särskild överenskommelse gett stöd till utredningen *En robust skogspolitik som ser skogen som en resurs*. Underlagen till utredningen avser framför allt förändringar av politiken för exempelvis skog, miljö och klimat, strukturella förändringar inom skogssektorn, utvecklingen i skogen inom

⁸⁹ Naturvårdsverket. 2024. Årlig uppföljning av Sveriges nationella miljömål 2024. Skrivelse 2024-03-28. Ärendenummer: NV-07955-23.

Skogsstyrelsens statistikansvar, utvecklingen av skogsskador, förändringar av Skogsstyrelsens verksamhet, samt policyutveckling inom EU som berör skog och skogsbruk.

Remisser

Under 2024 har Skogsstyrelsen mottagit 102 nationella remisser och 1 436 regionala och lokala remisser. Motsvarande antal nationella och regionala remisser under 2023 (och 2022) var 88 (89), respektive 1 206 (1 166).

De nationella remisserna under 2024 kom främst från Regeringskansliet och sektorsmyndigheter och avsåg till stor del förslag på ändringar av regelverk inklusive genomförande av EU-lagstiftning. De regionala och lokala remisserna kom i huvudsak från länsstyrelser, regioner, kommuner och verksamhetsutövare och berörde främst olika planerings- och tillståndprocesser kopplade till plan- och bygglagen samt miljöbalken. Under senare år har Skogsstyrelsen sett en fortsatt ökning av främst regionala och lokala remisser till följd av samhällets gröna omställning.

Internt initierade utredningar

Samhällsekonomisk värdering av att bevara biologisk mångfald genom ytterligare skydd av skog

Skogsstyrelsen har gjort en kunskapssammanställning av studier om hur den biologiska mångfalden i skogen värderas monetärt i Sverige, Finland och Norge.⁹⁰ Resultatet visar att befolkningen i studierna ställer sig positiv till att bevara biologisk mångfald genom att skydda mer skog. Viljan att betala för detta motsvarar ungefär 360 kronor per medborgare och år, med ett totalt årligt belopp på mellan 2,6–3,7 miljarder kronor.

Konkurrens på rundvirkesmarknaden

En utredning av konkurrensen på virkesmarknaden visade att köparsidans marknadsmakt inte förefaller vara så stark att den orsakar betydande samhällsekonomiska förluster.⁹¹ Däremot kan framför allt mindre skogsägare missgynnas av ett informationsunderläge. Givet denna slutsats finns anledning att utreda och utveckla möjliga åtgärder för att överbrygga små skogsägares kunskapsbrist. Ett arbete pågår med att utveckla statistiken om rundvirkespriser, se kapitel 11, ”Statistik”.

Omvärldsanalys

Skogsstyrelsen har tagit fram en omvärldsanalys för 2024.⁹² Den syftar till att belysa skeenden och tendenser på global, europeisk och nationell nivå med möjlig bäring på den svenska skogen och skogssektorn. Analysen visar bland annat att olösta klimat- och miljöproblem i allt högre grad kommer att hämma ekonomisk tillväxt och välbefinnande. Samtidigt kommer desinformation och polarisering försvåra förmågan att lösa samhällsproblem. Några av analysens slutsatser presenterades under årskonferensen för det nationella skogsprogrammet.

⁹⁰ Skogsstyrelsen. 2024. Rapport 2024/02. Samhällsekonomisk värdering av att bevara biologisk mångfald genom ytterligare skydd av skog.

⁹¹ Skogsstyrelsen. 2024. Rapport 2024/07. Konkurrens på rundvirkesmarknaden.

⁹² Skogsstyrelsen. 2024. Rapport 2024/18. Omvärldsanalys 2024.

Världsskogskongressen IUFRO

I juni 2024 anordnades en av världens största skogskongresser (IUFRO) i Stockholm med ungefär 4 400 deltagare från 105 länder och 3 500 presentationer. Kongressens övergripande tema var Skog och samhälle mot 2050. Skogsstyrelsen deltog i förberedelserna till kongressen och närvarade på plats med en stor delegation, bland annat för att bevaka företeelser som kan få betydelse för den svenska skogssektorn i ett längre och bredare perspektiv. Skogsstyrelsen bidrog i sidoeven, genom presentationer i fält, vid seminarier och genom olika föredrag, till exempel om myndighetens användning av AI som utbildningsverktyg för skogsskador.

Dialog och samverkan

Sektorsråd och andra rådgivande grupper

Under 2024 har Skogsstyrelsen drivit eller varit medansvarig för åtta nationella grupper.

Skogsstyrelsens nationella sektorsråd är ett rådgivande organ till generaldirektören som främst hanterar övergripande skogs- och miljöpolitiska frågor. Sektorsrådet har en bred sammansättning av totalt 20 organisationer från näringsliv, civilsamhälle och myndigheter. Sju ordinarie ledamöter är kvinnor och 13 är män. Det finns även tre regionala sektorsråd som arbetar utifrån ett mer regionalt perspektiv. Lokalt finns ofta skogliga distriktsråd som samlar aktörer på lokal nivå för samtal och utbyten i skogliga frågor.

Skogsstyrelsen har flera andra rådgivande grupper som myndigheten träffar regelbundet för att samverka i aktuella frågor. Ett av råden, användarrådet för skoglig statistik, är förordningsstyrt. Det fattas inga egentliga beslut i råden. Råden är specialiserade inom olika sakfrågor som skogsskador, statistik och relationen mellan skogsbruk och renskötsel. Grupperna är sammansatta av ämnesspecialister från forskning, andra myndigheter och närmast berörda intressenter. Råden har under året haft mellan två och fyra möten, huvudsakligen i digital form. De är värdefulla ur flera synvinklar, inte minst för att bereda olika frågor, pröva idéer och förslag, koordinera insatser och för att öka vår förståelse för hur olika intressenter ser på olika frågor.

Sektorsdialog

Under året genomfördes 15 sektorsdialoger med ledningarna för de skogsföretag som står för störst areal (totalt 78 procent) anmäld föryngringsavverkning i landet under de första tio månaderna 2023. Dialoger har även genomförts med elva andra skogliga intressenter (ideella intresseorganisationer och medlemsorganisationer inom skogssektorn). Teman för årets dialoger var artskydd och ökad hållbar tillväxt. Sektorsdialogerna ger Skogsstyrelsen och företagen underlag till lärande om bland annat arbetsätt och ståndpunkter, samt möjlighet att identifiera konkreta åtgärder för att förbättra parternas arbete och samverkan.

En viktig slutsats från årets dialoger är att det finns en förväntan om ökad tydlighet i vad som är myndighetens roll och ansvar både avseende ökad hållbar tillväxt och artskydd för att klargöra ansvarsfördelningen mellan myndighet och

verksamhetsutövare. I mötet mellan ”frihet under ansvar”, ”sektorsansvar” och EU-rätten upplevs avvägningen otydlig om hur friheten står mot detaljstyrning. En annan viktig slutsats är att det förebyggande arbetet gällande artskydd är nödvändigt, men anses inte vara tillräckligt av flera andra skogliga intressenter som menar att skarpare lagstiftning behövs. Skogsstyrelsen har en viktig roll som kunskapsförmedlare och bör därför få ett tydligare rådgivningsuppdrag med säkrad finansiering. Aktiva skogsägare och skötselåtgärder i rätt tid är avgörande för att öka skogens tillväxt. Andelen inaktiva skogsägare är ett växande problem. Överlag får Skogsstyrelsen mycket positiv respons för dialogen som samverkansform. Även andra skogliga intressenter önskar att, liksom skogsföretagen, erbjudas årliga dialoger.

Samordning av artskyddsarbetet

Hösten 2023 avslutades Skogsstyrelsens och Naturvårdsverkets gemensamma regeringsuppdrag om artskydd. De viktigaste slutsatserna var att göra en förflyttning från dagens situation till ett sammanhängande och samordnat förebyggande arbete inom skogsbruket, så att handläggning och tillsyn i enskilda ärenden kan minska.

För att bidra till denna förflyttning behöver myndigheternas stödjande roll utvecklas. För Skogsstyrelsen ingår att stötta verksamhetsutövare med kunskapsunderlag, rådgivning och utbildning, samt bidra till en ökad samverkan. För att vår stödjande roll ska bli tydlig, genomtänkt och effektiv genom hela organisationen finns en samordningsfunktion.

En viktig del i att genomföra det förebyggande arbetet är att utveckla samverkan både på nationell och regional nivå. Under 2024 tog Skogsstyrelsen och Naturvårdsverket initiativ till en nationell samverkansgrupp som under året har haft tre möten och en exkursion. Samverkansgruppen har en rådgivande funktion och arbetet har inriktats särskilt på att utveckla och stärka det förebyggande arbetet inom skogsbruket. Även informations- och kursaktiviteter på temat ”Särskilt viktiga arter” har genomförts, genom finansiering från landsbygdsprogrammet. Se även kapitlet 6, ”Rådgivning” och 10, ”Tillsyn”.

Samverkan kring sociala värden

Skogsstyrelsen har under 2024 initierat och utvecklat ett myndighetsgemensamt och webbaserat stödmaterial kallat ”Vardagsnära skog”. Materialet är tänkt att publiceras 2025 och är riktat till skogsägare och andra aktörer som är verksamma i skogen. Ett viktigt syfte är att stärka kunskap och ge inspiration till skogsskötsel som främjar rörelse och upplevelsevärden för folkhälsan. Ett annat syfte är att förebygga konflikter kring besökare genom skötsel och dialog. I samverkan ingår en rad myndigheter och friluftssamordnare från länsstyrelserna.

Tabell 5:4 Årsarbetskrafter, intäkter och kostnader (tkr)

Policyutveckling	2024	2023	2022
Årsarbetskraft, totalt	134	138	151
Årsarbetskraft, män	76	81	92
Årsarbetskraft, kvinnor	58	57	59
Intäkter av anslag 1:1	178 313	176 484	177 430
Intäkter av anslag 1:2	0	0	14 494
Övriga intäkter	37 302	29 354	25 767
Kostnader	-215 615	-205 838	-217 691
Resultat	0	0	0
Från statsbudgeten för finansiering av bidrag anslag 1:1	0	225	793
Från statsbudgeten för finansiering av bidrag anslag 1:2	0	0	8 647
Lämnade bidrag	0	-225	-9 440

6 Rådgivning

Att förmedla kunskap, information och råd till skogsägare och andra aktörer inom skogssektorn har länge varit en central uppgift för Skogsstyrelsen. Våra budskap baseras på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Skogsstyrelsens rådgivningsverksamhet erbjuder råd och förmedlar kunskap inom en rad olika ämnesområden. Vi strävar efter att vår rådgivning ska hjälpa skogsägare och andra aktörer inom skogsbruket att ta medvetna beslut och nå sina mål, samtidigt som den bidrar till skogspolitikens övergripande syften och jämställda mål. Genom fysiska och digitala träffar, individuell rådgivning, webbkurser, vår tidning *Skogseko* och förlagsprodukter informerar vi skogsbrukarna om hur de kan främja en hållbar utveckling. Under året har vårt arbete finansierats av myndighetsmedel samt EU:s landsbygdsprogram. Rådgivning förekommer även i regionala utvecklingsprojekt som också delvis är finansierade av EU-medel.

Rådgivning och kunskapsförmedling till skogsbrukare

Under 2024 deltog totalt 14 579 personer i rådgivning. Eftersom samma person kan delta i flera olika aktiviteter under året är antalet unika deltagare något lägre. Jämfört med föregående år har antalet deltagare ökat med 15 procent. Under året har vi utvärderat genomförda aktiviteter samt analyserat deltagande och marknadsföring. Myndigheten behöver fortsätta analysera och utvärdera hur rådgivning och marknadsföring bäst utformas för att effektivt nå önskade målgrupper.

Tabell 6:1 Totala antalet deltagare i rådgivning de senaste tre åren

Deltagare	2024	2023	2022
Deltagare, totalt	14 579	12 670	11 081
Andel kvinnor, %	30	32	31
Andel män, %	70	68	68

Skogsstyrelsens rådgivning och kunskapsförmedling når framför allt skogsägare och deras anhöriga, men det är ändå en relativt liten del av det totala antalet skogsägare som deltar i rådgivningsaktiviteter under ett år, cirka fyra procent. Vår tidning *Skogseko* når dock ut till alla landets skogsägare. Under 2024 har vi genom vår rådgivning inom landsbygdsprogrammet nått fler yrkesverksamma än året innan.

Andelen kvinnor som nås av Skogsstyrelsens rådgivning ligger på liknande nivå som föregående år. Se tabell 6:1. Sedan 2020 har andelen kvinnor ökat från 28 till drygt 30 procent. Trenden bedöms till stor del bero på ett ökande inslag av digitala aktiviteter (även om det varit fler kvinnor i fysiska än digitala just 2024), de rådgivningsformer med störst andel kvinnor bland deltagarna. Vi eftersträvar att erbjuda aktiviteter och innehåll som är attraktiva för både kvinnor och män. Samtidigt ser vi att vår rådgivning ännu inte når upp till andelen skogsägande kvinnor i Sverige, som ligger på 38 procent.

Hur vi når våra målgrupper

Under året har vi utvecklat en sida på Skogsstyrelsens webbplats för att presentera vår grupprådgivning och göra det lättare att anmäla sig. Sidan lanserades under hösten, i första steget gällande våra webbkurser. Med start 2025 kommer även övrig grupprådgivning göras tillgänglig här. Att ha en ändamålsenlig och användarvänlig sida där våra aktiviteter presenteras är avgörande för att vi ska nå ut med vår rådgivning.

Myndigheten har också satsat på att öka antalet prenumeranter på Skogsstyrelsens nationella nyhetsbrev. Antalet mottagare överstiger nu 61 000 personer, jämfört med knappt 43 000 före satsningen. Nyhetsbrevet är en viktig kanal för marknadsföring av våra rådgivningsaktiviteter men också för förmedling av annan information som är central för myndigheten. Öppningsgraden för nyhetsbrevet är mycket god, då den i snitt ligger på 60 procent. En öppningsgrad på över 25 procent bedöms som hög. Våra utvärderingar visar att en stor del av deltagarna i vår rådgivning hittar dit just via nyhetsbrevet.

Rådgivning inom landsbygdsprogrammet

En stor del av Skogsstyrelsens rådgivning under året har genomförts inom ramen för två projekt i EU:s landsbygdsprogram. Rådgivningen har huvudsakligen verkat för effektmålet ”*Förbättrad miljöhänsyn*”, men har även bidragit till ”*Mer varierade skogar*” samt ”*Utvecklat skydd och ökad skötsel av naturvärden*”.

Aktiviteterna har utvärderats i samband med genomförandet och det samlade resultatet är mycket positivt. Över 90 procent av deltagarna i utvärderingarna rapporterar att de har fått ökad kunskap och bedömer att de kommer att tillämpa denna kunskap i sin framtida skötsel. Projekten har således bidragit till kunskapsöverföring och bedöms bidra till såväl utpekade effektmål i verksamhetsstrategin och förutsättningarna för att nå miljökvalitetsmålet *Levande skogar*.

Intressant att notera är hur de olika ämnesområdena och aktiviteterna inom projekten lockat olika andelar kvinnor. De ämnen med högst andel kvinnor deltagande är kulturmiljövård och naturvårdande skötsel, där andelarna ligger på 43 respektive 36 procent. Detta är något som får tas med i analysen när de båda projekten slutligen utvärderas under början av 2025.

Former för rådgivning

På alla Skogsstyrelsens distrikt finns rådgivare som skogsägare, yrkesverksamma och andra intresserade kan kontakta. Rådgivningen erbjuds både fysiskt och digitalt. Se tabell 6:2. Den fysiska rådgivningen sker främst i grupp, men även enskilt inom vissa ämnen. Utvärderingar visar att deltagarna över lag är nöjda med Skogsstyrelsens rådgivning och ser ett värde i att delta. Skogsstyrelsen behöver fortsätta utvärdera hur olika rådgivningsverktyg fungerar för att nå olika målgrupper effektivt.

Vi når en större andel kvinnor samt yngre skogsägare via digitala kanaler /(även om det varit fler kvinnor i fysiska än digitala träffar under just 2024)¹⁾, vilket är en aspekt att beakta då vi planerar vår rådgivning.

Tabell 6:2 Antal rådgivningsdeltagare per rådgivningsform 2024

Rådgivningsform	Deltagare, totalt	Andel kvinnor, %	Andel män, %
Fysiska träffar	7 403	32	68
Digitala träffar	5 539	29	71
Webbkurser, med anmälan och statistik om deltagare	553	34	66
Webbkurser, utan anmälan och statistik om deltagare	186	-	-
Individuell rådgivning	898	24	74
Totalt	14 579	30	70

Rådgivning och kunskapsförmedling utifrån effektmål

I myndighetens uppföljning tillskrivs varje rådgivningsaktivitet ett huvudsakligt effektmål av de sex som Skogsstyrelsen pekat ut i verksamhetsstrategin. Samtidigt ser vi att flertalet aktiviteter kopplar till flera effektmål. Arbete med att kartlägga rådgivningens effekter pågår för att analysera hur den på totalen bidrar till att uppfylla de olika målen. Fördelningen av deltagare på de olika effektmålen framgår av tabell 6:3. Under *Övrigt* ingår aktiviteter som inte kan tillskrivas ett enskilt huvudsakligt effektmål. Några av de viktigaste rådgivningsaktiviteterna som genomförts inom respektive målområde beskrivs närmare under kommande rubriker.

Tabell 6:3. Antal rådgivningsdeltagare fördelat på respektive effektmål 2024

Effektmål	Deltagare, totalt	Andel kvinnor, %	Andel män, %
Minskade skogsskador	2 693	30	70
Mer produktiva skogar	1 430	27	73
Mer varierade skogar	4 263	33	67
Förbättrad miljöhänsyn	3 435	31	69
Utvecklat skydd och ökad skötsel av miljövärden	2 303	30	70
Stärkta upplevelsevärden i skogen	0	0	0
Övrigt	455	23	77

Rådgivning för minskade skogsskador

Rådgivningen inom effektområdet ”Minskade skogsskador” har främst varit kopplad till vilt- och granbarkborreskador. Rikstäckande rådgivning har bedrivits bland annat genom satsningen *Viltfoderveckan* med digitala träffar med interna och externa föreläsare på temat skogsskötsel för ökad fodertillgång. Deltagarantalet var drygt 600 personer, med positivt gensvar både gällande innehåll och format. Veckan efterföljdes av exkursioner på samma tema runt om i landet. Vikten av att förebygga skogsskador inkluderas i annan rådgivning när det är lämpligt.

Rådgivning för mer produktiva skogar

Rådgivning kopplat till detta effektmål har genomförts som en fortsatt förlängning av samverkansprocessen för ökad skogsproduktion. Kunskap har bland annat förmedlats om klimatanpassad skogsskötsel, vägar och beställarkompetens.

Rådgivning för mer varierade skogar

För att bidra till ökad variation i skogsbruket erbjuder Skogsstyrelsen information och rådgivning om hyggesfritt och variationsrikt skogsbruk. I samverkan med andra aktörer utvecklas kunskapen om hyggesfria metoder, bland annat genom att skapa demonstrations- och försöksområden. Under detta effektmål faller även rådgivning om lövskogsskötsel inom landsbygdsprogrammet samt grupp- och stödrådgivning kopplat till ädellöv.

Rådgivning för förbättrad miljöhänsyn

En stor del av Skogsstyrelsens rådgivning under året har skett inom effektmålet ”Förbättrad miljöhänsyn” och de båda rådgivningsprojekten inom landsbygdsprogrammet. Rådgivningen har riktat sig både till skogsägare och skogligt yrkesverksamma. För den förstnämnda målgruppen har rådgivningen baserats på de olika målbilderna för god miljöhänsyn, för den sistnämnda har rådgivningen fokuserats på de särskilt viktiga arter i den geografi man främst verkar inom. Syftet är att de yrkesverksamma ska få kunskaper om vilken hänsyn till dessa arter som behöver tas vid skogsbruksåtgärder, främst ur ett ekologiskt perspektiv men också utifrån det regelverk som berör arterna. Denna aktivitet har varit mycket efterfrågad och uppskattad av målgruppen.

Rådgivning för skydd och skötsel av miljövärden

Tidigare år har den huvudsakliga rådgivningen inom detta effektmål varit kopplat till det ekonomiska stödet *Nokås*. Under året har rådgivning kopplat till naturvårdande skötsel och återvätning tillkommit.

Antalet deltagare som fått rådgivning om *Nokås* har ökat jämfört med föregående år. Andelen kvinnor har ökat marginellt jämfört med föregående år och ligger nu på 24 procent. För övriga ämnesområden där vi erbjuder individuell rådgivning, men som inte är kopplade till någon form av ekonomiskt stöd, är andelen kvinnor 21 procent.

Rådgivningen om naturvårdande skötsel har bidragit till praktisk kunskap för yrkesverksamma som utför skötselåtgärder för att bevara och utveckla skogens många värden. Denna rådgivning, tillsammans med den om kulturmiljövård, är de rådgivningsaktiviteter som haft den högsta andelen deltagande kvinnor. Andelarna ligger på 37 respektive 44 procent.

För att bidra till myndighetens uppdrag gällande återvätning har rådgivning i såväl digital som fysisk form genomförts. Andelen kvinnor som deltar i dessa aktiviteter ligger på 36 procent.

Rådgivning för stärkta upplevelsevärden i skogen

Någon särskild rådgivning specifikt kopplat till detta effektmål har inte bedrivits under 2024. Det finns dock kopplingar till skogens upplevelsevärden i rådgivning inom exempelvis effektmålen ”*Mer varierade skogar*” och ”*Förbättrad miljöhänsyn*”.

Samverkan med Skogen i skolan

Under 2024 har Skogsstyrelsen genomfört inspirationsdagar för lärare och lärarstudenter i form av uppdragsverksamhet samt enstaka skogsdagar för grundskolor. Några distrikt erbjuder praktikplatser inom konceptet ”Sveriges bästa prao”. Behov av prioriteringar bland myndighetens uppgifter, tillsammans med beslutet om utträde ur Skogen i skolan (SiS) organisation har lett till minskad samverkan. Beslutet om utträde togs 2023 på grund av risken för att förtroendet för myndighetens opartiskhet skadas när myndigheten tar emot bidrag från skogsnäringsen och när vi ingår i SiS beslutande styrgrupper.

Mina sidor

Skogsstyrelsens *Mina sidor* är tillgänglig för Sveriges skogsägare, där den primära målgruppen är privata skogsägare med 1–20 fastigheter. Här finns flera digitala tjänster som underlättar för skogsägarna att öka sina kunskaper om skog och hur de kan sköta den. Att erbjuda anpassade och kvalitativa digitala rådgivningstjänster blir allt viktigare. Genom att utveckla och erbjuda fler digitala tjänster når vi ut till fler. E-tjänsterna ger användarna ökad kunskap om deras egen skog, möjligheten att hantera ärenden online och stöd för att planera skötselåtgärder.

E-tjänsternas användning och räckvidd

Det totala antalet användare i *Mina sidor* är 51 939, en ökning med 11 173 användare sedan 2023. Se tabell 6:4. Antalet användare är fördelat på 22 procent kvinnor och 78 procent män, och de loggar i snitt in två gånger per månad. Antalet digitalt inskickade ärenden via *Mina sidor* uppgick till 6 287, vilket är en minskning från 7 336 ärenden under 2023. Av de användare som skickade in ärenden var sju procent kvinnor. I *Mina sidor* kan en skogsägare ge behörighet till ombud. Ombuden utgör en procent av användarna men står för 20 procent av de inskickade ärendena.

Antalet besökare på webbsidorna Äga skog och Bruka skog är fortsatt högt och har ökat jämfört med året innan. Skogsstyrelsen bidrar också med medel och innehåll till webbsidan skogskunskap.se, som under året haft 94 000 besökare, se tabell 6:4.

Tabell 6:4. Antalet användare i Mina sidor samt antalet besökare på delar av externa webben samt skogskunskap.se

E-tjänster	2024	2023	2022
Användare i Mina sidor	51 939	40 766	100 167*
Besökare på webbsidorna Åga skog och Bruka skog på skogsstyrelsen.se	486 959	445 445	481 642
Besökare på skogskunskap.se	94 000**	394 000	392 560

* För 2022 visas antalet inloggnings i stället för antalet användare.

** Det minskade antalet besökare beror på att skogskunskap ändrat inställningarna för cookies.

Tabell 6:5 Årsarbetskrafter, intäkter och kostnader (tkr)

Rådgivning	2024	2023	2022
Årsarbetskraft, totalt	36	46	54
Årsarbetskraft, män	21	28	34
Årsarbetskraft, kvinnor	15	18	20
Intäkter av anslag 1:1	45 901	62 703	62 491
Övriga intäkter	14 105	6 005	9 623
Kostnader	-60 006	-68 708	-72 114
Resultat	0	0	0

7 Kommunikation

Information och kommunikation är av central betydelse för att målen i den beslutade skogspolitiken ska kunna uppnås. Skogsstyrelsens kommunikation utgår från de skogliga effekterna i vår verksamhetsstrategi och bygger på principerna i den statliga värdegrunden.

Skogsstyrelsen kommunicerar för att öka målgruppernas kunskap om skog och skapa förutsättningar för att målgrupper ska känna till och kunna följa gällande regler. Både målgrupper och medborgare ska få en balanserad bild av hur till exempel politiska beslut och rättsutveckling påverkar verksamheten samt vilka ramar som myndigheten har att arbeta inom. Vi kommunicerar även internt och externt om och i de regeringsuppdrag som myndigheten har fått. Den interna kommunikationen bidrar till att Skogsstyrelsens medarbetare är välinformerade, har en god förståelse för verksamheten och är väl förberedda i mötet med medborgarna.

Kommunikationsarbetet under året

Skogsstyrelsens ekonomiska situation, omställningsarbete och varsel har präglat den interna kommunikationen under året. Fokus har legat på att kommunicera om de olika stegen i omställningsprocessen i syfte att skapa transparens kring beslut och skapa trygghet i en osäker situation. Efter regeringens budgetproposition som aviserade ökade anslag till myndigheten tog kommunikationen en annan vändning men har fortsatt att präglas av tema förändring.

Skogen tar fortsatt stor plats i samhällsdebatten. EU:s påverkan på Sveriges skogspolitik och rättsutvecklingen, särskilt inom artskyddsområdet, är exempel på ämnen som fått stort utrymme. Klimatfrågan är fortsatt aktuell och Skogsstyrelsens arbete med återväntning har varit ett prioriterat område att kommunicera.

En stor del av den externa kommunikationen har handlat om att marknadsföra de rådgivningsaktiviteter som Skogsstyrelsen anordnat inom landsbygdsprogrammet. Även andra rådgivningsaktiviteter har kommunicerats för att vårt utbud av kurser och träffar ska nå ut till målgrupperna. En särskild temavecka – Viltfoderveckan – om betesskador och viltfoder genomfördes i september. Se kapitel 6, Rådgivning. Avskogningsförordningen är exempel på en annan fråga som präglat den externa kommunikationen, se kapitel 10, "Tillsyn".

Det stora antalet skogsträffar och andra rådgivningsaktiviteter under året har också påverkat myndighetens användning av sociala medier. Framför allt har arbetet med annonsering utvecklats och antalet annonser på Facebook och Instagram ökade under året till 196. Motsvarande siffra 2023 var 108 annonser.

Skogsstyrelsens mediegenomslag minskade något under 2024⁹³. Några orsaker till detta är minskade skogsskador, som tidigare fått stor medial uppmärksamhet med Skogsstyrelsen som central aktör, färre egna rapporter samt prioritering av resurser till den interna kommunikationen i samband med de planerade neddragningarna.

⁹³ Skogsstyrelsen i media 2024 Retriever

Under året har en satsning gjorts på att stärka det lokalt förankrade mediearbetet för att ytterligare kunna lyfta de skogliga frågor som är av lokalt och regionalt intresse.

Skogsstyrelsen har flera nyhetsbrev som riktar sig till olika målgrupper både nationellt och lokalt och inom olika ämnesområden som till exempel geodata och granbarkborre. Nyhetsbrev har visat sig vara en effektiv kanal för kunskapsöverföring och vårt rådgivningsutbud. Se kapitel 6, ”Rådgivning”.

Skogsstyrelsens tidning *Skogseko* utkom med fyra nummer under året. *Skogseko* når alla Sveriges skogsägare som äger mer än fem hektar skog. Upplagan var cirka 199 000 exemplar per nummer. Årets temasidor har uppmärksammat skogsbränder, skog och vilt, förädling och generationsväxling. Ett nummer har haft en större bilaga om skogsbruk och vatten. Under året har 46 två- och firsidiga bilagor distribuerats med *Skogseko*. Fyra av dessa har haft nationell spridning. Övriga bilagor har haft regional eller lokal inriktning. Bilagorna har bland annat handlat om återvätning, natur- och kulturmiljöåtgärder, ädellöv och uppdragsverksamhet.

Kommunikationen bidrar till effektmålen

Skogsstyrelsen genomför kommunikationsaktiviteter kopplade till alla effektmål i verksamhetsstrategin. Se tabell 7:1. Högst andel av de externa kommunikationsaktiviteterna rör effektmålen ”Minskade skogsskador” och ”Förbättrad miljöhänsyn”, båda 22 procent. I ”Minskade skogsskador” ingår exempelvis kommunikation om älgbetesinventeringen (Äbin), granbarkborre och multiskadad ungskog. Kommunikation av kurser och träffar på temat miljösmart skogsbruk i Skogsstyrelsens rådgivningsprojekt inom landsbygdsprogrammet är exempel på bidrag till effektmålet ”Förbättrad miljöhänsyn”. 28 procent av Skogsstyrelsens externa kommunikationsaktiviteter kategoriseras under Övrigt, de kopplar alltså inte direkt till effektmålen. Däremot är frågorna i högsta grad kopplade till Skogsstyrelsens verksamhet, exempelvis officiell statistik.

Tabell 7:1 Andel externa kommunikationsaktiviteter per effektmål, procent

Effektmål	Andel externa kommunikationsaktiviteter
Minskade skogsskador	22%
Mer produktiva skogar	10%
Mer varierat skogsbruk	7%
Förbättrad miljöhänsyn	22%
Utvecklat skydd och ökad skötsel av naturvärden	7%
Stärkta upplevelsevärden i skogen	5%
Övrigt/ Ej kategoriserat	27%

Som kommunikationsaktivitet räknas pressmeddelande, webbnyheter, jumbotroner och kampanjblock på skogsstyrelsen.se, inlägg i sociala medier, artiklar i tidningen *Skogseko* samt i Skogsstyrelsens nationella nyhetsbrev.

Jämställdhet i kommunikationen

I kommunikationsarbetet strävar Skogsstyrelsen efter att ha en så jämn fördelning som möjligt mellan män och kvinnor som uttalar sig och syns i våra kanaler.

Vi följer upp fördelningen mellan kvinnor och män som uttalar sig i nyhetstexter på startsidan på vårt intranät. Under 2024 stod kvinnor för 43 procent och män för 57 procent av citaten. Motsvarande siffror 2023 var 51 respektive 49 procent.

Av dem som uttalat sig i media för myndighetens räkning 2024 är 29 procent kvinnor och 71 procent män. Männen dominerar som talespersoner, vilket till stor del speglar könsfördelningen av våra experter inom områden som är efterfrågade i media.

Av dem som citerats i *Skogseko* under 2024 var 39 procent kvinnor och 61 procent män. Motsvarande siffror 2023 var 35 procent respektive 65 procent.

Den obalans som finns i fördelningen mellan kvinnor och män i den svenska skogsbranschen syns även i myndighetens externa kommunikation, trots ambitioner om motsatsen. Ett fortsatt aktivt arbete behövs för att jämna ut könsfördelningen när det är möjligt.

Tabell 7:2. Verksamhetens omfattning, kommunikation. Årsarbetskrafter, intäkter och kostnader (tkr)

Årsarbetskrafter, intäkter och kostnader	2024	2023	2022
Årsarbetskraft, totalt	12	10	10
Årsarbetskraft, män	4	3	2
Årsarbetskraft, kvinnor	8	7	8
Intäkter av anslag 1:1	19 793	18 279	16 738
Övriga intäkter	154	113	47
Kostnader	-19 947	-18 392	-16 785
Resultat	0	0	0

8 Områdesskydd

Formellt skydd av skyddsvärda miljöer och åtgärder som bidrar till att bevara dem är viktiga byggstenar i ett hållbart nyttjande av den svenska skogen med bibehållen mångfald.

Skogsstyrelsen värnar äganderätten för markägare genom att prioritera områden med de högsta bevarandevärdena för formellt skydd och strävar efter markägarens medgivande innan myndigheten beslutar om ett områdesskydd. På motsvarande grund genomförs naturvårdande skötsel i de formellt skyddade områden som har störst behov av skötsel.

Genomförande av naturvårdande skötsel har under året haft hög prioritet men utfallet hamnar på en lägre nivå än under 2023 och 2022.

Arealen skog nedan gränsen för fjällnära som skyddats formellt under året är lägre än 2023 och 2022, se tabell 8:1, och även den lägsta sedan år 1994.

Efterfrågan på formellt skydd från markägare, mätt i antal inkomna intresseanmälningar, fortsatte öka under 2024 och har fördubblats sedan 2021. Den ökade efterfrågan har inte kunnat tillgodoses fullt ut, framför allt på grund av att myndigheten har prioriterat handläggningen av ersättningsärenden till följd av nekade tillstånd till avverkning av skog ovan fjällnära och naturvårdande skötsel.

Under året har Skogsstyrelsen arbetat med att nå överenskommelser med markägare som tidigare år nekats tillstånd till avverkning ovan gränsen för fjällnära och som är berättigade till ersättning. Merparten av dessa markägare har nu fått ersättning utbetald, och arbetet med överenskommelser kopplat till nekade tillstånd även senare i tiden fortsätter. Se vidare kapitel 14, "Finansiell redovisning och väsentlig information".

Biotopskyddsområde och naturvårdsavtal – bildande av formellt skydd

Sammanlagt har 711 hektar biotopskyddsområden och naturvårdsavtal bildats under 2024, se tabell 8:1.

I samtliga ärenden har markägaren lämnat sitt medgivande till att områdesskyddet inrättas, vilket är i linje med ett frivilligt formellt skydd. Naturvärdeskvaliteten i de arealer som skyddats med naturvårdsavtal eller som biotopskyddsområden nedan fjällnära skog ligger på en fortsatt hög nivå. Det överensstämmer väl med intentionerna om ett värdebaserat formellt skydd där områden med de högsta naturvärdena skyddas formellt. Bildandet av formellt skydd har skett på skogsfastigheter som ägs av såväl män som kvinnor, och fördelningen speglar i stora drag könsfördelningen bland enskilt ägda skogsfastigheter i landet. Se tabell 8:2.

Tabell 8:1 Antal hektar bildade biotopskyddsområden och naturvårdsavtal*

Skyddsform	2024	2023	2022
Biotopskyddsområden	569	810	773
Naturvårdsavtal	142	210	467

Tabell 8:2 Könsfördelning ägare av skogsfastigheter där formellt skydd bildats, procent (%)

	2024	2023	2022
Andel skogsfastigheter som ägs helt eller delvis av kvinnor där formellt skydd bildats	34	31	35
Andel skogsfastigheter som ägs helt eller delvis av män där formellt skydd bildats	66	69	65
Andel av samtliga skogsfastigheter som ägs av kvinnor, helt eller delvis*	.*	39	39
Andel av samtliga fastigheter som ägs av män, helt eller delvis*	.*	61	61

* Uppgift för 2024 saknas, publiceras i Statistiskt meddelande våren 2025. I de fall en fastighet ägs gemensamt av kvinnor och män redovisas den i tabellen utifrån kön på den ägare som står som kontaktperson.

Andelen biotopskyddsområden och naturvårdsavtal som bildats till följd av markägares intresseanmälningar om formellt skydd har ökat. Se tabell 8:3.

Tabell 8:3 Formellt skydd till följd av intresseanmälningar

	2024	2023	2022
Antal biotopskyddsområden	63	79	40
Areal biotopskyddsområden, hektar	419	472	291
Antal naturvårdsavtal	14	16	19
Areal naturvårdsavtal, hektar	122	124	121
Andel av biotopskydd och naturvårdsavtal som bildats till följd av intresseanmälan	74%	60%	38%

De administrativa kostnaderna, per hektar och per ärende, för formellt skydd har ökat kraftigt under de senaste åren, se tabell 8:4. Ökningen bedöms bero bland annat på hantering av fler intresseanmälningar och högre ambition ifråga om dialog och kommunikation, samtidigt som beslut fattas om mindre areal än tidigare år.

Tabell 8:4 Bildande av formellt skydd, kostnader* och ersättning samt antal och areal

	2024	2023	2022
Administrativ kostnad (tkr)	40 394	46 097	38 081
Beslutad ersättning (tkr)	124 101	159 769	154 382
Areal nya biotopskydd och naturvårdsavtal (hektar)	711	1 020	1 240
Antal nya biotopskydd och naturvårdsavtal	104	157	157
Administrativ kostnad/hektar (tkr)	57	45	31
Administrativ kostnad/ärende (tkr)	388	294	243

* Handläggningstid för ärendetypen redovisas inte i nuläget. En översyn av projektkodsstrukturen behöver först göras för att kunna göra ett korrekt underlag för en sådan beräkning.

Intrångsersättningar i enlighet med 19 § i skogsvårdslagen

Ersättningar till följd av nekade eller villkorade tillstånd i enlighet med 19 § i skogsvårdslagen belastar anslag vid den tidpunkt och det budgetår när beslutet att neka eller villkora avverkning fattas, medan utbetalningen av ersättningen sker senare.

Under 2024 uppgick anslagsbelastningen för beslut om nekade tillstånd till mindre än tidigare år (se tabell 8:5), vilket bland annat beror på en lägre genomsnittlig ersättningsnivå per hektar.

Utbetalning av ersättningar till markägare fortsätter att öka, varav största delen avser beslut fattade tidigare år.

Tabell 8:5 Intrångsersättningar i enlighet med 19 § SvL, kostnader* och ersättning

	2024	2023	2022
Administrativ kostnad för handläggning av ersättningsärenden (tkr)	7 165	8 538	7 491
Administrativ kostnad/hektar (kr)	841	1 079	1 074
Areal där utbetalning ersättning skett	8 517	7 909	6 969
Antal ärenden där utbetalning av ersättning skett	167	188	110
Utbetalning ersättning till markägare (tkr)	323 574	314 366	247 636
Skuld för beslut som fattats men där markägaren inte fått betalt ännu (tkr)	317 665	332 188	281 704
Anslagsbelastning beslut om nekat tillstånd (tkr)	306 321	359 478	186 047

*Handläggningstid för ärendetypen redovisas inte i nuläget. En översyn av projektkodsstrukturen behöver först göras för att kunna göra ett korrekt underlag för en sådan beräkning.

Översyn av den nationella strategin för formellt skydd av skog

Skogsstyrelsen har tillsammans med Naturvårdsverket i uppdrag av regeringen att se över den nationella strategin för formellt skydd av skog⁹⁴. Myndigheternas genomförande av uppdraget har skett i dialog med skogliga aktörer och i nära samarbete med länsstyrelserna. Efter remiss och fortsatt dialog under året har strategin fastställts i december 2024.

I uppdraget ingår även att följa upp det utvecklade arbetssättet med frivilligt formellt skydd. Under 2024 har myndigheterna fortsatt samlat in, sammanställt och analyserat uppgifter som utgör indikatorer på ett arbetssätt med frivilligt formellt skydd, samt indikatorer på uppdragets ambition att skyddsvärda skogar inte ska avverkas. Av de insamlade uppgifterna framgår bland annat att det till länsstyrelserna och Skogsstyrelsen under perioden 2023 till och med september 2024 kom in 556 intresseanmälningar om formellt skydd från markägare. Det är mer än en dubbling jämfört med åren 2020-2021.

Under åren 2022–2024 avverkningsanmäldes årligen 0,4 procent respektive avverkad 0,2 procent av de nyckelbiotoper och områden med höga naturvärden

⁹⁴ Regeringsbeslut M2022/01241

som Skogsstyrelsen har kännedom om. Både andelen areal som anmälts och den som avverkats har varit relativt konstant under perioden 2018–2024.

Biotopskyddsområden och naturvårdsavtal – naturvårdande skötsel

Arbetet med naturvårdande skötsel har under 2024 varit högt prioriterat. Årets målsättningar har ändå inte nåtts och resultatet hamnar på en lägre nivå än 2023, se tabell 8:6.

Tabell 8:6 Nyttjande av medel för naturvårdande skötsel

Belopp i tkr	2024	2023	2022
Tecknade avtal för genomförande av skötsel*	15 754	21 769	22 714
Utbetalda medel för skötsel genomförd under året*	15 909	16 322	18 475
Nyttjade medel för skötsel utförd av egen personal*	935	1 326	463

* Sedan 2024 inkluderas nyttjade medel för skötsel med anledning av granbarkborre i redovisade belopp för 2024, 2023 och 2022.

Under 2024 tecknade Skogsstyrelsen uppdragsavtal för naturvårdande skötsel för 15,8 miljoner kronor. Samtidigt genomfördes skötselåtgärder till en kostnad av sammantaget 16,8 miljoner kronor. Verksamheten har successivt skalats upp sedan 2018 efter att en kartläggning visade på akuta skötselbehov⁹⁵ men vi är än så länge inte i kapp med behoven och skötseln blir mer eftersatt för varje år. Verksamheten har inte haft förutsättningar att öka i tillräcklig omfattning. Främsta orsaken är att den kompetens som behövs för uppgiften också är efterfrågad inom flera andra högt prioriterade verksamheter inom myndigheten.

Det finns många faktorer som påverkar möjligheten att genomföra naturvårdande skötsel, bland annat väderlek och yngelperioden för fåglar och djur. Det gör att fönstret för genomförande är väldigt smalt.

Nio av tio uppdragsavtal har tecknats i områden som behöver åtgärdas inom fem år, det vill säga är i akut behov av skötsel. En mindre del av åtgärderna har under året genomförts av egen personal. Naturvårdsbränning är en högt prioriterad skötselåtgärd. Skogsstyrelsen har under året inlett ett arbete för att på sikt öka genomförandet av naturvårdsbränningar. Bland annat behöver den interna bränningskompetensen öka.

Skogsstyrelsen har under året bidragit till att sprida kunskap om den nationella strategin för natur- och kulturvårdande skötsel⁹⁶ som fastställdes 2023, både internt och externt. Tillsammans med Naturvårdsverket och övriga berörda aktörer har flera insatser genomförts för att strategin ska få genomslag. Se kapitel 4, ”Mål och resultat”.

⁹⁵ Rapport 2021/5 - Behov av naturvårdande skötsel i skogar med biotopskydd och naturvårdsavtal

⁹⁶ Naturvårdsverket, rapport 7122

Åtgärdsprogram vitryggig hackspett

Arbetet med bevarandet av den vitryggiga hackspetten i enlighet med fastställt åtgärdsprogram⁹⁷ har under 2024 fortsatt gynnats av samverkan med ett kompetensutvecklingsprojekt inom landsbygdsprogrammet, *Gynna lövskogens arter*⁹⁸, som drivs av Länsstyrelsen Uppsala.

Beslut om justerad målsättning för nästa programperiod är försenat och väntas kring årsskiftet 2024/2025. Frågan drivs i första hand av Länsstyrelsen Uppsala, men beslut tas av Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen gemensamt och närmar sig nu slutförande.

Inom Skogsstyrelsen har arbetet bedrivits i begränsad omfattning men något aktivare än 2022-2023. Insatser har framför allt genomförts inom verksamheterna rådgivning om naturvårdande skötsel, förvaltning av vitryggsavtal, uppdrag, regional samverkan och i form av skötsel i övriga formellt skyddade områden.

Övrig förvaltning av biotopskyddsområden och naturvårdsavtal

Skogsstyrelsen har under de senaste åren prioriterat ner arbetet med övriga förvaltningsfrågor. Det innebär bland annat att arbetet med att kontrollera och hantera överträdelser mot bestämmelserna och vid behov korrigera felaktiga gränser inte genomförts i önskvärd utsträckning.

Därutöver släpar underhållet av gränsmarkeringar efter. Väl markerade gränser minskar risken för överträdelser mot bestämmelserna inom området. Det möjliggör även för allmänheten att hitta och besöka områdena och säkrar statens investering. Under 2024 har Skogsstyrelsen genomfört gränsbesiktning vid 298 biotopskyddsområden och naturvårdsavtal, se tabell 8:7. Det motsvarar ungefär en tiondel av det årliga behovet.

Skogsstyrelsen driver sedan 2021 ett utvecklingsprojekt för att utreda potentiella effektiviseringsåtgärder avseende arbetet med gränsmarkering av biotopskyddsområden och områden som omfattas av naturvårdsavtal. Under 2024 har en tidsstudie slutförts och projektet kommer att slutredovisas 2025.

Tabell 8:7 Antal områden som gränsbesiktigats

	2024	2023	2022
Biotopskyddsområden	187	265	1 232
Naturvårdsavtal	111	176	643

Tabell 8:8 Årsarbetskrafter, intäkter och kostnader (tkr)

Årsarbetskrafter, intäkter och kostnader	2024	2023	2022
Årsarbetskraft, totalt	55	65	81
Årsarbetskraft, män	29	36	46

⁹⁷ Naturvårdsverket 2017. Åtgärdsprogram för vitryggig hackspett 2017-2021. Rapport 6770.

⁹⁸ [Hotade djur och växter | Länsstyrelsen Uppsala \(lansstyrelsen.se\)](https://www.lansstyrelsen.se/upp/om-landskapet/hotade-djur-och-vaexter/)

SKOGSSTYRELSENS ÅRSREDOVISNING 2024

Årsarbetskraft, kvinnor	26	29	35
Intäkter av anslag 1:2	449 003	432 043	423 260
Intäkter av anslag 1:1	68 219	79 496	78 632
Övriga intäkter	767	798	482
Kostnader	-517 989	-512 337	-502 374
Resultat	0	0	0

9 Ekonomiska stöd

De ekonomiska stöden som Skogsstyrelsen hanterar bidrar till miljö kvalitetsmålen och Agenda 2030-målen genom insatser för natur- och kulturmiljövård, ädellövskog, återvätning och kompetensutveckling inom hållbart skogsbruk.

Stöd till Natur- och kulturmiljövårdsåtgärder i skogen (Nokås) och Skogens miljövärden, kombinerat med fältrådgivning, bidrar till Skogsstyrelsens effektmål ”Utvecklat skydd och ökad skötsel av miljövärden” genom att förstärka och bevara biologisk mångfald och kulturvärden i den skog som frivilligt avsatts för naturvård av skogsägarna.

Stödet *Ädellövskogsbruk* bidrar till effektmålet ”Mer varierade skogar” genom att stimulera ökad variation av trädslagsblandning inom skogsbruket.

Stöd till *Kompetensutveckling inom hållbart skogsbruk* bidrar till effektmålen genom att prioritera stöd till projekt som behandlar ämnen inom områdena ”Minskade skogsskador”, ”Mer varierade skogar” och ”Förbättrad miljöhänsyn”.

Stöd till projekt inom kompetensutveckling, rådgivning och samarbete i Landsbygdsprogrammet 2014-2022 får hanteras antingen genom utlysningar, upphandlingar eller att myndigheten genomför projekt i egen regi. Skogsstyrelsen har till allra största del använt sig av utlysningar men har även genomfört fyra projekt i egen regi, bland annat ett rådgivningsprojekt kopplat till stödet *Skogens miljövärden* och ett kompetensutvecklingsprojekt inriktat på kurser för skogsägare.

Tabell 9:1 Översikt av de olika stöd och ersättningar Skogsstyrelsen hanterat under 2024

Stöd	Benämning	Syfte
Sveriges strategiska plan för den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027	Stöd till kompetensutveckling	Bidra till miljömålen genom stöd till kompetensutveckling inom hållbart skogsbruk för verksamma inom skogsbruket.
Landsbygds-programmet 2014–2022.	Skogsstyrelsen har hanterat tre skogligena stöd: Kompetensutveckling inklusive rådgivning, Samarbete samt Skogens miljövården	Bidra till miljö kvalitetsmålen genom stöd till naturvårdande skötsel av natur- och kulturvärden, kompetensutveckling av verksamma inom skogsbruket samt samarbeten inom miljö.
Stöd till natur- och kulturmiljövårdsåtgärder	Nokås	Bidra till miljö kvalitetsmålet Levande skogar genom ekonomiska stöd till aktiva åtgärder som restaurerar och återskapar värdefulla natur- och kulturmiljöer i frivilliga avsättningar.
Stöd till ädellövskogsbruk	Ädellövskogsbruk	Kompensera skogsägare för merkostnader vid föryngring och nyanläggning av ädellövskog, samt stimulera en ökad trädslagsvariation inom skogsbruket
Återvätning	Återvätningssavtal	Bidra till klimatnyttan genom återvätning av tidigare dikade marker vilket förhindrar CO2 läckage till atmosfären

Stöd inom den strategiska planen för den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027

Skogsstyrelsen har under året arbetat med handläggning av ansökningar om stöd som inkom i samband med den första utlysningen inom ämnesområdet ”Variationsrikt skogsbruk och hänsyn” som genomfördes under år 2023. Sex projekt till ett belopp på cirka 18 mnkr har beviljats stöd.

I april 2024 stängde Skogsstyrelsens andra utlysning för kompetensutvecklingsprojekt inom ämnesområdet ”Skogsbruk i ett förändrat klimat”. Utlysningen omfattade 15 mnkr. Det kom in 13 ansökningar som totalt omfattade drygt 45 mnkr. Dessa kommer att handläggas först under 2025, på grund av ett oväntat stort inflöde av ansökningar om delutbetalningar inom landsbygdsprogrammet 2014-2022.

Tabell 9:2 Kompetensutveckling Strategisk plan 2023–2027 t.o.m. 2024-12-31

Ansökan om stöd	Antal beviljade ärenden	Beviljat belopp mnkr	Utbetalt belopp mnkr
Utlysning 1 Variationsrikt skogsbruk och hänsyn – mer varierade skogar och förbättrad miljöhänsyn	6	17 969	0,25
Utlysning 2 Skogsbruk i ett förändrat klimat	0	0	0

Landsbygdsprogrammet 2014–2022

Sista dag att ansöka om utbetalning inom perioden för landsbygdsprogrammet är den 5 april 2025. Skogsstyrelsen har sedan fram till den 31 augusti 2025 på sig att hantera utbetalningsansökningar.

Skogens miljövärden – LBP 2014–2022

Under 2024 har Skogsstyrelsen endast hanterat ansökningar om utbetalning för stödet *Skogens miljövärden*.

Total budget för stödet är 142,5 miljoner kronor. Stödet ges i form av fasta ersättningar per hektar, löpmeter eller per styck. Se tabell 9:3.

Tabell 9:3 Stödet Skogens miljövärden, åtgärdad areal samt utbetalt stöd.

Insats	2024		2023		2022		2016–2024	2016–2024
	Åtgärdad areal, ha	Utbetalt stöd, tkr	Åtgärdad areal, ha	Utbetalt stöd, tkr	Åtgärdad areal, ha	Utbetalt stöd, tkr	Totalt åtgärdad areal, ha	Totalt utbetalt stöd, tkr
Övriga åtgärder för att sköta natur- och kulturmiljö*	1 315	11 836	1 350	12 151	1 203	10 831	11 984	108 392
Naturvårdsbränning	120	1 307	105	1 088	120	1 330	1 349	14 410
Skapa våtmark	4	54	11	163	7	99	40	593
Summa	1 439	13 197	1 466	13 402	1 330	12 260	13 373	123 395**

* Åtgärderna som berör frihuggnings av kulturlämningar samt stenmurar redovisas som punkt- eller linjeelement, vilket gör att arealen inte syns i redovisningen.

** Under året har det skett återkrav vilket medfört att den totala summan utbetalt stöd minskat med 16 tkr.

Stöd för kompetensutveckling, kurser och information, inom hållbart skogsbruk, LBP 2014–2022

Företag och organisationer har kunnat söka stöd när Skogsstyrelsen haft en utlysning öppen. Totalt har 16 utlysningar publicerats under programperioden 2014–2022. Skogsstyrelsen har även genomfört två projekt i egen regi. Stöd har kunnat lämnas för att genomföra utbildningar och även informationsinsatser såsom till exempel kortare informationsträffar och filmer.

Under år 2024 har arbetet med stöd till kompetensutveckling inom landsbygdsprogrammet till allra största delen utgjorts av handläggning och beslut av ansökningar om utbetalning för de projekt som tidigare beviljats stöd. Vi har även hanterat olika typer av ansökningar om ändring av tidigare beviljade projekt.

I tabell 9:4 redovisas totalt utbetalt belopp under åren 2017–2024 fördelat på landsbygdsprogrammets prioriterade ämnesområden.

Total budget för stödet är 87 mnkr.

Tabell 9:4 Stöd för Kompetensutveckling LBP 2014–2022

Prioriterat område – effekt i skogen	Utbetalt mnkr t.o.m. 2024-12-31
Minska markskador - förbättrad miljöhänsyn	9,0
Viltstam i balans – minskade skogsskador	7,3
Skogens påverkan på vatten – förbättrad miljöhänsyn	9,2
Skogsskötsel med hänsyn till miljö och sociala värden samt kulturmiljön – mer varierat skogsbruk, förbättrad miljöhänsyn	5,9
Förebygga effekter av klimatpåverkan – minskade skogsskador, mer varierat skogsbruk	6,4
Minskad försurning – förbättrad miljöhänsyn	0,0
Ökad biologisk mångfald i skogen – förbättrad miljöhänsyn, mer varierat skogsbruk	6,6
Summa	44,4

I årsredovisningen för år 2023 var denna tabell felaktig eftersom det belopp som angavs inte inkluderade beslutade återkrav, vissa villkorsavdrag samt administrativ sanktion.

Stöd för kompetensutveckling, rådgivning, LBP 2014–2022

Rådgivning har genomförts på skogsägarens fastighet med syfte att ge råd om naturvårdande skötsel i frivilliga avsättningar. Med rådgivningen som underlag har skogsägaren sedan kunnat söka stödet *Skogens miljövärden* för att utföra åtgärderna. Rådgivningsprojektet har genomförts i egen regi av Skogsstyrelsen. Projektet avslutades under år 2024. Total budget är 36,2 mnkr.

Fortbildning av rådgivare som också genomförts i egen regi av Skogsstyrelsen avslutades 2018. Budget för stödet är drygt 0,5 mnkr.

Tabell 9:5 visar antal deltagare samt totalt utbetalt belopp. Det saknas idag möjlighet att redovisa deltagare per kön.

Tabell 9:5 Stöd för rådgivning LBP 2014–2022

Stöd	Utbetalt mnkr t.o.m. 2024-12-31	Utfall antal deltagare
Rådgivning om Skogens miljövärden – förbättrad miljöhänsyn, mer varierat skogsbruk	35,2	7 190
Fortbildning av rådgivare – förbättrad miljöhänsyn, mer varierat skogsbruk	0,6	45

Stöd för samarbete inom miljö LBP 2014–2022

Syftet med stödet är att stödja samarbeten inom de prioriterade ämnesområdena där den gemensamma nyttan av ett samarbete är stor för samhället, men där incitamentet för en enskild aktör är för litet för att kunna finansiera ett utvecklingsarbete. Företag och organisationer har kunnat söka stöd när Skogsstyrelsen haft en utlysning öppen. Totalt har fem utlysningar publicerats under programperioden 2014-2022. Ansökningar om stöd togs emot till och med år 2021 och efterföljande år har därför arbetet varit att hantera ansökningar om utbetalning och ändring.

I tabell 9:6 redovisas totalt utbetalt belopp under åren 2017–2024 fördelat på landsbygdsprogrammets prioriterade ämnesområden. Total budget är 28,5 mnkr.

Tabell 9:6 Totalt utbetalt belopp 2014-2024, mnkr

Prioriterat område – effekt i skogen	Utbetalt mnkr 2024-12-31
Adaptiv skogsskötsel – mer varierat skogsbruk, förbättrad miljöhänsyn	11,2
Planering och projektering av skogsbilvägar – förbättrad miljöhänsyn	2,0
Viltförvaltning – minskade skogsskador	4,2
Vattenförvaltning – förbättrad miljöhänsyn	0,0
Gränsutmärkning – förbättrad miljöhänsyn	10,6
Summa	28,0

I årsredovisning för år 2023 var denna tabell felaktig eftersom det belopp som angavs inte baserades på den stödprocent som gäller för stödet vilket är 70 procent. Beloppet som angavs utgjorde i stället totalt beviljade stödberättigande utgifter (100 procent). Angivet belopp inkluderade inte heller beslutade återkrav, vissa villkorsavdrag samt administrativ sanktion. Det förekom även felaktiga belopp i underlaget jämfört med belopp i beslut.

Nationella stöd

Stöd till natur- och kulturmiljövårdsåtgärder (Nokås) samt ädellövskogsbruk

Efter att stöd till Nokås och Ädellövsskogsbruk fick ett ökat anslag år 2023 till 54,7 mnkr har Skogsstyrelsen arbetat med marknadsföring och rådgivning för att öka intresset för stöden. Även förbättringsarbete har genomförts med att effektivisera arbetssätt och support. Anslaget nyttjas till både information, rådgivning och ekonomisk ersättning för utförande av åtgärder. Det utökade anslaget var en kompensation för att stöd till naturvårdande skötsel inte längre finns inom GJP (Den gemensamma jordbrukspolitiken).

Tabell 9:7 Nyttjade medel inom anslag 1.2 ap 1

Belopp i tkr	Nokås	Ädellövskogsbruk
Informations-, rådgivnings- och utbildningsinsatser	9 276	6 046
Bidrag enligt förordning (2010:1879)	11 340	23 151
Summa	20 616	29 197

Det ökade intresset har resulterat i fler beviljade ansökningar under 2024 jämfört med 2023. Även anslagsnyttjandet har ökat under 2024 till följd av att fler ansökningar om stöd beviljades 2023 än året innan. Stödet har en eftersläpande effekt på budgetnyttjande på cirka ett år från att ansökan om stöd beviljats. Att hela anslaget inte nyttjats 2024 beror främst på prioritering av andra arbetsuppgifter för personal som arbetat inom stöden med handläggning och beslutsfattande samt att tillräcklig marknadsföring inte gjorts tidigare år. Förstärkning med ytterligare en beslutsfattare gjordes under hösten och arbete pågår för att även stärka handläggningen.

Tabell 9:8 Åtgärdad areal* för Nokås, hektar

Miljövärde (Åtgärdad areal, ha)	2024	2023	2022
Biologisk mångfald	671	196	277
Vattenmiljö	2,7	2	6
Kulturmiljö, samisk/fäbodmiljö och biologiskt kulturarv	75	17	5
Rekreation/friluftsliv/tätortsnära skog	101	38	30
Nedtagning stängsel m m**	229	212	113

* Vissa åtgärder som till exempel åtgärder i vattendrag, byte till valvbågar samt frihugning av kulturlämningar redovisas som linjeelement eller punkter vilket gör att arealen inte syns i redovisningen.

** Åtgärdad areal gällande nedtagning av stängsel avser yta som frigjorts från stängsel.

Efterfrågan av stöd till *Ädellövskogsbruk* har fortsatt kunnat tillgodoses i sin helhet under 2024 trots det stora intresset. Inkomna ansökningar och beviljat stödbelopp har i stort sett varit på samma höga nivåer 2024 som året innan. Efterfrågan på stöd till *Ädellövskogsbruk* förväntas öka även framåt då intresse för stöd till nyanläggning av ädellövskog är stort.

Tabell 9:9 Åtgärdad areal för Ädellövskogsbruk, hektar

Åtgärd (Åtgärdad areal, ha)	2024	2023	2022
Föryngring	94	439	173
Nyanläggning och hjälpplantering	339	326	301
Röjning	1 210	1 413	1 228
Framgallring	28	0	8
Övrig återväxtvård och grärensning	266	145	199
Nedtagning stängsel samt stängselvård*	316	272	281

* Åtgärdad areal gällande nedtagning av stängsel avser yta som frigjorts från stängsel och areal gällande stängselvård avser stängslad areal.

Under 2024 har Skogsstyrelsen startat flera utvecklingsinsatser för att möta behov av en mer effektiv och rättssäker hantering av stöden. Vi har infört ett nytt arbetssätt med nationellt handläggarteam och utvecklat det interna systemstödet för handläggningen.

Handläggningstid och kostnader för handläggning

Trots ett ökat antal ärenden under året har den genomsnittliga handläggningstiden för *Nokås/Ädellövskogsbruk* minskat både vad gäller ansökan om stöd och utbetalning, se tabell 9:10. En delförklaring till de kortade handläggningstiderna är att vi lyckats korta den tid som ärenden väntar på beslut bland annat genom att införa strikt tidsgräns på tre veckor för svar på kompletteringsfrågor. Måttal för handläggning av ansökan om stöd till *Nokås/Ädellövskogsbruk* är 90 dagar. 536 ärenden, vilket motsvarar cirka 64 procent, har en handläggningstid som är kortare eller lika med 90 dagar.

Måttal för handläggning av utbetalningsansökan *Nokås/Ädellövskogsbruk* är 60 dagar. 670 ärenden, vilket motsvarar 88 procent, ligger inom den handläggningstiden.

Målet för handläggningstid av ansökan om stöd inom *Kompetensutveckling* Strategisk plan är att 80 procent av ärendena ska vara handlagda inom 180 dagar. 63 procent av ärendena ligger inom den handläggningstiden. Ett stort antal ansökningar om stöd samt det nedan nämnda höga inflödet av ärenden i Landsbygdsprogrammet är den främsta orsaken till att målet inte nås.

Målet för handläggningstid av utbetalningar inom Strategisk plan är att 80 procent av ärendena är handlagda inom 120 dagar. Inom stöd till *Kompetensutveckling* har ett ärende handlagts och detta inom målet på 120 dagar.

Målet för handläggningstid av utbetalningar inom landsbygdsprogrammet är att 80 procent av ärendena är handlagda inom 120 dagar. För stödet *Skogens miljövärden* låg 81 procent av ärendena inom den tiden. När det gäller stöden *Kompetensutveckling* och *Samarbete* är endast 32 procent inom den tiden. Främsta orsaken till detta är ett högre inflöde av ansökningar om delutbetalning än prognosticerat.

Tabell 9:10a Genomsnittlig handläggningstid, antal dagar

Stöd	2024	2023	2022	Mål
Nokås/Ådellövskogsbruk ansökan om stöd	87	76	94	90 dagar
Nokås/Ådellövskogsbruk ansökan om utbetalning	39	40	62	60 dagar

Tabell 9:10b Andel beslut med handläggningstid inom 180 dagar, procent (Strategiska planen ersätter LBP 2014-2022. Arbetet påbörjades 2023 och beslut från 2024).

Stöd	2024	2023	2022	Mål
Kompetensutveckling, ansökan om stöd (Strategisk plan)	63	0	0	80 % inom 180 dagar

Tabell 9:10c Andel beslut med handläggningstid inom 120 dagar, procent

Stöd	2024	2023	2022	Mål
Kompetensutveckling ansökan om utbetalning (Strategisk plan)	100	0	0	80 % inom 120 dagar
Skogens miljövärden ansökan om utbetalning (LBP)	81	75	66	80 % inom 120 dagar
Samarbete och kompetensutveckling, rådgivning ansökan om utbetalning (LBP)	36	72	69	80 % inom 120 dagar

Handläggningskostnaden för *Nokås* är högre än handläggningskostnaden för stödet till *Ådellövsskogsbruk*. *Nokås* är ett komplext stöd med ett stort antal

stödberättigade åtgärder som dessutom söks i många olika varianter. Detta innebär att många ärenden kompletteras flera gånger och att specialister ofta behöver konsulteras under handläggningen. För att bland annat åtgärda den komplicerade handläggningen av Nokås har Skogsstyrelsen har påbörjat en översyn av stöden till både Nokås och Ädellövskogsbruk för att få mer träffsäkra stöd som ger goda effekter i skogen samt en effektiv handläggning, arbetet beräknas att bli klart under 2026. Inom stödet *Skogens miljövärden* beror den höga kostnaden för handläggningen av utbetalningar bland annat på att många ärenden besiktigas i fält. Den höga andelen besiktningar har bedömts nödvändigt för att inte riskera felaktiga utbetalningar av EU-medel.

Tabell 9:11 Nokås och ädellöv - Antal ärenden och styckkostnad för handläggning 2024

Ansökanstyp*	Antal ärenden	Kostnad per ärende, kr
Nokås ansökan om stöd	374	12 722
Ädellöv ansökan om stöd	466	5 023
Utbetalningar av både Nokås och ädellöv	757	6 217

* Kostnaden för slutbesiktningar redovisas på ansökan om stöd. I kostnaden för utbetalningar ligger även kostnaden för beslutsfattandet av beslut om stöd.

Tabell 9:12 Skogens miljövärden – Antal ärenden och styckkostnad för handläggning 2024

Ansökanstyp	Antal ärenden	Kostnad per ärende, kr
Ansökan om utbetalning	293	14 932

Könsuppdelad statistik

Andelen enskilda skogsägare i Sverige är 38 procent kvinnor och 62 procent män. Av de enskilda skogsägare som sökt och beviljats stöd till *Skogens miljövärden* är 27 procent kvinnor och 73 procent män, se tabell 9:13. För stöd till *Nokås* är motsvarande fördelning på 20 procent kvinnor och 80 procent män, se tabell 9:14, och för stödet till *Ädellövskogsbruk* 18 procent kvinnor och 82 procent män, se tabell 9:15. En genomsnittlig ansökan ligger på ungefär samma belopp oavsett om det är en man eller kvinna som söker stödet.

Män är överrepresenterade som stödmottagare i samtliga stöd. För att få fler kvinnliga skogsägare att söka stöd behöver vi bland annat fortsatt analysera hur vi kommunicerar om stöden, i vilka sammanhang och i vilka kanaler. Vi vet till exempel att vi når större andel kvinnor genom digitala kanaler, se kapitel 6, ”Rådgivning”.

Tabell 9:13 Stödet Skogens miljövärden, fördelning av beslutade utbetalningar, kvinnor, män och övriga

Beviljade utbetalningsansökningar 2024	Andel av det totala antalet ansökningar	Andel utbetalt belopp	Genomsnittligt utbetalt belopp (kr)
Enskilda markägare kvinnor	22%	18%	38 000
Enskilda markägare män	58%	41%	32 000
Övriga	20%	40%	90 000

Tabell 9:14 Nokås – fördelning av beslutade utbetalningar, kvinnor, män och övriga

Beviljade utbetalningsansökningar 2024	Andel av det totala antalet ansökningar	Andel utbetalt belopp	Genomsnittligt utbetalt belopp (kr)
Enskilda markägare kvinnor	16%	12%	30 000
Enskilda markägare män	66%	53%	31 000
Övriga	18%	34%	75 000

Tabell 9:15 Ädellövskogsbruk - fördelning av beslutade utbetalningar, kvinnor, män och övriga

Beviljade utbetalningsansökningar 2024	Andel av det totala antalet ansökningar	Andel utbetalt belopp	Genomsnittligt utbetalt belopp (kr)
Enskilda markägare kvinnor	15%	12%	40 000
Enskilda markägare män	70%	55%	40 000
Övriga	15%	33%	102 000

Återvätningsavtal

Skogsstyrelsen har sedan 2021 ett regeringsuppdrag att genomföra åtgärder för att återväta utdikade våtmarker, med syfte att minska klimatpåverkan och således bidra till effektmålet ”Utvecklat skydd och ökad skötsel av naturvärden”.

Arbetsprocessen består av flera steg, från kommunikationsinsatser, uppsökande verksamhet⁹⁹ och rådgivning, intresseanmälan, utredning till avtalstecknande och därefter dikespluggning. Under året har vi ökat vår verksamhet i nästan alla steg. Inledningsvis har vi fokuserat på att rekrytera, utbilda och introducera medarbetare för att bygga en robust organisation som över tid kan ta sig an en större verksamhetsvolym. Omställningsprocessen och varslet om uppsägningar har dock haft stor påverkan på återvätningsverksamheten då flera återvätningsplanerare var nyanställda på Skogsstyrelsen. Detta har påverkat årets utfall.

Tabell 9:16 Antal inkomna ärenden, antal återvätningsavtal och tecknade hektar återvätningsavtal

	2024	2023	2022
Nya ärenden (intresseanmälningar)	542 st	379 st	325 st
Antal återvätningsavtal	157 st	76 st	60 st
Tecknade areal återvätningsavtal	490 ha	244 ha	178 ha
Dikespluggad areal	176 ha	115 ha	31 ha

⁹⁹ Uppsökande verksamhet innebär att vi med hjälp av GIS-stöd identifierar objekt som kan vara lämpliga för återvätningsavtal. Därefter hör Skogsstyrelsens av sig direkt till markägaren via brev eller telefonsamtal med information om att de kan ha ett lämpligt objekt, vad ett återvätningsavtal innebär samt hur man gör för att intresseanmäla sig

Intresset och kännedomen om återvätning växer bland markägarna och antalet ärenden, avtal och pluggningar har ökat. Vi ser att den uppsökande verksamheten i kombination med information och rådgivning ger god effekt. De över 3 000 brevutskick, 28 rådgivningsträffar med cirka 730 deltagare, flertalet informationsinsatser bland annat via bilagor i Skogseko har lett till 542 nya ärenden. Anledningar till att ett antal ärenden faller bort under utredningsfasen är bland annat att området kan visa sig inte vara lämpligt på grund av påverkan på grannfastighet, Det är också en stor utmaning att hantera de många dikningsföretag¹⁰⁰ som måste upphävas om en återvätning ska kunna genomföras. I dagsläget väljs dessa objekt bort. Vi behöver framöver hitta sätt att få in intresseanmälningar med större träffsäkerhet, så att vi tidigare i processen kan bedöma vad som är lämpligt att gå vidare med.

Vi har under året initierat en utredning för att ta reda på vad som driver respektive hindrar markägare från att teckna återvätningsavtal, samt en översyn av avtalsmodell och ersättningsnivåer. Utredningen kommer även ge förslag på åtgärder som syftar till att sätta mål uppfylls. Resultatet kommer redovisas under 2025.

Under 2024 har vi pluggat 176 hektar, att jämföra med 115 hektar 2023. Det kan ta ett till två år från det att ett avtal tecknas till det att pluggningen genomförs. I de allra flesta fall behöver avverkning ske innan pluggning. Dikespluggningen genomförs av upphandlade entreprenörer. Under 2024 har vi haft utmaningar med att entreprenörerna inte tagit sig an våra objekt, delvis på grund av att vädret gjort det svårt att planera, men också för att våra objekt varit små. Vi ser att det här kommer bli lättare att planera under kommande år då vi har fler objekt inom närliggande områden att plugga.

Tabell 9:17 Förbrukade medel återvätningsuppdraget

	2024
Utbetald ersättning till markägare	9,5 mnkr
Kostnader för dikespluggningsentreprenad	2,5 mnkr
Eget arbete*	48,9 mnkr

* Eget arbete avser utbildning, introduktion, uppsökande verksamhet, rådgivning, utredning framför dator och i fält, ersättningsberäkning, planering, genomförande av pluggning, övergripande utveckling, samordning och förvaltning

Under året har vi betalat ut 9,5 mnkr i ersättning till markägare och 2,5 mnkr för entreprenadkostnad för dikespluggning. De medel Skogsstyrelsen lägger på eget arbete, 48,9 mnkr under 2024, kommer markägaren till godo i och med att hen inte behöver stå för utredning av lämplighet, planering eller praktiskt utförande av pluggning.

Sedan 2021 har 986 hektar avtalats och 322 hektar pluggats. Drygt 60 hektar är B-avtal¹⁰¹ som inte ska pluggas.

¹⁰⁰ Ett dikningsföretag är en samfällighet som bildats för att förbättra markavvattning och vattenavledning. Innan ett område med dikningsföretag kan återvätas behöver dikningsföretaget avvecklas genom en ansökan till mark och miljödomstolen.

¹⁰¹ Markägaren avstår dikesrensning, men Skogsstyrelsen pluggar inte.

Kostnadseffektiviteten skattas genom att samtliga förbrukade medel för åren 2021–2024, plus en skattad kostnad för ännu ej genomförd pluggning, fördelas på den skattade mängden uteblivna utsläpp som återvätningsavtalen leder till. Kostnaden beräknas till i storleksordning 370–410 kronor per ton koldioxidekvivalenter uteblivna utsläpp. Bedömningen är att kostnaden kan sänkas något framgent. Kostnaden är därmed betydligt lägre än den skattade kostnaden för CCS (carbon sequestration and storage) som ligger på 1 000–1 500 kronor per ton.

Tabell 9:18 Årsarbetskrafter, intäkter och kostnader (tkr)

Ekonomiska stöd	2024	2023	2022
Årsarbetskraft, totalt	73	56	26
Årsarbetskraft, män	31	26	9
Årsarbetskraft, kvinnor	42	30	17
Intäkter av anslag 1:2	15 322	12 254	6 690
Intäkter av anslag 1:1 (LBP behörig myndighet)	10 098	10 678	12 603
Intäkter av anslag 1:1 (Övrigt)	17 029	13 287	10 693
Övriga intäkter *)	61 637	37 321	16 507
Kostnader *)	-104 086	-73 540	-46 493
Resultat	0	0	0
Från statsbudgeten för finansiering av bidrag anslag 1:2	34 491	32 919	25 468
Lämnade bidrag	-34 491	-32 919	-25 468

10 Ärendehandläggning och tillsyn

Skogsstyrelsen arbetar med tillsyn enligt skogsvårdslagen, miljöbalken, lagen om virkesmätning, växtskyddslagen och timmerförordningen. Skogsstyrelsen är även behörig myndighet för avskogningsförordningen.

Skogsvårdslagen anger de grundläggande reglerna för skogens skötsel. Särskilda regler finns för avverkning i fjällnära skog och ädellövskog. Miljöbalken syftar till att främja en hållbar utveckling, virkesmätningen ska bidra till en trovärdig och väl fungerande virkesmarknad och timmerförordningen syftar till att motverka handel med olagligt avverkat virke och trävaror från sådant virke inom EU. Skogsstyrelsen handlägger även *FLEGT-licenser*, ett dokument som bekräftar att de träprodukter som importeras till EU kommer från laglig avverkning eller import. I dag gäller licenssystemet enbart för import av timmer och träprodukter från Indonesien. Skogsstyrelsen är även behörig myndighet för förordningen om avskogningsfria produkter. Avskogningsförordningen (EUDR) ska förhindra handel med varor som bidrar till avskogning och skogsförstörelse runt om i världen. Skogsstyrelsens handläggning och tillsyn bidrar till de önskade effekter i skogen som identifierats i Skogsstyrelsens verksamhetsstrategi. Tillsyn riktad mot miljöhänsyn bidrar exempelvis till effekten ”*Förbättrad miljöhänsyn*”. Tillsyn av biotopskyddsområden bidrar till ”*Skydd och ökad skötsel av naturvärden*”.

Handläggning och tillsyn påverkas av pågående rättsutveckling

En snabb rättsutveckling har pågått under flera år och Skogsstyrelsen förändrar och anpassar löpande verksamheten utifrån den. Det har blivit alltmer tydligt att skogsvårdslagen och miljöbalken ställer olika krav på både markägare och myndighet. Eftersom skogsbruksåtgärder ofta berör båda lagstiftningarna blir otydligheten stor.

En anmälan om avverkning enligt skogsvårdslagen gäller också som en anmälan om samråd enligt miljöbalken. En konsekvens av den aktuella rättsutvecklingen är att Skogsstyrelsen för samtliga inkomna anmälningar om avverkning enligt skogsvårdslagen är skyldig att göra en bedömning av åtgärdens påverkan på fridlysta arter utifrån miljöbalken. En annan konsekvens är att myndighetens ställningstagande i ett ärende kan komma att prövas i två olika domstolsslag samtidigt; mark- och miljödomstolarna respektive förvaltningsdomstolen. En underlåtelse att fatta beslut i ett anmälningssärende enligt miljöbalken kan också alltid överklagas till mark- och miljödomstolarna.

För att fullt ut garantera att Skogsstyrelsen fullgör sitt tillsynsansvar enligt både skogsvårdslagen och miljöbalken skulle således vart och ett av de inkomna anmälningssärendena behöva handläggas manuellt som två olika ärenden, samt avslutas med ett aktivt ställningstagande om huruvida den planerade skogsbruksåtgärden är förenlig med lagstiftningen.

I takt med rättsutvecklingen har vi under de senaste åren sett en ökning av antalet överklagade beslut. Samtliga beslut (både formellt fattade beslut och underlåtenhet att fatta beslut) är överklagningsbara till mark- och miljödomstolen och under 2024 skickade Skogsstyrelsen över 368 ärenden till domstol efter att beslut överklagats. Det är nästan fem gånger så många jämfört med 2021 när 76 ärenden skickades över till domstol. När ärendet sedan prövas i domstol återförvisas en övervägande del tillbaka till myndigheten eftersom ärendet inte har utretts i tillräcklig omfattning. De återförvisade ärendena behöver då hanteras med förtur.

Anmälningförfarandet innebär att en anmäld åtgärd får vidtas efter att sex veckor passerat, om myndigheten inte meddelar något annat. Syftet med anmälan var vid införandet att ge Skogsstyrelsen en möjlighet att agera vid risk för lagöverträdelse. Det är också för detta Skogsstyrelsen är organiserad och tilldelas resurser. Skogsstyrelsen lägger nu en allt större del av resurserna på yttranden till domstol i överklagade ärenden samt handläggning av återförvisade ärenden, vilket då tränger undan annan tillsyn.

Under 2024 pågår två olika utredningar som på sikt markant kan komma att påverka Skogsstyrelsens arbete framöver, skogsutredningen och artskyddsutredningen.

Ärendehandläggning

Handläggning av avverkningsärenden

Skogsstyrelsen får kännedom om planerade avverkningar genom de avverkningsanmälningar och ansökningar om avverkningstillstånd som skickas in till myndigheten. Under 2024 inkom 58 915 anmälningar och ansökningar om föryngringsavverkning. Se tabell 10:1.

Med hjälp av ett digitalt urval prioriteras ett antal av anmälningarna ut för manuell handläggning. Skogsstyrelsens behovsutredning och tillsynsplan används som grund för att styra urvalet med syftet att prioritera de ärenden som har störst behov av tillsyn utifrån tillgängliga resurser. Det digitala urvalet infördes 2021 med ambitionen att över tid utvecklas och fortlöpande förbättras för att ytterligare effektivisera verksamheten. Under de senaste åren har analysen i hög grad istället styrts av rättsutvecklingen kring fridlysta arter och andelen ärenden som valts ut för manuell handläggning har inte kunnat minskas i den utsträckning som det var tänkt. Under 2024 var det digitala urvalsverktyget uppe för prövning i ett enskilt ärende i Mark- och miljööverdomstolen. Prövningen handlade bland annat om ifall det digitala urvalet kunde anses som ett beslut från myndighetens sida. Domen var tydlig med att det digitala urvalet inte är att se som ett beslut eftersom sex veckor inte passerat när den genomförs. Under 2024 prioriterade urvalet 55 procent av anmälningarna till manuell handläggning. Vi behöver fortsätta utveckla urvalet för att få fram ett så kvalitativt bra urval som möjligt.

Tabell 10:1 Antal anmälningar och ansökningar om föryngringsavverkning

Resultat	2024	2023	2022
Anmälningar och ansökningar om föryngringsavverkning	58 915	61 968	59 634

Handläggning av ansökningar om avverkning i fjällnära skog

Under 2024 kom 281 ansökningar om avverkning i fjällnära skog in till Skogsstyrelsen. Den sammanlagda arealen av de inkomna ansökningarna var strax över 9 000 hektar. Arealen ansökningar i fjällnära skog har kraftigt varierat under de senaste åren. Se tabell 10:2.

Under 2024 fattades beslut i 202 ärenden avseende totalt drygt 11 000 hektar. För lite mer än 700 hektar av dessa beslutades om tillstånd till avverkning, och för cirka 10 500 hektar beslutades om avslag för avverkning. Vi fattade alltså beslut för en större areal under 2024 än den areal som vi fick in ansökningar om avverkning för 2024. Vi har fortsatt en kö av ärenden från tidigare år, men genom 2024 års arbete har arealen fjällnära ansökningar som ännu inte handlagts minskat något.

Begränsningarna och avslagen har ofta sin grund i att avverkningen är oförenlig med intressen som är av väsentlig betydelse för naturvärden eller kulturmiljövården.

Tabell 10:2 Antal och areal ansökningar i fjällnära skog

Ansökningar i fjällnära	Antal	Areal
2018	299	3 623
2019	273	3 300
2020	373	14 451
2021	521	13 390
2022	229	5 990
2023	273	14 062
2024	281	9 154

Handläggningstider och kostnader för handläggning

I dagsläget har vi inte möjlighet att särskilja nedlagd tid för externa synpunkter samt tillfällen när tillsyn begärs, från hanteringen av anmälningsärenden. Kostnader för handläggning av anmälan om avverkning enligt skogsvårdslagen och anmälan om samråd enligt miljöbalken inkluderar därför även hanteringen av dessa ärendetyper. Av anmälningarna om avverkning utreds endast en mindre andel av ärendena manuellt, men den uträknade kostnaden per anmälningsärende inbegriper även ärenden som inte utreds manuellt, eftersom inte heller dessa går att särskilja från varandra. Under åren 2021 till 2024 har kostnaden legat på mellan 400 och 650 kronor per ärende. Den minskade kostnaden per ärende under 2024 beror till större delen på att de resurser myndigheten har kunnat lägga på tillsyn har minskat. Se tabell 10:3.

För ansökningar om avverkning i fjällnära skog och ädellövskog krävs ett beslut från Skogsstyrelsen innan avverkning får påbörjas. Det innebär att samtliga av dessa ärenden handläggs och utreds manuellt. Ofta är också handläggningstiden lång, exempelvis på grund av att fältbesök behöver göras under snöfria förhållanden. En ansökan som kommer in under hösten ett år blir därför ofta inte beslutad förrän året efter. Vid årsskiftet 2024/2025 fanns 91 ansökningar i fjällnära skog som inkommit före första januari 2024 och som ännu inte handlagts

färdigt. Under flera år har också arealen ansökningar i fjällnära varit så hög att en kö av ärenden bildats. Denna kö har vi under 2024 börjat arbeta av. På grund av långa handläggningstider och köbildningen är det svårt att ta fram en helt korrekt siffra på handläggningskostnaden per ärende och en uppskattning görs därför utifrån hur många beslut som fattats under året¹⁰².

Kostnaden för handläggning av ansökningar i fjällnära skog och i ädellövskog är betydligt högre än för anmälan om avverkning. Anledningen till den högre kostnaden är att vid en ansökan om avverkning i de skogstyperna behöver samtliga enskilda ärenden utredas innan vart och ett av ärendena avslutas med ett beslut. I fjällnära skog är dessutom arealen per ärende ibland mycket stor. När ärendena är stora till arealen och utredningen, exempelvis med fältbesök och markering i fält, blir mer omfattande, blir också kostnaden per ärende högre. Se tabell 10:3.

Tabell 10:3 Kostnad per ärende i handläggning (kronor) beräknat på total kostnad samt antalet anmälningar respektive antalet fattade beslut

	2024	2023	2022
Kostnad per anmälan om avverkning och anmälan om samråd (kr)	416	568	648
Kostnad per ansökan om avverkning (kr)	17 193	17 442	17 694

E-tjänster för skogliga ärenden

Skogsstyrelsen förvaltar två digitala tjänster för skogliga ärenden. *Skogsärenden för företag*, som riktar sig till företag med egna planeringssystem, och *Mina Sidor* (läs mer i kapitel 6, ”Rådgivning”), som riktar sig till enskilda skogsägare och mindre företag.

Den digitala tjänsten *Skogsärenden för företag* erbjuder en lösning där alla skogsärenden lämnas till ett API – Nemus. Nemus lämnar sedan över ärendet till rätt myndighet. I dagsläget är det enbart länsstyrelserna som förutom Skogsstyrelsen är kopplade till *Skogsärenden för företag*. Via e-tjänsten finns möjlighet att lämna in avverknings-, samråds- och stödärenden till Skogsstyrelsen. Det är också möjligt att göra en intresseanmälan om skydd av skog till Skogsstyrelsen. Till länsstyrelserna kan fornlämnings- och markavvattningsärenden lämnas in. I *Mina Sidor* finns möjlighet att fylla i formulär för att skicka in skogsärenden. Dessa skickas sedan till tjänsten *Skogsärenden för företag*.

13 planeringssystem är anslutna till *Skogsärenden för företag*, varav *Mina Sidor* är ett av dessa. 2024 använde ungefär 90 företag e-tjänsten och 71 978 ärenden kom in till myndigheterna via tjänsten. Av ärendena som kom in gick 69 543 stycken till Skogsstyrelsen och 2 435 till länsstyrelserna. Andelen avverkningsanmälningar och ansökningar om avverkningstillstånd som kommit in via e-tjänsten under året var 87 procent, en ökning jämfört med förra året då

¹⁰² I tidigare årsredovisningar har kostnaden för ansökningsärenden utgått från antalet inkomna ansökningar under innevarande år. I årets redovisning beräknas istället kostnaden på antalet fattade beslut. Ändringen är gjord då antalet beslut bättre speglar genomfört arbete än antalet inkomna ansökningar.

andelen ärenden inkomna digitalt var 85 procent. Skogsstyrelsens mål är att 99 procent av dessa ärenden senast år 2025 ska komma in digitalt. I dagsläget ser det inte ut som att målet kommer att nås. Skogsstyrelsen har löpande kontakt med skogsföretag som är eller kan tänkas bli användare av våra digitala tjänster. E-tjänsterna minskar de administrativa kostnaderna för både företaget som skickar in ärendet och för Skogsstyrelsen, jämfört med manuell hantering.

Skogsstyrelsen arbetar också kontinuerligt med utveckling av de digitala tjänsterna. Från och med september 2024 sker kommunikation mellan myndighet och anmälare via *Skogsärenden för företag*, då det gäller Skogsstyrelsens ärenden. Detta innebär en säkrare hantering av ärendena och minskar kommunikationsbrister.

Tillsyn

Samlad tillsynsplan

Skogsstyrelsen upprättar årligen en samlad tillsynsplan som omfattar myndighetens alla tillsynsområden:

- objekt tillsyn enligt skogsvårdslagen, miljöbalken och växtskyddslagen
- systemtillsyn enligt miljöbalken
- tillsyn enligt lagen om virkesmätning
- kontroller enligt timmerförordningen samt
- tillsyn över produktion av och handel med skogsodlingsmaterial.

Att ha en tillsynsplan är ett krav i förordningen (2016:349) om Skogsstyrelsens planering, uppföljning och utvärdering av tillsyn. I tillsynsplanen beskrivs prioriteringar, tillsynsinsatser för året, resursåtgång samt uppföljning och utvärdering av tillsynsverksamheten. Tillsynsplanen bedöms bidra till ökad enhetlighet samt ökad transparens och tydlighet kring Skogsstyrelsens tillsyn. Planen grundas på en behovsutredning.

Inom objektstillsynen i skogsvårdslagen, miljöbalken och växtskyddslagen har urvalet för manuell handläggning styrts av tillsynsplanen. Urvalet för manuell handläggning har under 2024 riktats mot hänsyn till naturmiljön, mark och vatten, fridlysta arter och till rennäringens intressen. Inom några av de områden där det enligt behovsutredningen bedömts vara ett stort behov av tillsyn har miniminivåer för verksamheten tagits fram. För vissa aktiviteter finns även preciseringar kring vad som alltid ska göras, alternativt i möjligaste mån utifrån resurstillgång göras, exempelvis anmälan om misstanke om brott. Prioriterade områden inom objektstillsynen som preciserats med miniminivåer under 2024 var

- beslut om hänsyn till rennäringens intressen
- tillsyn av biotopskyddsområden
- avsyningar av beslut (uppdelade i två miniminivåer).

I dagsläget har två av de tre utpekade miniminivåerna i tillsynsplanen uppnåtts. Skogsstyrelsen har en ambition att arbeta mer aktivt med rennäringens frågor, men har inte uppnått miniminivån på minst 15 beslut. Skogsstyrelsen fattade, under 2024, enbart totalt sju beslut enligt 31§ skogsvårdslagen i det område som berörs av rennäringens intressen. Se tabell 10:4. En förklaring till det låga antalet beslut

om hänsyn till rennäringens intressen är att resurser krävs för hanteringen av begäran om tillsyn, överklagade ärenden samt återförvisade ärenden. Därtill har även resurser behövt användas till anmälningsärenden med behov av exempelvis tillsyn utifrån naturvärden eller arter, men där det inte varit aktuellt att besluta om hänsyn till rennäringens intressen.

Förutom miniminivåerna följs även andra utpekade aktiviteter i tillsynsplanen och utifrån dessa görs en kvalitativ bedömning av Skogsstyrelsens tillsyn. Slutsatserna utifrån den kvalitativa bedömningen för 2024 är att verksamheten är hårt pressad med minskade resurser och nedprioritering samtidigt som ärendeinflödet ligger på en fortsatt hög nivå. En stor del av resurserna går till att hantera externa synpunkter, överklagade ärenden och återförvisade ärenden. På det sättet är tillsynen till stor del reaktiv och möjligheterna att initiera tillsyn i bland annat avverkningsanmälningar som är prioriterade i behovsutredningen utifrån en riskbedömning är mindre än önskvärt, även om de avverkningsanmälningar som utreds manuellt nu utreds mer allsidigt än tidigare. När det gäller urvalet för manuell handläggning behöver utvecklingen fortsätta för att öka kvalitén i urvalet och bättre fånga livsmiljöer, skyddszoner och kulturmiljöer. I tillsynsplanen ingår även systemtillsynen enligt miljöbalken, kontroller enligt timmerförordningen, tillsyn enligt lagen om virkesmätning samt tillsynen av verksamhetsutövare som producerar eller levererar skogsodlingsmaterial. När det gäller dessa tillsynsområden har resurser behövt omfördelas till arbetet med avskogningsförordningen, till utveckling av systemtillsyn och till övergripande arbete inom produktion och saluföring av skogsodlingsmaterial. Färre kontroller än planerat har därför kunnat genomföras. Av de 53 kontroller som planerades i tillsynsplanen har 28 genomförts. Inom arbetet med timmerförordningen var de kontroller som gjordes uppföljningar av tidigare förelägganden. Några sådana ärenden var fortfarande pågående vid utgången av 2024. Även inom systemtillsynen var flera ärenden fortfarande pågående vid årsskiftet. Där har utfallet av kontrollerna varierat, men relativt ofta har de resulterat i att mindre justeringar har behövt göras i verksamhetsutövarnas system för egenkontroll.

Objektstillsynen enligt skogsvårdslagen, miljöbalken och växtskyddslagen

Vid en anmälan om avverkning utreds om den planerade avverkningen kan innebära risk för lagöverträdelse, exempelvis bristande miljöhänsyn. Utredningen sker allsidigt, utifrån ett beskrivet arbetssätt, och i en omfattning som utgår från det enskilda ärendets beskaffenhet. En anmälan om avverkning räknas även som en anmälan om samråd.

Tabell 10:4 Tillsyn enligt skogsvårdslagen och miljöbalken

	2024	2023	2022
Antal förelägganden om skogsvård	5	14	22
Antal förelägganden och förbud miljöhänsyn 30 § skogsvårdslagen	202	257	245
Antal föreläggande och förbud 31 § skogsvårdslagen	7	11	22
Antal föreläggande och förbud enligt miljöbalken	543	708	627
Anmälan om misstanke om brott	32	46	45

Under 2024 har antalet beslut om hänsyn minskat, mycket beroende på att resurser behövt flyttas till hantering av överklagade ärenden och återförvisade ärenden samt hantering av externa synpunkter och begäran om tillsyn. Samtidigt har resurserna som kunnat nyttjas till tillsyn totalt sett minskat 2024 jämfört med tidigare år, vilket också är en del i orsaken till det minskade antalet beslut om hänsyn. Se tabell 10:4.

Under 2024 fattades 745 förbud och förelägganden om miljöhänsyn. 202 av besluten fattades med stöd av skogsvårdslagen och 543 beslut med stöd av miljöbalken. Se tabell 10:4. Besluten kategoriseras i statistiken antingen som ett beslut enligt skogsvårdslagen eller ett beslut enligt miljöbalken, men ibland finns krav enligt bägge lagstiftningarna i ett och samma beslut. Antalet beslut med krav enligt miljöbalken respektive skogsvårdslagen är därför något högre än vad statistiken visar. Samtliga beslut som fattats med stöd av miljöbalken rörde artskydd. Under 2024 var det 543 beslut. Se tabell 10:4.

Som en del i anpassningarna till den pågående rättsutvecklingen fortsätter vi arbeta med åtaganden efter regeringsuppdraget artskydd i skogen. Under 2024 har vi även reviderat de myndighetsgemensamma riktlinjerna när det gäller länsstyrelsernas dispenshantering efter en tolkning av ett antal domar från Mark- och miljööverdomstolen. Domarna innebar inga förändringar i Skogsstyrelsens handläggning av ärenden med fridlysta arter.

Utöver samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken hanterar Skogsstyrelsen även avverkningar i eller i närheten av *Natura 2000*-områden. När en anmälan om en åtgärd kommer in till Skogsstyrelsen i närheten av ett *Natura 2000*-område sker ett automatiskt utskick till markägaren med information om regelverket. Under 2024 har närmare 3 600 sådana automatiska utskick gjorts. Därefter behöver markägaren ansöka om tillstånd hos länsstyrelsen för åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett *Natura 2000*-område, då länsstyrelsen är tillståndsmyndighet. Skogsstyrelsen har sedan tillsynsansvaret för åtgärder som utförts inom eller i närheten av *Natura 2000*-områden. Nuvarande arbetsätt har använts i några år nu och för att lära av erfarenheterna och kunna göra ytterligare förbättringar pågår nu en översyn av myndighetens arbete utifrån *Natura 2000*-bestämmelserna.

Systemtillsyn enligt miljöbalken

I arbetet med systemtillsyn enligt miljöbalken har Skogsstyrelsen under 2024 haft stort fokus på att utveckla arbetssätten och skapa förutsättningar för att på sikt öka systemtillsynens omfattning. Till exempel har kontrollerna kompletterats med fältbesök i skogen. Arbetet har även utökats med fler informationsaktiviteter såväl externt som internt. Bakgrunden är de senaste årens rättsutveckling och den stora ökningen av ärenden som hanteras inom ramen för miljöbalken totalt sett inom myndigheten. Ett mål med utvecklingsarbetet är att en större andel av den totala tid som Skogsstyrelsen lägger på tillsyn ska kunna användas för tillsyn av verksamhetsutövarnas egenkontroll enligt miljöbalken. Myndighetens bedömning är att genom systemtillsyn ökar effektiviteten i verksamheten och nyttan per skattekrona ökar.

Tillsyn enligt timmerförordningen

Under 2024 har nio kontroller genomförts vilket är en markant minskning jämfört med vad som var planerat. Anledningen är att resurser flyttats om till arbetet med införande av avskogningsförordningen.

Arbete med förordningen om avskogningsfria produkter

Den 29 juni 2023 trädde avskogningsförordningen i kraft och skulle ha börjat tillämpas från och med den 30 december 2024. EU-kommissionen har dock beslutat att tillämpningen skjuts fram ett år. Det innebär att den inte kommer att börja tillämpas förrän den 30 december 2025.

Under året har ett införandeprojekt pågått. Skogsstyrelsen har framför allt arbetat med kommunikation med aktörer och samverkan med andra myndigheter i Sverige samt med EU-kommissionen och andra medlemsstater. Skogsstyrelsen fick i maj ett regeringsuppdrag om att inrätta en arbetsgrupp tillsammans med Jordbruksverket och Livsmedelsverket för tillämpningen av avskogningsförordningen. Arbetsgruppen har under året haft två möten. Kommunikationen till aktörer har bland annat bestått i deltagande i webinarier och möten som har ordnats av framför allt branschorganisationer och handelskamrarna. Skogsstyrelsen har också ordnat tre webinarier och gjort utskick till virkesköpande företag, exportörer och importörer om de nya reglerna. Under hösten har Skogsstyrelsen haft flera digitala frågestunder som har riktat sig till berörda företag, med ungefär 100 deltagare per gång. I den särskilda mejllådan för avskogningsförordningen hanteras ungefär 50 frågor i veckan från företag som berörs av förordningen. Sidorna om avskogningsförordningen på Skogsstyrelsens webbplats har uppdaterats kontinuerligt under året och har haft många besökare.

Tillsyn av produktion och saluföring av skogsodlingsmaterial enligt skogsvårdslagen

Ett nytt handläggarsystem har utvecklats och driftsatts under året. Arbetet med tillsyn och kontroll har till största delen handlat om att kontrollera skogsodlingsmaterialets spårbarhet inom Sverige och i handeln mellan EU-medlemsstater. Den riskbaserade objektstillsynen har legat på en låg nivå. Skogsstyrelsen har bistått Regeringskansliet i arbetet med förslaget till ny EU-förordning om skogsodlingsmaterial.

Skogsstyrelsen representerar Sverige i OECD:s skogsschema och i Kommissionens expertgrupp för skogsodlingsmaterial. Se mer i kapitel 5, ”Policyutveckling”.

Tillsyn enligt virkesmätninglagen

Virkesmätninglagen omfattar mätning av skogsbränsle, timmer och massaved. Det finns även regler om egenkontroll, som innebär att ett mätande företag systematiskt och ändamålsenligt ska kontrollera noggrannheten hos mätredskap och mätresultat. Företag som utför virkesmätning ska anmäla sig till Skogsstyrelsen och lämna uppgifter om verksamheten. Under 2024 anmälde 102 företag att de mäter virke i första affärsled. Tillsynen har främst inriktats mot mätmetoder som används vid mätning av primärt skogsbränsle. Under året genomfördes 10 tillsynsbesök.

Tabell 10:5 Årsarbetskrafter, intäkter och kostnader (tkr)

Ärendehandläggning och tillsyn	2024	2023	2022
Årsarbetskraft, totalt ¹⁾	91	103	124
Årsarbetskraft, män ¹⁾	51	62	76
Årsarbetskraft, kvinnor ¹⁾	40	41	48
Intäkter av anslag 1:1	111 423	118 350	141 335
Övriga intäkter ¹⁾	1 669	1 900	1 520
Kostnader ¹⁾	-113 089	-120 182	-142 893
Resultat ¹⁾	4	68	-38

¹⁾ Här ingår offentligrättslig verksamhet

11 Statistik och datainsamling

Skogsstyrelsen producerar officiell statistik och annan statistik inom myndighetens ansvarsområde. Statistiken som ska vara värderingsfri och objektiv används vid uppföljningar av de skogspolitiska målen och miljömålen samt som planerings- och beslutsunderlag för skogssektorn.

Officiell statistik

Den officiella statistiken regleras genom lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken och i föreskrifter från Statistiska centralbyrån (SCB). Skogsstyrelsen ansvarar för tre statistikområden:

- produktion i skogsbruket
- sysselsättning i skogsbruket
- miljö och sociala frågor i skogsbruket

Dessa tre områden omfattar tillsammans 14 statistikprodukter där metoden för att samla in data antingen är via register, enkäter eller inventeringar i fält. Under 2024 har 14 statistikprodukter levererats¹⁰³. Den officiella statistiken publiceras enligt en plan där statistik över avverkningsanmälningar presenteras varje månad medan andra, till exempel statistik över sysselsättning och återväxternas kvalitet, presenteras en gång per år.

Register

Insamling av statistik och data som sker via register är en kostnadseffektiv metod där Skogsstyrelsen i flera fall köper data eller samarbetar med andra parter, bland annat Statistikmyndigheten SCB, Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), SkogForsk och Biometria. Datat bearbetas och publiceras därefter enligt publiceringsplanen. Exempel på produkter där Skogsstyrelsen köper eller samverkar kring insamling av registerdata är fastighets- och ägarstrukturer i skogsbruket, sysselsättning i skogsbruket, rundvirkespriser och lagerstatistik. Statistik över avverkningsanmälningar och beslutade biotopskydd och naturvårdsavtal tar Skogsstyrelsen fram ur det egna handläggarsstödet.

Jämställdhet i skogen

Skogsstyrelsen har fortsatt arbetet med att publicera jämställdhetsstatistik. Totalt fanns närmare 303 000 skogsägare boende i Sverige under 2023 varav 61 procent män och 39 procent kvinnor. Fördelningen är relativt oförändrad sedan 1999.

Könsfördelningen är jämnast i Stockholms län där 44 procent av ägarna är kvinnor. Därefter kommer Uppsala, Södermanlands, Gotlands, Västernorrlands, Skåne och Värmlands län där 40 procent av skogsägarna är kvinnor. Lägst andel skogsägande kvinnor finns i Norrbottens län med 35 procent. Siffrorna avser år 2023.

¹⁰³ www.skogsstyrelsen.se/statistik/

Skogsstyrelsen har i samarbete med SCB, SLU och Naturvårdsverket under 2024 fortsatt producera en sammanhållen årlig statistik för fyra former av skogsmark: formellt skyddad skogsmark, frivilliga avsättningar, hänsynsytor vid föryngringsavverkning och improduktiv skogsmark. Redovisningen är en följd av ett regeringsuppdrag som pågick under 2018 och 2019.

Den senaste statistiken som avser 2023 publicerades av SCB i juni 2024. Under 2023 har det tillkommit 79 100 hektar formellt skyddad skogsmark. Under samma period har arealen frivilliga avsättningar minskat med 22 200 hektar. Förändringarna beror delvis på en överenskommelse mellan Naturvårdsverket och Sveaskog om bildande av nya formellt skyddade områden av tidigare frivilliga avsättningar.

Under 2024 ändrades statistikprodukten om biotopskydd och naturvårdsavtal till att även publicera statistik om intrångsersättning till följd av nekad avverkning i fjällnära områden. Statistikprodukten ändrade därför namn till Skogsstyrelsens skydd och ersättningar och ambitionen är att fortsätta publicera mer av Skogsstyrelsens olika ersättningsformer under 2025.

Enkäter

Skogsstyrelsen samlar årligen in statistik via ett antal enkätundersökningar till privata skogsägare och skogsbruket, bland annat data om levererade skogsplantor, areal hyggesfritt skogsbruk per ägarklass och frivilliga avsättningar och certifierad areal.

Åtgärder i skogsbruket

Åtgärder i skogsbruket är den största enkätundersökningen. Den går årligen ut till 2 500 slumpmässigt valda mindre skogsägare, det vill säga skogsägare som äger mindre än 5 000 hektar, och till de 120 största skogsägarna i landet. Resultaten visade på en fortsatt mycket låg nivå av skogsgödsling, dock något högre än bottenåret 2022 då nivån var den lägsta sedan 1960-talet. Orsaken till den kraftiga minskningen 2022 var prishöjningar som var en effekt av kriget i Ukraina. Undersökningen visade även att övriga återväxtåtgärder överlag har minskat under 2023 från en mycket hög nivå, tillsammans med vad som kan vara en liten ökning av arealen för hyggesfritt skogsbruk, men ökningen är inte statistiskt signifikant jämfört med 2022.

Askåterföring

En nyhet är att askåterföring nu ingår i åtgärdsundersökningen. Resultaten avser areal och total mängd aska i ton torrsubstans som spridits årsvis från 2009 till och med 2023. Resultaten visar att askåterföring under 2023 genomfördes på nära 14 000 hektar och 44 600 ton aska (torrsubstans) spreds.

Inventeringar

Att samla in statistik via inventeringar är en förhållandevis dyr och tidskrävande metod som ställer höga krav på verksamheten. Det krävs personal med rätt utbildning som ska ha möjlighet att genomföra arbetet under det tidsintervall som är avsatt för respektive inventering.

Skogsstyrelsen genomför årligen tre större inventeringar vars syfte är att framställa officiell statistik:

- miljöhänsyn vid föryngringsavverkning
- kulturmiljöhänsyn vid föryngringsavverkning och
- återväxternas kvalitet.

Tillsammans omfattar de tre inventeringarna cirka 1500 objekt spridda över hela landet.

Miljöhänsyn vid föryngringsavverkning

Vid 2024 års uppföljning inventerades 608 objekt. Utöver detta har 53 kontrollobjekt inventerats. Kontrollinventeringarna utgörs av ett stickprov på cirka 10 procent av de ordinarie inventeringsobjekten. Uppföljningen har resulterat i stabila värden de senaste åren med avseende på kantzonerna. Detta tyder på en god metodik och en inventering av hög kvalitet.

Kulturmiljöhänsyn vid föryngringsavverkning

Skogsstyrelsen har under de senaste fem åren inventerat 688 fornlämningsområden. Inventeringen visar att det finns skador från skogsbruk i 38 procent av fallen, det vill säga vid avverkningar och återväxtåtgärder där länsstyrelsernas beslut inte har följts.

Skogsstyrelsen inventerar även skador på själva lämningen. De senaste årens inventeringar visar att var tionde lämning, som till exempel fångstgropar eller tjärdalar, har skador. Totalt inventeras 500 objekt årligen. Se vidare kapitel 3, ”Tillståndet i skogen”.

Återväxternas kvalitet

2024 års uppföljning av återväxternas kvalitet visar att andelen godkända föryngringar ligger på 81 procent av arealen. Se vidare kapitel 3, ”Tillståndet i skogen”. Sammanlagt inventerades 432 objekt inom återväxtuppföljningen.

Övrig statistik, datainsamling och förvaltning

Utöver den officiella statistiken publicerar Skogsstyrelsen även annan statistik och data. Vi arbetar även kontinuerligt med utveckling av nya statistikprodukter utifrån användarnas behov samt förvaltar nyckelbiotopsregistret.

Övrig statistik och datainsamling

Viltskador från hjortdjur

Skogsstyrelsen har publicerat den årliga uppföljningen om skador av älgbetning (Äbin). De löpande aktiviteterna och samarbetet med Skogforsk och Äbin ekonomisk förening har fungerat bra. Fokus 2024 har legat på att förbättra presentationen av resultaten för att redovisa felmarginalen på ett tydligare sätt. Vi har även producerat förklarande filmer för att öka förståelsen och förtroendet för resultaten från inventeringen.

Utveckling av statistiken

Rundvirkespriser

Sedan några år tillbaka arbetar vi med att förbättra statistiken om rundvirkespriser. Syftet är att göra statistiken mer heltäckande samt utveckla kvaliteten och kvalitetsbeskrivningen. Under 2024 har vi tagit fram förslag till föreskrift gällande uppgiftslämnande för rundvirkespriser och remitterat denna. Planen är att föreskrifterna kan beslutas under 2025 samt att en ny enkät om rundvirkespriser då kommer att skickas ut.

Kulturlämningar i tätortsnära skogar

Under 2023 publicerade Skogsstyrelsen för första gången statistik över tätortsnära skogar. I år har statistiken uppdaterats och vidareutvecklats för att även inkludera information om kulturlämningar. Exempel på sådana lämningar är gravar, röjningsrösen, torplämningar och fåbodar.

Statistiken bygger på kända lämningar som är registrerade i både Riksantikvarieämbetets databas och Skogsstyrelsens databas "Skog & Historia". Resultaten visar bland annat att antalet kulturlämningar per 1 000 hektar skogsmark minskar med ökande avstånd från en tätort. Detta kan sannolikt förklaras av att det historiskt sett funnits fler lämningar i områden där människor bott, samt att områdena kring tätorterna är bättre inventerade.

Utveckling av nya former av datainsamling

Skattning av stormfälld skog och skador av granbarkborre

Skogsstyrelsen har fortsatt arbetet med att ta fram nya inventeringsmetoder för att snabbt kunna ta fram tillförlitliga data vid skattning av stormfälld skog samt skador av granbarkborrar. Utvecklingsarbetet har skett i samverkan med SLU.

Artinventering

SLU och Skogsstyrelsen har under 2024 genomfört den första delen i ett utvecklingsprojekt med syfte att utveckla en effektiv och flexibel artövervakning baserad på stickprov från hela skogslandskapet. Syftet med artövervakning är att långsiktigt förbättra den objektiva informationen om hur den biologiska mångfalden förändras över tid i olika typer av skog. Det möjliggör en bättre utvärdering av hur skogsbruk och naturvårdsåtgärder påverkar den biologiska mångfalden i skog och kan användas för att leva upp till ökade rapporteringskrav från internationella åtaganden. Ansatsen är att samordna artinventeringen med Riksskogstaxeringens redan pågående datainsamling om skogarnas tillstånd och förändring.

Förvaltning av nyckelbiotopsregistret

Skogsstyrelsen förfogar över en databas med alla nyckelbiotoper och objekt med naturvärden som har registrerats av myndigheten sedan början av 1990-talet fram till den 21 december 2021 då inventeringen upphörde som verksamhet. Databasen innehåller information om cirka 115 000 aktiva nyckelbiotoper och objekt med naturvärden. I en dom från Högsta förvaltningsdomstolen i januari 2024 framgick att Skogsstyrelsens registrering av en nyckelbiotop inte anses utgöra ett beslut som går att överklaga. Efter domen från Högsta förvaltningsdomstolen har

Skogsstyrelsen slutat att avregistrera nyckelbiotoper eller objekt med naturvärden och kommer inte att ta bort dem från karttjänster om skogsägare begär det. Skogsstyrelsen kommer vid begäran av markägare och i den löpande verksamheten fortsatt ompröva nyckelbiotoper och objekt med naturvärden.

Tabell 11:1 Årsarbetskrafter, intäkter och kostnader Inventering (tkr)

Inventering	2024	2023	2022
Årsarbetskraft, totalt	23	23	24
Årsarbetskraft, män	14	13	14
Årsarbetskraft, kvinnor	9	10	10
Intäkter av anslag 1:1	33 817	34 343	42 125
Övriga intäkter	385	265	139
Kostnader	-34 202	-34 608	-42 264
Resultat	0	0	0

Tabell 11:2 Årsarbetskrafter, intäkter och kostnader Statistik (tkr)

Statistik	2024	2023	2022
Årsarbetskraft, totalt	5	5	5
Årsarbetskraft, män	3	3	3
Årsarbetskraft, kvinnor	2	2	2
Intäkter av anslag 1:1	8 139	7 480	7 964
Övriga intäkter	64	56	28
Kostnader	-8 203	-7 536	-7 992
Resultat	0	0	0

12 Geodataförsörjning

Geodata beskriver det som har ett geografiskt läge, till exempel fastigheter, vägar, satellitbilder eller fornlämningar. Tillgång till landstäckande geodata som beskriver skogen är viktigt såväl för Skogsstyrelsen som för övriga skogssektorn i arbetet med att nå de skogspolitiska målen och miljömålen.

Skogsstyrelsen är både användare av och en stor producent av geodata. Regeringsuppdragen att utveckla och uppdatera skogliga grunddata med hjälp av laserskanning och utvecklingen av digitala kunskapsunderlag om skogens natur- och kulturmiljövärden är exempel på detta.

Geodata som stöd i verksamheten

Geodata utgör viktiga kunskaps- och faktaunderlag både i Skogsstyrelsens handläggningssystem och i övrig verksamhet. Genom det så kallade fältstödet, kartprogram i mobil eller platta, blir Skogsstyrelsens arbete i fält effektivare och uppföljningen underlättas. Förflyttningen mot att i allt större utsträckning nyttja standardprogramvara som anpassas har fortsatt. Exempel på nya stöd är fältstöd till naturvärdesinventering enligt svensk standard (NVI) och en karta med flödeslinjer och flödesackumulation som stöd vid arbete kring vattenfrågor i skogen.

Externa tjänster

Skogsstyrelsen tillhandahåller e-tjänster med geodata för externa användare. Dessa geodata finns tillgängliga både i webbapplikationer och för att ladda ner till egna geografiska informationssystem (GIS). Det ger skogssektorn god tillgång till digital information för planering och beslut och bidrar till både ökad skogsproduktion och effektivare miljöhänsyn inom skogsbruket. Andra stora användare är myndigheter som har behov av skogliga data i sin verksamhet.

Allt fler nyttjar Skogsstyrelsens data i sina egna system. De större skogsföretagen och myndigheterna har gjort det länge, men nu ökar användningen också hos bland annat kommuner, energiföretag och konsulter inom olika areella näringar. Detta sker såväl genom att ladda ner data som genom anrop, att ställa frågor till våra servrar, för att nyttja våra karttjänster direkt i egna system. Under 2024 har antalet anrop mot bildtjänster ökat något (6 procent) jämfört med föregående år. Det totala antalet anrop mot våra bildtjänster är nu drygt 34 miljoner. Antalet anrop om data om trädhöjd från den nya laserskanningen ökade till drygt 800 000, vilket motsvarar en ökning med 28 procent jämfört med 2023. Det beror troligen på att större områden nu finns skannade.

Att vara stor producent av geodata ställer ökade krav på en robust informationshantering. Vi har under 2024 fortsatt arbetet med att åtgärda bristerna i vår informationshantering. Arbetet har främst handlat om att:

- Öka vår förmåga till hög interoperabilitet¹⁰⁴. Utvecklingen inom digitaliseringsområdet gör att Skogsstyrelsen behöver uppnå en hög interoperabilitet för att möta sektorns, det svenska samhällets och EU:s krav och förväntningar på vår verksamhet.
- Flytta fokus från att endast tillhandahålla geodata till målgruppernas möjligheter att använda geodata för att tillgodogöra sig kunskap i syfte att uppnå önskvärda effekter i skogen och samhället.
- Utveckla vår hantering av metadata, ”data om data”, så att den bidrar till att uppnå regelefterlevnad samt ordning och reda. Tillgängliggörande av metadata hjälper målgrupperna att förstå vilka data som finns, var de kan hittas och vad de kan användas till.

Vi har även tagit fram krav för en ny extern karta. Den nya kartan ska ersätta bland annat Skogens Pärlor, som idag visar geodata som är relevanta för skogssektorn.

Utveckling

Regeringsuppdrag

Digitalisering för utveckling av skoglig planering

Uppdraget innehåller två delar, att utveckla ett sektorsgemensamt ramverk för digitalisering samt ta fram en ny modell för skoglig planering. Båda delarna redovisades 1 december 2024¹⁰⁵. Ramverket syftar till att skapa en helhet av data och digital infrastruktur för en digitaliserad skogssektor. Skogsstyrelsens roll som sektorsmyndighet är att bidra till att koppla samman samhällets digitaliseringsarbete så att det möter sektorns behov.

Syftet med en ny modell för skoglig planering är att ta tillvara möjligheterna som ny teknik ger för att utveckla skogens alla värden och få bättre kontroll på risker. Det är också ett sätt att underlätta för skogssektorn att implementera förändringar i skogs- och miljöpolitiken. Arbetet med den nya planmodellen sker i dialog med aktörer som tar fram eller använder skogsbruksplaner i sin verksamhet. Förslagen på planmodell och hur den kan förvaltas gick på bred remiss innan uppdraget redovisades till regeringen. Skogsstyrelsen har även tillsammans med Skogsforsk och SLU genomfört ett projekt finansierat av EU:s landsbygdsprogram. Där har i projektet har vi byggt en prototyp och testat den på skogsägare samt undersökt hur man kan använda befintliga beräkningsmodeller för att beskriva hållbar utveckling och risk. Projektet ingår inte i regeringsuppdraget, men har genererat resultat som har varit värdefulla för att styrka att förslaget till ny planmodell är i linje med skogsägarnas behov.

¹⁰⁴Förmåga och möjlighet hos system, organisationer eller verksamhetsprocesser att fungera tillsammans och kunna kommunicera med varandra genom att överenskomna regler följs. Ur e-Delegationens Vägledning för digital samverkan, 2015-05-28, <https://www.esamverka.se/download/18.1d126bc174ad1e6c39c92a/1464274862194/V%C3%A4gledning%20digital%20samverkan%204.1.pdf> (Hämtad 2024-12-09)

¹⁰⁵ Helhetsperspektiv på den digitala omställningen i skogssektorn. Slutrapport från regeringsuppdrag om ramverk för digitalisering och ny modell för skoglig planering. Diarienummer 2022/397

Uppdatera, utveckla och tillhandahålla digitala kunskapsunderlag med Skogliga grunddata

Skogsstyrelsen fortsätter tillsammans med Lantmäteriet och SLU att producera och tillhandahålla Skogliga grunddata. På grund av dåligt väder under skanningsperioden har endast 52 procent av den planerade arealen laserskannats. 95 procent av den totala arealen är skannad inom omdrev 2. En ny leverantör för den tredje nationella täckningen av skogliga laserdata är upphandlad och planering av skanning är genomförd. Skogsbruket har genomfört en lyckad omställning till att nyttja digitala kunskapsunderlag i planeringsprocessen och för sitt strategiska arbete. Kvaliteten i Skogliga grunddata är dock inte tillräcklig för alla ändamål och ett antal skogliga aktörer har därför själva börjat utveckla förbättrade underlag med stöd av Skogliga grunddata. De identifierade bristerna i Skogliga grunddata går att koppla till låg punkttäthet men också till det underlag av referensprovtytor som är från andra tidpunkter än laserskanningen.

Utveckla digitala kunskapsunderlag om skogens natur- och kulturmiljövärden

Projektet *Digitala värden i skogen* (DVIS), har under 2024 utvecklat nya metoder samt vidareutvecklat och förbättrat befintliga metoder för att ta fram indikationer på skogar med natur- och kulturmiljövärden. Vi har tagit fram metoder och preliminära dataunderlag för fjärranalysindikerade naturmiljövärden i barrskogsmiljöer, skogliga naturtyper enligt Art- och habitatdirektivets annex 1 (ädellövskog, lövsumpskog, svämskog), fångstgropar, kolbottnar och tjärdalar. Vi upplever ett fortsatt ökat intresse för projektet och hög förväntan på vad uppdraget kommer att kunna leverera.

Övrig utveckling

Artificiell intelligens

Under senare år har Skogsstyrelsen utforskat möjligheten att använda artificiell intelligens (AI) för att höja kvalitén och effektiviteten i verksamheten. Vi har kommit längst i användningen av AI när det gäller analys av rasterbilder. Det gäller både satellitbilder, ortofoton, drönarbilder och laserdata.

Under 2024 har vi jobbat med AI framför allt inom projekten *Geodata för skogsskador*, hur tränade modeller ska kunna nå användare på ett bredare plan, och *Digitala värden i skogen*, se ovan.

Både inom utveckling av AI och andra fjärranalysmetoder gäller att det finns tekniska begränsningar i data och tillgång till data. Det kan till exempel vara för låg punkttäthet i laserdata och för lite träningsdata med tillräckligt bra kvalitet. Lösningar och förväntningar måste anpassas till rådande datakvalité. Det finns även juridiska hinder kopplat till allmän handling och brister i möjligheten att kunna garantera sekretess, vilket begränsar möjligheterna till samverkan och informationsutbyte med privata aktörer inom sektorn.

Skogsskador

Under året har Skogsstyrelsen tagit fram underlag som underlättar för skogsnäringen och framför allt för skogsägare att veta var de ska leta efter nya

angrepp från granbarkborre. Underlagen finns tillgängliga på Skogsstyrelsens webbplats¹⁰⁶.

- Riskindexkartan för granbarkborre (var det är störst risk för angrepp)
- Kartor som visar tidigare angrepp genom att detektera döda granar i årsvisa ortofoto (åk ut i skogen och kontrollera i nära anslutning till tidigare angrepp)
- En ny karta som visar när förhållandena är rätt för att granbarkborren ska svärma i olika delar av landet (åk ut i skogen efter första svärmningen för att hitta nya angripna träd).

Tabell 12:1 Årsarbetskrafter, intäkter och kostnader (tkr)

Geodataförsörjning	2024	2023	2022
Årsarbetskraft, totalt	13	15	14
Årsarbetskraft, män	7	7	7
Årsarbetskraft, kvinnor	6	8	7
Intäkter av anslag 1:1	18 723	23 294	20 265
Övriga intäkter	521	1 206	4 746
Kostnader	-19 244	-24 500	-25 011
Resultat	0	0	0

¹⁰⁶ <https://www.skogsstyrelsen.se/skadorpaskog>

13 Uppdragsverksamhet

Skogsstyrelsens uppdragsverksamhet bidrar till att uppnå målen för skogspolitiken och andra politiska mål. En förutsättning för att bedriva verksamheten är att den levererar kostnadstäckning över tid.

Effekter i skogen

Vår avgiftsfinansierade verksamhet bidrar på flera sätt till effekter i skogen (se även kapitel 4, ”Mål och resultat”).

- Genom vår myndighetssamverkan med Naturvårdsverket gällande inmätning av gränser för naturreservat, bidrar Skogsstyrelsens uppdragsverksamhet framför allt till effektmålet ”Utvecklat skydd och ökad skötsel av naturvärden”.
- Inom utbildningsverksamhet och skogliga inventeringar bidrar vi till effektmålen ”Förbättrad miljöhänsyn” och ”Mer produktiva skogar”. Inom utbildningarna är det framför allt SYN:s utbildning ”Natur- och kulturmiljövård – avverkning” som bidrar. Denna utbildning krävs för att få jobba på certifierad mark och vi bidrar genom öka deltagarens kunskaper i ämnet.
- Bland inventeringarna märks framför allt ”Naturvärdesinventering enligt svensk standard” som bidrar genom att vi lokaliserar, identifierar och beskriver hur befintliga naturvärden ska hanteras i samband med olika typer av exploatering.
- Genom vår utbildningsverksamhet inom motor- och röjsågsutbildningar bidrar vi till att höja markägarnas kunskaper så att de själva kan utföra sin skogsvård, eller genomföra bättre upphandlingar av tjänsten och därmed till effektmålet ”Mer produktiva skogar”.
- Vår utbildning avseende skogsbilvägar bidrar till att höja kompetensen och ge förutsättningar till ett förbättrat vägnät med fokus på skogsbilvägar. Utbildning sker åt enskilda väghållare, Lantmäteriet och skogsbruket. Vi bedömer att detta bidrar till ökad tillgänglighet på skogsråvara, ökad skogsproduktion och bättre miljöhänsyn och klimatanpassning.

Skogliga tjänster

Åtgärdsplan för ökad uppdragsverksamhet

För att uppdragsverksamheten så effektivt som möjligt ska bidra till att nå relevanta politikområden på ett ekonomiskt bärbart sätt har en nationell åtgärdsplan tagits fram. Åtgärdsplanen innehåller att antal förslag i tre kategorier; ökad försäljning, resurstillgänglighet och resultatpåverkande åtgärder.

Exempel på åtgärder:

- Verka för myndighetssamverkan, uppdrag åt andra myndigheter och universitet, vilket innebär att vi kan bidra till relevanta politikområden.

- Se över möjligheterna att möta externa förfrågningar med rätt kompetens.
- Utveckla uppföljningen av verksamheten för att kunna följa kostnadsutvecklingen och sätta in åtgärder i tid.

Under året har effekter av åtgärdsplanen märkts i form av ökad efterfrågan på utbildningar och tjänster.

Myndighetssamverkan

Skogsstyrelsen mäter in gränserna på de reservat och områdesskydd som Naturvårdsverket och länsstyrelserna bildar. Uppdraget genomförs i form av myndighetssamverkan mellan Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen och fastighetsgränserna uppdateras sedan i Lantmäteriets digitala registerkarta. Detta är en viktig åtgärd för att skyddet av skog och annan värdefull natur ska vara effektivt och rättssäkert. Verksamhetsvolymen i inmätningssuppdraget uppgick under året till drygt 4 000 dagsverken, vilket gör det till myndighetens enskilt största uppdrag.

Skogsstyrelsen har under 2024 utvecklat samverkan med andra myndigheter. Exempelvis har överenskommelser om samverkan tecknats med universitet om deltagande i utbildningsinsatser och med Fastighetsverket om riktade insatser kring våtmarker.

Skogsstyrelsens kunder och efterfrågade produkter

Skogsstyrelsens största kunder är företag och andra myndigheter. Privatkunder har vi framför allt inom skadebesiktningar efter yttre påverkan på skog. Dessa kunder är många till antalet men volymen i förhållande till helheten är låg. Förhållandet mellan myndigheter, företag och privatkunder är relativt konstant över tid men en ökning av tjänster åt andra myndigheter har noterats.

Den enskilt största produkten i volym näst efter vår samverkan med Naturvårdsverket är de trädsäkringsuppdrag som genomförs åt Lantmäteriet i samband med järnvägsprojekt. Bland utbildningarna är efterfrågan på SYN-utbildningarna (Skogsbrukets Yrkesnämnd) hög och stabil. Den produkt som har ökat mest i volym jämfört med 2023 är naturvärdesinventeringar som ökat med ungefär 45 procent till en nivå på drygt 500 dagsverken. Naturvärdesinventering enligt svensk standard är en efterfrågad produkt i samband med olika former av exploatering.

Verksamhetsvolym och ekonomiskt resultat

Verksamhetsvolymen för de skogliga tjänsterna uppgick 2024 till 8 400 operativa dagsverken och omsättningen uppgick till 73,5 mnkr. Det innebär en minskning med cirka 250 dagsverken och en ökning med 10 mnkr i omsättning jämfört med 2023. Den ökade omsättningen ligger framför allt inom värderingar, utbildningar och i samverkansavtalet med Naturvårdsverket. Det ekonomiska resultatet visar på ett överskott med 0,5 mnkr. Jämfört med 2023 är det en resultatförbättring på cirka 7,2 mnkr. Förklaringar till denna förbättring ligger framför allt i minskade kostnader för verksamheten.

Arbetsmarknadsuppdrag

Skogsstyrelsen har under lång tid bedrivit arbetsmarknadspolitisk verksamhet med syfte att personer som står långt från arbetsmarknaden ska lyftas och bli anställningsbara. Under 2024 har Skogsstyrelsen endast bedrivit ett lokalt arbetsmarknadsprojekt, i Skåne. Projektet har genomförts i samverkan med länsstyrelsen och Arbetsförmedlingen. Finansieringen kommer för närvarande helt från samarbetspartners. Deltagarantalet har under 2024 varit i genomsnitt 72 personer.

Tabell 13:1. Avgiftsfinansierad verksamhet år 2024

Verksamhet (tkr)	Över- / under- skott	Över- / under- skott	Intäkter 2024		Kostnader 2024		Över- / under- skott	Ack över- / under- skott
	tom 2022	2023	Budget	Utfall ¹⁾	Budget	Utfall	2024	2024
Uppdrags- verksamhet								
Skogliga tjänster	8 049	-6 714	70 000	73 493	-71 500	-72 983	510	1 845
Arbetsmarknads- relaterade tjänster	-5 730	-688	45 000	32 387	-45 000	-32 372	15	-6 403
Naturnära jobb	-13 085	-2649	0	0	0	0	0	-15 734
Summa uppdrags- verksamhet	-10 766	-10 051	115 000	105 880	-116 500	-105 355	525	-20 292
Tjänsteexport	106	0	0	0	0	0	0	106
Summa uppdrags- verksamhet inklusive tjänsteexport	-10 660	-10 051	115 000	105 880	-116 500	-105 355	525	-20 186
Offentligrättslig verksamhet								
Offentligrättslig verksamhet ²⁾	-104	68	525	395	-500	-391	4	-32
Summa	-10 764	-9 983	115 525	106 275	-117 000	-105 746	529	-20 218
Totalt exkl Naturnära jobb	2 321	-7 334	115 525	106 275	-117 000	-105 746	529	-4 484

¹⁾ Utfall omfattar bidragsintäkter från statliga myndigheter, totalt 23 925 tkr. (Skogliga tjänster: 3 283 tkr, Arbetsmarknadsrelaterade tjänster 20 642 tkr, Offentligrättslig verksamhet: 6 tkr).

²⁾ Avser frö- och planthandel.

Tabell 13:2 Årsarbetskrafter, intäkter och kostnader (tkr)

Uppdragsverksamhet	2024	2023	2022
Årsarbetskraft, totalt	97	160	414
Årsarbetskraft, män	72	118	287
Årsarbetskraft, kvinnor	25	42	127
Intäkter av anslag 1:2 ap 4	0	0	63 432
Övriga intäkter	105 880	115 759	226 308
Kostnader	-105 355	-125 810	-288 309
Resultat	525	-10 051	1 431

14 Finansiell redovisning och övrig information

Skogsstyrelsens verksamhet finansieras huvudsakligen genom ett förvaltningsanslag samt till en mindre del genom avgifts- och bidragsintäkter. Skogsstyrelsen disponerar också ett anslag som främst används till olika former av intrångsersättningar och stöd till markägare.

Ekonomiskt resultat i sammanfattning

Vid årets utgång har Skogsstyrelsen ett utgående anslagssparande på 20 037 tkr på förvaltningsanslaget, vilket främst förklaras av att personalstyrkan minskat kraftigt under året. På anslaget 1:2 ”Insatser för skogsbruket” finns ett utgående anslagssparande, som uppgår till 95 558 tkr. Merparten av detta sparande, 90 697 tkr, finns på anslagsposten ”Kostnader för intrångsersättning och vissa civilrättsliga avtal på naturvårdsområdet”.

Myndighetens uppdragsverksamhet omsatte under 2024 105 880 tkr i externa intäkter. Detta är en minskning med 9 879 tkr jämfört med 2023. Den skogligena uppdragsverksamheten visar för verksamhetsåret 2024 ett överskott som uppgår till 510 tkr. Se vidare kapitel 13, ”Uppdragsverksamhet”.

Det besked som kom strax innan årsskiftet 2018/2019 om att anslagsfinansieringen av dåvarande *Naturnära jobb* avbröts, medförde att betydande avvecklingskostnader uppstod under 2018 och 2019. I årsredovisningen för 2024 kvarstår ett ackumulerat underskott om 22 137 tkr i arbetsmarknadsverksamheten. Skogsstyrelsen lämnade 2023 en skrivelse till regeringen med förslag på hantering av underskottet.

Skogsstyrelsen har under 2024 belastat anslag 1:2 ”Insatser för skogsbruket” med 306 321 tkr i kostnader för fjällnäraärenden, vilket är en kraftig minskning jämfört med 2023 då anslaget belastades med 359 478 tkr. Totalt redovisas per den 31 december 2024 skulder på 317 665 tkr för fjällnära (föregående år 332 188 tkr). Belastningen av anslaget sker vid beslutstillfället för nekade tillstånd.

Förutom de ärenden som redovisats i balans- och resultaträkningen per 31 december 2024 finns det ansökningar inom fjällnära som uppgår till cirka 10 000 hektar där handläggning pågår men ännu inte har nått beslutsstatus.

Kommentarer till utfall

Förvaltningsanslag 1:1

Tilldelningen av anslagsmedel på förvaltningsanslag 1:1 som Skogsstyrelsen disponerade 2024 uppgick till 534 233 tkr. Föregående år utnyttjades dock en anslagskredit med 7 119 tkr, vilket gjorde att totalt disponibelt belopp för 2024 uppgick till 527 114 tkr (2023: 539 302 tkr). Anslaget har under 2024 belastats

med kostnader på 507 077 tkr (2023: 546 421 tkr), vilket innebär ett anslagssparande på 20 037 tkr. I enlighet med regeringsbeslut om dispositionsrätten till det ackumulerade resultatet från 2022 inom fastighetsförvaltningen (4 648 tkr) så har beloppet under 2024 förts bort från den balanserade kapitalförändringen till förvaltningsanslaget¹⁰⁷, vilket har minskat anslagsbelastningen med detta belopp.

Anslag 1:2

Anslagspost 1 Bidrag till skogsbruket

Anslagsposten avser stöden *Nokås* och *Ädellöv*. Total anslagsbelastning under 2024 uppgick till 49 813 tkr (föregående år 45 173 tkr), jämfört med tilldelningen på 54 673 tkr.

Anslagspost 2 Kostnader för intrångsersättning och vissa civilrättsliga avtal på naturvårdsområdet

Tilldelningen på anslagsposten var 2024 oförändrad mot föregående år, 539 700 tkr. Anslagsposten har 2024 belastats med kostnader på 449 003 tkr, vilket är 16 960 tkr mer än 2023. Förändringen förklaras av att Skogsstyrelsen under 2023 återförde tidigare reserverade belopp, 106 849 tkr, till anslagsposten till följd av ändrade redovisningsprinciper gällande artskyddsärenden. Detta minskade 2023 års anslagsbelastning med samma belopp.

Av årets anslagsbelastning utgör kostnader kopplade till nekade avverkningstillstånd i fjällnära skogar 306 321 tkr och bildande av biotopskydd respektive tecknande av naturvårdsavtal 124 101 tkr. Ersättningar och kostnader för genomförande av naturvårdande skötselåtgärder har under året belastat anslaget med 16 523 tkr.

Vid årets slut redovisas ett utgående överföringsbelopp på 90 697 tkr, som inte får disponeras av myndigheten 2025. I budgetprocessen reserveras merparten av utrymmet på anslagsposten till beslut inom fjällnära som kan föranleda ersättningskyldighet. Prognosarbetet rörande anslagsposten påverkas dock av att ansökningar inom fjällnära inte alltid resulterar i faktiska ersättningsärenden, till exempel när ansökningar dras tillbaka. Under hösten 2024 har viss omfördelning av budgeterade medel, gjorts med cirka 18 000 tkr från fjällnära till bildande av områdesskydd. Den omställningsprocess som pågick under delar av 2024 har dock lett till begränsningar i tillgängliga resurser för ärendehandläggning, vilket påverkat möjligheten till ytterligare omfördelning.

Avgiftsfinansierad verksamhet

Avgiftsfinansierad verksamhet inklusive offentligrättsliga avgifter visar på ett överskott om 529 tkr. 2023 redovisades underskott på 9 983 tkr i avgiftsverksamheten.

¹⁰⁷ Dispositions rätt till det ackumulerade resultatet till och med 2022-12-31 framgår i regleringsbrevet för 2024, *Regleringsbrev för budgetåret 2024 avseende Skogsstyrelsen* (LI2023/03898).

Över tid ska respektive resultatområde ha kostnadstäckning vilket också är en förutsättning för planering av verksamheten på kort och lång sikt.

Uppdragsverksamheten, det vill säga avgiftsfinansierad verksamhet exklusive offentligrättsliga avgifter, visar på ett överskott för 2024 om 525 tkr. Det är en förbättring jämfört med 2023 då uppdragsverksamheten visade ett underskott om 10 051 tkr. Förbättringen förklaras dels av att det under 2023 kvarstod vissa avvecklingskostnader från det regeringsuppdrag i arbetsmarknadsverksamheten som avslutades 2022, dels av att overhead och icke-debiterbar tid inom den skogliga uppdragsverksamheten har minskat kraftigt efter införandet av nytt systemstöd under 2023. Samtidigt har det varit en viss ökning av efterfrågan på de produkter och tjänster som tillhandahålls.

Resultaträkning

Verksamhetens intäkter

Verksamhetens intäkter uppgick till 1 205 219 tkr för år 2024 vilket är en ökning jämfört med 2023 då omsättningen var 1 186 759 tkr. Den andel av verksamheten som var anslagsfinansierad minskade något under 2024 till cirka 81 procent. Intäkter av anslag minskade med 14 407 tkr jämfört med 2023, samtidigt som avgifts- och bidragsintäkter ökade med 33 432 tkr.

Verksamhetens kostnader

Kostnaderna för att bedriva verksamheten är, liksom intäkterna, högre än föregående år.

Kostnader för personal uppgick till 539 750 tkr vilket är lägre än 2023 (554 714 tkr). Antalet årsarbetskrafter har minskat med 94, vilket förklaras främst av de minskade ekonomiska ramarna som myndigheten haft under 2023 och 2024.

Kostnader för lokaler uppgick till 44 582 tkr vilket i princip är oförändrat jämfört med föregående år.

Övriga driftskostnader har ökat med 19 521 tkr. Förändringen förklaras framför allt av de ökade kostnaderna för intrångsersättningar.

Balansräkning

Upplupna bidragsintäkter ökar med 9 397 tkr, främst kopplat till det externfinansierade projektet GRIP on Life samt fordringar i EU:s landsbygdsprogram.

Övriga kortfristiga skulder minskar med 27 895 tkr. Minskningen förklaras främst av att mängden ärenden som belastat anslag, men inte har utbetalats, minskar inom både fjällnära och biotopskydd.

Som framgår i tidigare avsnitt så har den balanserade kaptalförändringen under året justerats genom att det tidigare balanserade överskottet inom

fastighetsförvaltningen på 4 648 tkr har förts till förvaltningsanslaget i enlighet med regleringsbrevet.

Övrig information av väsentlig betydelse

Skogsstyrelsen är en av de myndigheter som får förvalta fastigheter för statens räkning. I Skogsstyrelsens fall rör det sig främst om skogsfastigheter. Syftet är att förvaltningen av skogsfastigheter ska bidra med en verksamhetsnytta för hela Skogsstyrelsen. Förvaltningen ska vara transparent, långsiktig och bidra till kunskap om hållbar utveckling i skogen.

Intäkter och kostnader inom fastighetsförvaltningen redovisas numera mot förvaltningsanslaget, efter att tidigare ha ingått i Skogsstyrelsens avgiftsverksamhet. De kostnader som uppstår i förvaltningen motsvaras över tid i stora drag av intäkter från virkesförsäljning med mera från fastigheterna. Verksamheten omsatte under 2024 7 026 tkr.

Skogsstyrelsens medarbetare

Den 31 december 2024 hade Skogsstyrelsen 731 medarbetare, 347 kvinnor och 384 män. Det är 76 medarbetare färre än föregående år.

Antalet årsarbetskrafter under året var 698. Medelåldern var 49 år (48 år 2023). Se tabell 14:1.

Antalet anställda 31 december 2024, exklusive anvisade via Arbetsförmedlingen, var 707 (759 år 2023), varav 342 kvinnor och 365 män.

Tabell 14:1 Anställda, andel kvinnor och män, anställda med kärn- och ledningskompetens

	2024	2023	2022
Antal medarbetare (inklusive anvisade) per 31/12	731	807	1 134
-kvinnor	347	366	492
-män	384	441	642
Antal årsarbetskrafter	698	792	1 087
-kvinnor	312	332	432
-män	386	460	655
Genomsnittsålder	49	48	46
-kvinnor	47	46	44
-män	51	50	48
Medarbetare med kärnkompetens*), procent			
-kvinnor	45	42	41
-män	55	58	59
Medarbetare med ledningskompetens**), procent			
-kvinnor	51	52	47
-män	49	48	53

* Kärnkompetens – personal med sakområdeskompetens inom myndighetens verksamhetsområde

** Ledningskompetens – personal med formellt personalansvar som har till uppgift att planera och leda myndighetens verksamhet på olika nivåer, oberoende av vad ledningsuppgifterna avser

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron under 2024 låg på 3,2 procent, vilket är något lägre än 2023. Se tabell 14:2.

Tabell 14:2 Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro	2024	2023	2022
Total sjukfrånvaro, procent	3,2	3,5	4,5
-kvinnor	4,6	5,2	5,4
-män	2,1	2,2	3,8
Långtidssjukfrånvaro (60 kalenderdagar) i förhållande till total sjukfrånvaro, procent	55,1	57,8	40,9
Sjukfrånvaro för åldersgrupp 29 år eller yngre, procent	5,8	5,6	5,5
Sjukfrånvaro för åldersgrupp 30–49 år, procent	3,6	3,5	4,8
Sjukfrånvaro för åldersgrupp 50 år eller äldre, procent	2,7	3,3	3,9

Verksamhetens omfattning

I tabell 14:3, på följande sidor, sammanfattas verksamheten under år 2024 fördelad per verksamhetsområde. Ytterligare information om dessa finns i kapitel 5-13.

Tabell 14:3 Sammanställning av verksamhetens omfattning, tkr

Rådgivning ¹⁾	2024	2023	2022
Årsarbetskraft, totalt	36	46	54
Årsarbetskraft, män	21	28	34
Årsarbetskraft, kvinnor	15	18	20
Intäkter av anslag	45 901	62 703	62 491
Övriga intäkter	14 105	6 005	9 623
Kostnader	-60 006	-68 708	-72 114
Resultat	0	0	0

Kommunikation	2024	2023	2022
Årsarbetskraft, totalt	12	10	10
Årsarbetskraft, män	4	3	2
Årsarbetskraft, kvinnor	8	7	8
Intäkter av anslag	19 793	18 279	16 738
Övriga intäkter	154	113	47
Kostnader	-19 947	-18 392	-16 785
Resultat	0	0	0

Ärendehantering och tillsyn ²⁾	2024	2023	2022
Årsarbetskraft, totalt	91	103	124
Årsarbetskraft, män	51	62	76
Årsarbetskraft, kvinnor	40	41	48
Intäkter av anslag	111 423	118 350	141 335
Övriga intäkter	1 669	1 900	1 520
Kostnader	-113 089	-120 182	-142 893
Resultat	4	68	-38

Inventering, uppföljning och utvärdering	2024	2023	2022
Årsarbetskraft, totalt	23	23	24
Årsarbetskraft, män	14	13	14
Årsarbetskraft, kvinnor	9	10	10
Intäkter av anslag	33 817	34 343	42 125
Övriga intäkter	385	265	139
Kostnader	-34 202	-34 608	-42 264
Resultat	0	0	0

Statistik	2024	2023	2022
Årsarbetskraft, totalt	5	5	5
Årsarbetskraft, män	3	3	3
Årsarbetskraft, kvinnor	2	2	2
Intäkter av anslag	8 139	7 480	7 964
Övriga intäkter	64	56	28
Kostnader	-8 203	-7 536	-7 992
Resultat	0	0	0

Områdesskydd	2024	2023	2022
Årsarbetskraft, totalt	55	65	81
Årsarbetskraft, män	29	36	46
Årsarbetskraft, kvinnor	26	29	35
Intäkter av anslag ³⁾	517 222	511 539	501 892
Övriga intäkter	767	798	482
Kostnader	-517 989	-512 337	-502 374
Resultat	0	0	0

Ekonomiskt stöd inklusive LBP behörig myndighet	2024	2023	2022
Årsarbetskraft, totalt	73	56	26
Årsarbetskraft, män	31	26	9
Årsarbetskraft, kvinnor	42	30	17
Intäkter av anslag ³⁾	42 449	36 219	29 986
Övriga intäkter	61 637	37 321	16 507
Kostnader	-104 086	-73 540	-46 493
Resultat	0	0	0

Geodata	2024	2023	2022
Årsarbetskraft, totalt	13	15	14
Årsarbetskraft, män	7	7	7
Årsarbetskraft, kvinnor	6	8	7
Intäkter av anslag	18 723	23 294	20 265
Övriga intäkter	521	1 206	4 746
Kostnader	-19 244	-24 500	-25 011
Resultat	0	0	0

Policyutveckling och extern samverkan	2024	2023	2022
Årsarbetskraft, totalt	134	138	151
Årsarbetskraft, män	76	81	92
Årsarbetskraft, kvinnor	58	57	59
Intäkter av anslag	178 313	176 484	191 924
Övriga intäkter	37 302	29 354	25 767
Kostnader	-215 615	-205 838	-217 691
Resultat	0	0	0

Resultat Offentligrättslig verksamhet och kapitalförändring	2024	2023	2022
Resultat Offentligrättslig verksamhet och kapitalförändring	4	68	-38

Skogliga tjänster	2024	2023	2022
Årsarbetskraft, totalt	53	58	61
Årsarbetskraft, män	40	44	48
Årsarbetskraft, kvinnor	13	14	13
Övriga intäkter	73 493	64 493	72 964
Kostnader	-72 983	-71 207	-71 487
Resultat	510	-6 714	1 477

Arbetsmarknadsrelaterade tjänster	2024	2023	2022
Årsarbetskraft, totalt	44	90	63
Årsarbetskraft, män	32	67	48
Årsarbetskraft, kvinnor	12	23	15
Övriga intäkter	32 387	54 345	41 806
Kostnader	-32 372	-55 033	-41 852
Resultat	15	-688	-46

Naturnära jobb	2024	2023	2022
Årsarbetskraft, totalt	0	12	290
Årsarbetskraft, män	0	7	191
Årsarbetskraft, kvinnor	0	5	99
Intäkter av anslag	0	0	63 432
Övriga intäkter	0	-3 079	111 538
Kostnader	0	430	-174 970
Resultat	0	-2 649	0

Resultat Uppdragsverksamhet	2024	2023	2022
Resultat Uppdragsverksamhet	525	-10 051	1 431

Fastighetsförvaltning	2024	2023	2022
Årsarbetskraft, totalt	2	3	3
Årsarbetskraft, män	2	3	3
Årsarbetskraft, kvinnor	0	0	0
Intäkter av anslag	-72	1 425	0
Övriga intäkter	7 026	3 866	9 214
Kostnader	-6 954	-5 291	-7 468
Resultat Fastighetsförvaltning	0	0	1 746

Ledning- och stödfunktioner (intern verksamhet) ⁴⁾	2024	2023	2022
Årsarbetskraft, totalt	157	168	181
Årsarbetskraft, män	76	80	82
Årsarbetskraft, kvinnor	81	88	99

Totalt	2024	2023	2022
Årsarbetskraft, totalt	698	792	1 087
Årsarbetskraft, män	386	460	655
Årsarbetskraft, kvinnor	312	332	432
Intäkter av anslag ⁵⁾	975 708	990 115	1 078 152
Övriga intäkter ⁵⁾	229 510	196 644	294 381
Kostnader	-1 204 690	-1 196 742	-1 369 394
Resultat	529	-9 983	3 139

¹⁾ Här ingår produktion och försäljning av böcker och broschyrer.

²⁾ Här ingår offentligrättslig verksamhet.

³⁾ Här ingår även finansiering med anslag 1:1.

⁴⁾ Här redovisas årsarbetskraft för ledning och stöd. Kostnader för ledning och stöd är fördelade på operativ verksamhet.

⁵⁾ Summan av intäkter av anslag och övriga intäkter är lika med verksamhetens intäkter i resultaträkningen.

Resultaträkning

Belopp i tkr

	Not	2024	2023
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	975 708	990 115
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	96 574	85 063
Intäkter av bidrag	3	130 954	109 033
Finansiella intäkter	4	1 983	2 548
Summa		1 205 219	1 186 759
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-539 750	-554 714
Kostnader för lokaler		-44 582	-44 928
Övriga driftkostnader	6	-585 493	-565 972
Finansiella kostnader	7	-5 959	-3 600
Avskrivningar och nedskrivningar		-28 906	-27 529
Summa		-1 204 690	-1 196 742
Verksamhetsutfall		529	-9 983
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras		94	635
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet		-94	-635
Saldo		0	0
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		34 491	33 144
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		6 447	2 183
Lämnade bidrag	8	-40 938	-35 327
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring	9	529	-9 983

Balansräkning

Belopp i tkr

Tillgångar	Not	2024-12-31	2023-12-31
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	10	25 240	27 762
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	11	2 258	932
		27 498	28 694
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader, mark och annan fast egendom	12	8 906	9 142
Förbättringsutgifter på annans fastighet	13	453	412
Maskiner, inventarier m.m.	14	49 329	55 282
		58 688	64 837
Varulager m.m.			
Varulager och förråd		1 442	1 457
Pågående arbeten		1 626	4 001
		3 068	5 457
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar	15	11 972	8 492
Fordringar hos andra myndigheter	16	22 349	17 262
Övriga kortfristiga fordringar		39	450
		34 360	26 204
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	17	23 581	20 220
Upplupna bidragsintäkter	18	25 510	16 113
Övriga upplupna intäkter	19	970	2 717
		50 061	39 049
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	20	350 843	411 525
		350 843	411 525
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	21	53 697	51 177
		53 697	51 177
Summa tillgångar		578 215	626 943

Balansräkning, forts.

Belopp i tkr

Kapital och skulder	Not	2024-12-31	2023-12-31
Myndighetskapital	22		
Statskapital		268	268
Balanserad kapitalförändring		-20 746	-6 115
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		529	-9 983
		-19 949	-15 830
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	23	3 814	5 221
Övriga avsättningar	24	8 173	7 001
		11 987	12 223
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	25	86 925	92 550
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	26	20 803	21 757
Leverantörsskulder		29 129	30 252
Övriga kortfristiga skulder	27	377 351	405 246
		514 208	549 806
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	28	37 189	43 124
Oförbrukade bidrag	29	31 428	35 874
Övriga förutbetalda intäkter	30	3 352	1 747
		71 969	80 745
Summa kapital och skulder		578 215	626 943

Ansvarsförbindelser	Not	2024-12-31	2023-12-31
Övriga ansvarsförbindelser	31	125 931	90 660

Anslagsredovisning

Belopp i tkr

Redovisning mot anslag

Anslag	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter (Not 32)	Utgående överföringsbelopp
Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel						
1:1 Skogsstyrelsen	-7 119	534 233		527 114	507 077	20 037
ap.1 Förvaltningskostnader	-7 119	534 233		527 114	507 077	20 037
1:2 Insatser för skogsbruket	117 157	594 373	-117 157	594 373	498 815	95 558
ap.1 Bidrag till skogsbruket	9 500	54 673	-9 500	54 673	49 813	4 860
ap.2 Kostnader för intrångsersättning och vissa civilrättsliga avtal på naturvårdsområdet	107 657	539 700	-107 657	539 700	449 003	90 697
Summa	110 038	1 128 606	-117 157	1 121 487	1 005 892	115 595

Belopp i tkr

Redovisning mot inkomsttitel

Inkomsttitel	Inkomster (Not 33)
2811 265 Övriga inkomster	94

Belopp i tkr

Redovisning av beställningsbemyndigande

Anslag	Beslutat bemyndigande	Ekonomiska åtaganden vid årets början	Nya ekonomiska åtaganden	Utgifter mot anslag	Övriga förändringar	Ekonomiska åtaganden vid årets slut (Not 34)	Förväntad redovisning mot anslag år 2025	Förväntad redovisning mot anslag år 2026	Förväntad redovisning mot anslag år 2027	Förväntad redovisning mot anslag år 2028-	Slutår
1:2 ap.1 Bidrag till skogsbruket	90 000	36 319	33 471	22 553	-4 585	42 652	35 423	6 509	720	0	2027
1:2 ap.2 Kostnader för intrångs-ersättning och vissa civilrättsliga avtal på naturvårdsområdet	40 000	16 436	9 343	9 634	-1 813	14 332	10 749	2 150	1 433	0	2027
Summa	130 000	52 755	42 814	32 187	-6 398	56 984	46 172	8 659	2 153	0	

Finansiella villkor**1:2 ap.2**

Skogsstyrelsen får enligt regleringsbrev använda högst 2 000 tkr för arbete med renbruksplaner. Skogsstyrelsen har använt 2 000 tkr.

Sammanställning över väsentliga uppgifter

Belopp i tkr

	2024	2023	2022	2021	2020
Låneram i Riksgäldskontoret					
Beviljad	150 000	140 000	140 000	135 000	125 000
Utnyttjad	86 925	92 550	90 725	93 689	87 429
Räntekontokredit hos Riksgäldskontoret					
Beviljad	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000
Maximalt utnyttjad	28 943	30 941	2 012	14 627	47 998
Räntekonto					
Ränteintäkter	1 922	2 459	905	0	0
Räntekostnader	0	0	0	0	-1
Avgiftsintäkter som disponeras					
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	96 574	85 063	226 725	247 727	138 635
Budget enligt regleringsbrev	115 525	144 910	129 211	204 800	110 615
Anslagskredit					
Beviljad	16 012	15 679	17 157	33 110	20 452
Utnyttjad	0	7 119	0	0	0
Anslagssparande					
Anslagssparande	115 595	117 157	180 620	138 292	76 780
Bemyndiganden					
Utestående åtaganden	56 984	52 755	45 812	47 487	55 951
Tilldelad bemyndiganderam	130 000	130 000	100 000	85 000	70 000
Årsarbetskrafter, medelantalet anställda					
Antal årsarbetskrafter	698	792	1 087	1 161	863
varav män	386	460	655	718	544
varav kvinnor	312	332	432	443	319
Medelantal anställda	727	801	1 182	1 221	927
varav män	399	456	722	749	578
varav kvinnor	328	345	460	472	349
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 676	1 472	1 232	1 212	1 024
Kapitalförändring					
Årets kapitalförändring	529	-9 983	3 139	2 474	-2 392
Balanserad kapitalförändring	-20 746	-6 115	-9 254	-11 728	-9 336

Uppgifterna medelantal anställda, varav män, varav kvinnor, har uppdaterats för år 2023 på grund av felskrivning tidigare år.

Tilläggsupplysningar och noter

Tillämpade redovisningsprinciper med mera

Kommentar till noter

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av detta kan avrundningsdifferenser förekomma.

Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänt

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Ändrade redovisningsprinciper

Förvaltningen av skogsfastigheter var en del av den avgiftsbelagda verksamheten fram till år 2022. Därefter ändrades regleringsbrevet, med följd att fastighetsförvaltningen hanteras i den anslagsfinansierade verksamheten.

En periodiserad försäljningsintäkt för virkeslikvider redovisas när avtal om avverkning tecknas. En avverkning följs oftast av åtgärder, såsom markberedning och nyplantering, som innebär kostnader kommande år. Dessa kostnader har tidigare inte periodiserats, utan påverkat resultatet i avgiftsbelagd verksamhet.

Utifrån ovanstående redovisas från och med 2024 en uppskattad framtida kostnad i samband med redovisningen av en förväntad intäkt av virkeslikvid.

Belastning av anslag

Ersättningar för biotopskydd belastar anslaget efter att ett biotopskyddsområde beslutats. Ersättningar för naturvårdsavtal belastar anslaget efter att avtal om naturvårdsinsats tecknats. Ersättningar för nekad avverkning i fjällnära skog belastar anslaget efter beslut. Ersättningar för naturvårdande skötsel belastar anslaget när åtgärd har genomförts.

Avgiftsintäkter

Skogsstyrelsen får ta ut avgifter för uppdragsverksamheter inklusive tjänsteexport, enligt förordning (2009:1393) med instruktion för Skogsstyrelsen. Det ekonomiska målet för avgiftsfinansierade verksamheter är full kostnadstäckning över tid. Avgiftsnivåer är beräknade utifrån tim- eller volympriser. Skogsstyrelsen får disponera samtliga avgiftsintäkter.

Gemensamma kostnader

Skogsstyrelsens gemensamma kostnader fördelas utifrån antalet operativa tjänstgöringsdagar som utförs inom respektive uppdrag eller anslagsfinansierad verksamhet. Denna grund för fördelning gäller såväl nationella gemensamma kostnader som regions- och avdelningsgemensamma kostnader. Gemensamma kostnader består av kostnader för Skogsstyrelsens ledning, administration, lokaler, utbildning (som inte går att härleda till operativ verksamhet), förvaltning, verksamhetsutveckling med mera. Detta innebär att de kostnader som redovisas per verksamhetsområde även omfattar de gemensamma kostnaderna.

Anläggningstillgångar

Egenutvecklade immateriella anläggningstillgångar som uppgår till 1 000 tkr eller mer och som har en bedömd nyttjandeperiod på lägst tre år redovisas som anläggningstillgång.

Maskiner och inventarier redovisas som anläggningstillgång när anskaffningsvärdet uppgår till minst ett halvt prisbasbelopp och bedömd nyttjandeperiod uppgår till minst tre år. Ett objekt som understiger det fastställda beloppet men tillhör en fungerade enhet läggs ihop med övriga objekt och definieras som en tillgång.

Beloppsgränsen för aktivering av förbättringsutgifter på annans fastighet är 100 tkr. Som grund för beräkning av avskrivningstiden ligger bedömd längd på hyreskontraktet eller bedömd nyttjandeperiod.

Avskrivningstider

Avskrivningstiderna är anpassande efter tillgångarnas nyttjandeperiod. Avskrivning sker från månaden efter leveransmånad.

Följande avskrivningstider gäller för anläggningar:	Avskrivningstid
PC och tillbehör	4 - 5 år
Kopieringsmaskiner	4 år
Minidatorer	5 år
Bilar	4 - 6,7 år
Övriga maskiner och inventarier	4 - 6,7 år
Förbättringsutgift annans fastighet	4 år
Markanläggningar	10 år
Byggnader	20 - 33,3 år
Immateriella tillgångar	4 - 5 år

För komponenter till byggnader kan avskrivningstiden avvika.

Nyinköpta datorer kostnadsförs.

Varulager och förråd

Skogsstyrelsen har ett lager av böcker och broschyrer. Övrigt material lagerförs inte, utan köps in efter behov i verksamheten och kostnadsförs direkt. Lagret är värderat efter produktionskostnad. Avdrag för inkurans görs efter en individuell prövning av varje produkt. Principen "Först-In-Först-Ut" gäller vid uttag ur lager.

Pågående arbeten

Pågående arbeten är värderade enligt försiktighetsprincipen. Nedskrivning är gjord efter riskbedömning. Eftersom de slutliga resultaten inte går att förutsäga med rimlig säkerhet redovisas inte upparbetade överskott förrän uppdraget är avslutat.

Fordringar och skulder

Fordringar tas upp till de belopp de beräknas inflyta med. Skulder tas upp till nominellt värde per bokslutsdagen.

Periodavgränsningsposter

I de fall faktura eller motsvarande inkommit efter fastställd brytdag (2025-01-03) eller om fordrings- eller skuldbeloppet inte är exakt när bokslutet upprättas, redovisas beloppen som periodavgränsningspost. Beloppsgränsen i bokslutet 2024 för periodavgränsningsposter är 100 tkr.

Definition operativa tjänstgöringsdagar

Operativa tjänstgöringsdagar avser anställd personals tidredovisade dagar i kärnverksamheten.

Definition årsarbetskraft

Årsarbetskraft avser tidredovisade dagar för anställd personal enligt avtalen Villkorsavtalet/Villkorsavtalet-T, VASA-Skog, VASA och VISST. Från och med oktober 2020 tidredovisar inte personal som omfattas av VASA-Skogavtalet men personalen ingår i redovisningen av årsarbetskrafter utifrån en beräkning.

Förklaring av överensstämmelse mellan tabell avgiftsfinansierad verksamhet (13:1) och not 2 (Intäkter av avgifter och andra ersättningar) och not 3 (Intäkter av bidrag)

Belopp i tkr

	Intäkter av avgifter och andra ersättningar	Intäkter av bidrag	Summa intäkter
Skogliga tjänster (inklusive realisationsvinst 175 tkr)	70 210	3 283	73 493
Arbetsmarknadsrelaterade tjänster (inklusive realisationsvinst 84 tkr)	11 745	20 642	32 387
Summa Uppdragsverksamhet	81 955	23 925	105 880
Offentligrättslig verksamhet	389	6	395
Summa avgiftsfinansierad verksamhet	82 344	23 931	106 275
Anslagsfinansierad verksamhet (inklusive realisationsvinst 2 454 tkr)	14 230	107 023	121 253
Summa enligt resultaträkning	96 574	130 954	227 528

Ersättningar med mera till styrelseledamöter och ledande befattningshavare

Belopp i tkr

	Uppdrag	2024	2023
Ledande befattningshavare			
Herman Sundqvist generaldirektör	Ledamot SUN Advisory Board & Steering Committee	1 724	1 673
Skogsstyrelsens styrelse			
Mats Wiberg ordförande	Rättschef Statens fastighetsverk Ledamot Väg- och trafikforskningsinstitutet Särskild utredare Jaktlagstiftningsutredningen (LI 2024:1)	91	91
Lisa Sennerby Forsse vice ordförande	Ordförande Formas, Rådet för Evidensbaserad Miljöanalys Ledamot Stiftelsen Skogssällskapet AB Nomineringsperson SLU Ledamot Uppsala Universitets Akademiförvaltnings styrelse	59	59
Eva Håkansson ledamot	Verkställande direktör ID06 AB Ordförande Valutit AB Ordförande elevID06 AB Ledamot Invigo management AB	46	46
Lotta Möller ledamot	Ägare, ledamot Lotta Möller AB	55	51
Per Simonsson ledamot	Inga andra uppdrag	46	46
Erik Fahlbeck ledamot	Inga andra uppdrag	46	46
Ingrid Petersson ledamot	Ordförande Lunds universitet Ordförande Ipcon Consulting AB Ordförande RISE MNB AB Ordförande 2050-Consulting AB	46	46
Personalrepresentant			
Lisa Classon	Ordförande SACO Skogsvård	-	-
Magnus Fürst	Ordförande ST Skogsstyrelsen	-	-

Noter

Not 1 Intäkter av anslag	2024	2023
Egna kostnader	528 706	560 069
Beslutade ersättningar för fjällnära och artskydd	306 378	252 629
Beslutade ersättningar för biotopsskydd	117 936	149 646
Avtalade ersättningar för naturvårdsavtal	6 165	10 123
Utbetalda ersättningar för naturvårdande skötsel	16 523	17 648
Summa	975 708	990 115

Intäkter av anslag i resultaträkningen	975 708	990 115
Utgifter i anslagsredovisningen	1 005 892	1 023 637
- Medel från statens budget för finansiering av bidrag	34 491	33 144
- semesterlöneskuld intjänad till och med 2008 som redovisats mot anslag enligt övergångsbestämmelsen till 12 § anslagsförordningen (2011:223)	341	378
- disponerat ackumulerat resultat i fastighetsförvaltningen t.o.m. 2022	-4 648	0

Utvecklingen i delposten Beslutade ersättningar för fjällnära och artskydd beror på att Skogsstyrelsen år 2023 återförde anslagsbelastningar för artskyddsärenden.

Not 2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2024	2023
Skogliga tjänster	70 035	61 374
Arbetsmarknadsrelaterade tjänster	11 661	14 741
Naturnära jobb	0	135
Summa uppdragsverksamhet	81 696	76 250
Frö- och planthandel	389	438
Dispenser biotopsskydd	52	29
Övriga offentligrättsliga avgifter	65	90
Summa offentligrättsliga avgifter	505	557
Intäkter enligt 4§ Avgiftsförordningen: Främst böcker och broschyrer	3 096	2 777
Fastighetsförvaltning	6 141	2 893
Realisationsvinst försäljning av fordon med mera	2 713	2 459
Övriga intäkter	2 423	127
Summa övrigt	11 277	5 479
Summa	96 574	85 063

Not 3 Intäkter av bidrag	2024	2023
EU Landsbygdsprogrammets kompetensutvecklingsprojekt	10 727	2 251
Arbetsmarknadsrelaterade tjänster	20 642	39 566
Naturnära jobb	0	-3 214
Skogliga tjänster	3 283	3 120
Skogen i skolan	661	693
Mera tall	579	569
Gränslös arbetskraft till skogs	1 751	257
Grip on Life	10 699	9 191
SMHI - Skogsbruksskador på vägnät med mera	127	0
VINNOVA - Nationellt skogsdata labb med mera	476	885
Länsstyrelsen Jämtland - Renbete i Härjedalen med mera	1 107	890
Länsstyrelsen Värmland - Fornvård med mera	2 529	2 131
Länsstyrelsen Gotland - Bekämpning av almsjuka	1 000	2 700
Naturvårdsverket - Återvätning	60 842	36 892
SIDA - ITP-Program	12 549	8 613
Det andra Skåne	1 045	348
EU MERLIN	322	542
Inspiration Ved	372	0
DigiFor	605	127
Övrigt	1 638	3 473
Summa	130 954	109 033

Uppgiften Naturvårdsverket - Återvätning har uppdaterats för år 2023 på grund av felskrivning tidigare år (från 35 995 tkr till 36 892 tkr).

Not 4 Finansiella intäkter	2024	2023
Ränta på räntekonto hos Riksgäldskontoret	1 922	2 459
Övriga finansiella intäkter	61	89
Summa	1 983	2 548

Not 5 Kostnader för personal	2024	2023
Lönekostnader	355 628	369 968
- varav arvoden	691	472
Arbetsgivaravgifter, premier och pensioner	181 388	179 664
Övriga personalkostnader	2 734	5 083
Summa	539 750	554 714

Not 6 Övriga driftkostnader	2024	2023
Biotopskydd och naturvårdsavtal inklusive administration	143 491	182 217
Naturvårdande skötsel inklusive administration	22 846	25 078
Intrångsersättningar fjällnära och artskydd	303 985	252 185
Arbetsmarknadsrelaterade tjänster	10 186	12 297
Naturnära jobb	0	478
Skogliga tjänster	34 065	31 013
Övrigt	70 920	62 702
Summa	585 493	565 972

Utvecklingen i delposten Intrångsersättningar fjällnära och artskydd förklaras av att Skogsstyrelsen år 2023 återförde anslagsbelastningar för artskyddsärenden.

Not 7 Finansiella kostnader	2024	2023
Ränta på lån hos Riksgäldskontoret	3 345	3 151
Övriga finansiella kostnader	2 614	449
Summa	5 959	3 600

Ökningen i delposten Övriga finansiella kostnader beror främst på ökade kostnader i ärenden om avverkning fjällnära skog.

Not 8 Lämnade bidrag	2024	2023
Natur- och kulturvårdsåtgärder (anslag 1:2 ap.1)	11 340	8 126
Ädellövskogsbruk (anslag 1:2 ap.1)	23 151	24 793
Övrigt	6 447	2 408
Summa	40 938	35 327

Förändringen i delposten Övrigt beror främst på en ökning av vidareförmedling av medel i projektet Grip on Life.

Not 9 Årets kapitalförändring	2024	2023
Skogliga tjänster	510	-9 363
Arbetsmarknadsrelaterade tjänster (inklusive Naturnära jobb)	15	-688
Offentlighetsrättsliga avgifter	4	68
Summa	529	-9 983

Förändringen i posten beror främst på bättre resultat 2024 i uppdragsverksamheterna Planläggning, Skogsvärdering samt Konsulttjänster.

Not 10 Balanserade utgifter för utveckling	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärde	152 078	142 465
Årets anskaffningar	5 791	4 429
Årets utveckling i egen regi	2 924	5 183
Årets försäljningar/utrangeringar	0	0
<i>Utgående anskaffningsvärde</i>	<i>160 793</i>	<i>152 078</i>
Ingående ackumulerad av-/nedskrivningar	-124 316	-112 679
Årets avskrivning	-11 237	-11 637
Årets försäljningar/utrangeringar		
<i>Utgående ackumulerad av-/nedskrivningar</i>	<i>-135 553</i>	<i>-124 316</i>
Bokfört värde	25 240	27 762

Följande kostnader i pågående utvecklingsprojekt i egen regi har aktiverats under 2024: Utveckling av digital arbetsplats, 1 349 tkr, Nytt arbetssätt med objektvis tillsyn i Navet, 882 tkr och Digitalisera stödansökan Nokås och Ädellöv (del 2), 693 tkr.

Digitalisera stödansökan Nokås och Ädellöv (del 1), 3 052 tkr, Mina sidor utveckling, 1307 tkr, Hypergene, 827 tkr och Veritas, 605 tkr har tagits i bruk och redovisas i anläggningsreskontran.

Not 11 Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärde	9 351	9 351
Årets anskaffningar	2 343	0
Årets försäljningar/utrangeringar	0	0
<i>Utgående anskaffningsvärde</i>	<i>11 694</i>	<i>9 351</i>
Ingående ackumulerade av-/nedskrivningar	-8 419	-7 885
Årets avskrivning	-1 017	-534
Ackumulerad avskrivning årets försäljning/utrangering	0	0
<i>Utgående ackumulerade av-/nedskrivningar</i>	<i>-9 436</i>	<i>-8 419</i>
Bokfört värde	2 258	932

Årets anskaffningar består av IT-licenser.

Not 12 Byggnader, mark och annan fast egendom	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärde	22 807	23 944
Årets anskaffningar	0	0
Årets utveckling i egen regi	0	91
Årets försäljningar/utrangeringar	-12	-1 229
<i>Utgående anskaffningsvärde</i>	<i>22 795</i>	<i>22 806</i>
Ingående ackumulerade av-/nedskrivningar	-13 664	-14 585
Årets avskrivning	-225	-226
Ackumulerad avskrivning årets försäljning/utrangering	0	1 147
<i>Utgående ackumulerade av-/nedskrivningar</i>	<i>-13 889</i>	<i>-13 664</i>
Bokfört värde	8 906	9 142

Taxeringsvärde på byggnader och mark	285 707	288 575
--------------------------------------	---------	---------

Not 13 Förbättringsutgifter på annans fastighet	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärde	1 278	980
Årets anskaffningar	200	298
Årets försäljningar/utrangeringar	0	0
<i>Utgående anskaffningsvärde</i>	<i>1 478</i>	<i>1 278</i>
Ingående ackumulerade av-/nedskrivningar	-866	-740
Årets avskrivning	-159	-126
Ackumulerad avskrivning årets försäljning/utrangering	0	0
<i>Utgående ackumulerade av-/nedskrivningar</i>	<i>-1 025</i>	<i>-866</i>
Bokfört värde	453	412

Not 14 Maskiner, inventarier m.m.	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärde	169 060	164 056
Årets anskaffningar	10 336	17 871
Årets försäljning/utrangering	-9 754	-12 867
<i>Utgående anskaffningsvärde</i>	<i>169 642</i>	<i>169 060</i>
Ingående ackumulerade av-/nedskrivningar	-113 778	-111 625
Årets avskrivning	-16 269	-15 007
Ackumulerad avskrivning årets försäljning/utrangering	9 734	12 854
<i>Utgående ackumulerade av-/nedskrivningar</i>	<i>-120 313</i>	<i>-113 778</i>
Bokfört värde	49 329	55 282

Utrangering avser främst fordon.

Not 15 Kundfordringar	2024-12-31	2023-12-31
Nedskrivning av kundfordringar	1 316	1 402

Not 16 Fordringar hos andra myndigheter	2024-12-31	2023-12-31
Kundfordringar andra myndigheter	14 430	12 345
Skattekonto	0	2
Mervärdesskattfordran	7 919	4 915
Summa	22 349	17 262

Not 17 Förutbetalda kostnader	2024-12-31	2023-12-31
Förutbetalda hyror	7 850	7 604
Förutbetalda licenskostnader	15 414	12 380
Övrigt	317	236
Summa	23 581	20 220

Not 18 Upplupna bidragsintäkter	2024-12-31	2023-12-31
EU Landsbygdsprogrammet Jordbruksverket	13 114	7 845
GRIP on Life	5 302	0
Gränslös arbetskraft till skogs	2 441	202
Arbetsförmedlingen	3 567	5 871
Övrigt	1 086	2 195
Summa	25 510	16 113

Not 19 Övriga upplupna intäkter	2024-12-31	2023-12-31
Försäljning rotposter	740	1 355
Arbetsförmedlingen	134	962
Länsstyrelsen Skåne	0	187
Övrigt	96	213
Summa	970	2 717

Minskningen i posten beror främst på att Arbetsmarknadsprojekt har minskat i omfattning under 2024.

Not 20 Avräkning med statsverket	2024-12-31	2023-12-31
Uppbörd		
Ingående balans	0	0
Redovisat mot inkomstitel	-94	-635
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde	94	635
<i>Fordringar/Skulder avseende uppbörd</i>	0	0
Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	403 422	471 207
Redovisat mot anslag	498 815	477 216
Medel till transfereringar mm som betalats till icke räntebärande flöde	-532 000	-545 000
<i>Fordringar/Skulder avseende anslag i icke räntebärande flöde</i>	370 238	403 422
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	7 119	-16 538
Redovisat mot anslag	507 077	546 421
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-534 233	-522 764
<i>Fordringar/Skulder avseende anslag i räntebärande flöde</i>	-20 037	7 119
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	983	1 361
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-341	-378
<i>Fordran av semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag</i>	642	983
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto		
Ingående balans	0	0
Inbetalningar i icke räntebärande flöde	94	635
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-532 000	-545 000
Betalningar hänförliga till anslag och inkomstitlar	531 906	544 365
<i>Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto</i>	0	0
Summa	350 843	411 525
Not 21 Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	2024-12-31	2023-12-31
Behållning räntekonto	53 697	51 177
<i>Beviljad räntekontokredit</i>	100 000	100 000

Not 22 Förändring av myndighetskapitalet

	Statskapital	Balanserad kapitalförändring, avgiftsbelagd verksamhet	Kapitalförändring enligt resultaträkningen	Summa
Utgående balans 2023	268	-6 115	-9 983	-15 830
Ingående balans 2024	268	-6 115	-9 983	-15 830
Föregående års kapitalförändring		-9 983	9 983	0
Övrig förändring		-4 648		-4 648
Årets kapitalförändring			529	529
Summa årets förändring	0	-14 631	10 512	-4 119
Utgående balans 2024	268	-20 746	529	-19 949

Statskapital består av konst från Statens konstråd. Konsten redovisas i anläggningsreskontran och ingår i posten Maskiner, inventarier m.m.

Enligt regleringsbrevet för 2024 får Skogsstyrelsen disponera det ackumulerade resultatet i fastighetsförvaltningen per den 31 december 2022 då det inte längre ingår i den avgiftsbelagda verksamheten. Det ackumulerade resultatet har redovisats direkt i balansräkningen, se delposten Övrig förändring ovan.

Not 23 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	2024-12-31	2023-12-31
Ingående avsättning	5 221	6 842
Årets pensionskostnad	1 031	1 452
Årets pensionsutbetalningar	-2 439	-3 072
Utgående avsättning	3 814	5 221

Not 24 Övriga avsättningar	2024-12-31	2023-12-31
Biotopskydd	0	2 297
Omställningsmedel	8 111	4 550
Avveckling arbetsmarknadsrelaterade tjänster	62	155
Summa	8 173	7 001

Ökningen i delposten Omställningsmedel beror på återföringar av medel.

Not 25 Lån i Riksgäldskontoret	2024-12-31	2023-12-31
Låneskuld vid årets början	92 550	90 725
Nyupptagna lån	23 191	29 166
Amorteringar	-28 816	-27 341
Låneskuld vid årets slut	86 925	92 550

Beviljad låneram 150 000 140 000

Not 26 Kortfristiga skulder till andra myndigheter	2024-12-31	2023-12-31
Arbetsgivaravgifter med mera	9 111	9 218
Utgående moms	3 413	1 616
Övriga skulder till andra myndigheter	8 279	10 923
Summa	20 803	21 757

Not 27 Övriga kortfristiga skulder	2024-12-31	2023-12-31
Preliminärskatt	7 450	7 601
Beslutade biotopskydd, tecknade naturvårdsavtal	51 877	64 155
Avverkningstillstånd fjällnära skog	317 665	332 188
Återvätningsavtal	285	1 216
Övrigt	74	86
Summa	377 351	405 246
Not 28 Upplupna kostnader	2024-12-31	2023-12-31
Semesterlöneskuld	32 353	34 075
Upplupen lön Arbetsmarknad	939	1 320
Upplupna löner till följd av nytt löneavtal	1 301	4 933
Naturvårdande skötsel	326	550
Grip on Life	880	440
Förnygringskostnader	487	0
Övrigt	903	1 806
Summa	37 189	43 124
Not 29 Oförbrukade bidrag	2024-12-31	2023-12-31
Havs- och vattenmyndigheten - Grip on Life	4 966	7 475
Naturvårdsverket - Grip on Life	9 223	7 516
VINNOVA - Nationellt skogsdata-labb	277	1 154
Naturvårdsverket - Återvätning	9 158	10 356
SIDA - LoCoForest	895	0
SIDA-Moldoviska Skogssektorn	0	856
Transportstyrelsen - Klimatbonus	659	718
Övrigt från annan statlig myndighet	298	852
EU Grip on Life	0	1 021
EU MERLIN	2 158	792
Blekinge, Ronneby kommun	0	0
Skogen i skolan	0	463
Geodata	3 260	3 261
Övrigt	534	1 410
Summa	31 428	35 874
Därav oförbrukade bidrag från annan statlig myndighet	25 475	29 356
Förväntas tas i anspråk:		
- inom tre månader	904	1 236
- mer än tre månader till ett år	24 571	28 120
- mer än ett år till tre år	0	0
- mer än tre år	0	0
Not 30 Övriga förutbetalda intäkter	2024-12-31	2023-12-31
Arbetsförmedlingen	274	467
Länsstyrelsen i Skåne län	2 424	0
Naturvårdsverket	0	866
Övrigt från annan statlig myndighet	30	30
Övrigt från externa kunder	624	384
Summa	3 352	1 747

Ökningen i delposten Länsstyrelsen i Skåne län beror på minskad omfattning av Arbetsmarknadsprojekt vilket inneburit att erhållna medel inte har förbrukats i sin helhet.

Not 31 Ansvarsförbindelser	2024-12-31	2023-12-31
Artskyddsärenden	125 931	90 660

Förbindelsen avser eventuella ersättningar i ärenden där Skogsstyrelsen nekat markägare tillstånd att avverka skog med hänvisning till artskyddsförordningen och miljöbalken.

Ansvarsförbindelsen bedöms uppgå till 125 931 tkr (235 ärenden). Förbindelsen omfattar ärenden där tiden för ansökan om stämning inte gått ut och ärenden i domstolsprocess. Beloppet baseras på bedömda marknadsvärden för intrång respektive yrkanden i domstol.

Redovisad förbindelse bedöms mycket osäker till belopp och tidpunkter för eventuella infrianden. Ersättningar kan bli betydligt lägre. Högsta domstolen har i ett ärende 2023 fastställt att markägare normalt inte har rätt till ersättning av staten utifrån artskyddsförordningen. Ersättningar kan dock utifrån allmänna principer bli aktuella i enskilda fall vid speciella omständigheter. Skogsstyrelsen bedömer att det utifrån Högsta domstolens dom inte är tydligt under vilka förutsättningar staten ska ersätta markägare. Länsstyrelser kan också besluta om dispenser för åtgärder i skyddade områden och det är oklart i vilken omfattning detta blir aktuellt.

Not 32 Redovisning mot anslag

Redovisning mot anslag 1:1 Förvaltningskostnader

Skogsstyrelsen har enligt regleringsbrev för 2024 disponerat det ackumulerade resultatet (4 648 tkr) i fastighetsförvaltningen per den 31 december 2022.

Redovisning mot anslag 1:2 ap.2 Kostnader för intrångsersättning och vissa civilrättsliga avtal på naturvårdsområdet

Anslagssparandet 2024 beror på flera faktorer. Prognosarbetet för anslagsposten påverkas av att ansökningar inom fjällnära inte alltid resulterar i faktiska ersättningsärenden, till exempel när ansökningar dras tillbaka. Vidare har tillgängliga resurser för ärendehandläggning varit begränsade under del av året.

Not 33 Redovisning mot inkomsttitel

Övriga inkomster avser återbetalda stöd inklusive ränta.

Not 34 Redovisning mot beställningsbemyndigande

Redovisning mot beställningsbemyndigande 1:2 ap.1 Bidrag till skogsbruket

Åtagandena 2024 avser stöden Nokås (natur- och kulturvårdsåtgärder) och Ädellövsskogsbruk. Lägre nyttjande av beslutat bemyndigande beror på att Skogsstyrelsen inte arbetat upp volymen fullt ut efter den ökade anslagstilldelningen 2023. Vidare har ärenden inte handlagts i den omfattning som planerats då rutiner setts över och nytt arbetssätt införts.

Redovisning mot beställningsbemyndigande 1:2 ap.2 Kostnader för intrångsersättning och vissa civilrättsliga avtal på naturvårdsområdet

Åtagandena 2024 avser i sin helhet naturvårdande skötsel. Lägre nyttjande av beslutat bemyndigande beror på att Skogsstyrelsen, på grund av begränsade resurser, inte tecknat uppdragsavtal i den omfattning som planerades för 2024.

Skogsstyrelsens årsredovisning 2024

Beslut om årsredovisning har fattats av Skogsstyrelsens styrelse den 14 februari 2025.

Vi bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten har varit betryggande under den period som årsredovisningen avser.

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Mats Wiberg
ordförande

Herman Sundqvist
generaldirektör

Erik Fahlbeck

Eva Håkansson

Lotta Möller

Ingrid Petersson

Lisa Sennerby Forsse

Per Simonsson